

Møte torsdag den 19. desember kl. 9

President: J ø r g e n K o s m o

D a g s o r d e n (nr. 34):

1. Innstilling fra kommunalkomiteen om endringer i statsbudsjettet 2002 under Kommunal- og regionaldepartementets forvaltningsområde (Innst. S. nr. 78 (2002-2003), jf. St.prp. nr. 22 (2002-2003))
2. Innstilling fra kommunalkomiteen om endringer på statsbudsjettet for 2002 under Arbeids- og administrasjonsdepartementet (Innst. S. nr. 77 (2002-2003), jf. St.prp. nr. 27 (2002-2003) kap. 1590, 1592, 1595, 2445, 2541, 2542, 2543, 4590, 4591, 4593, 4595, 5607, 5704, 5705 og vedtak II)
3. Forslag fra stortingsrepresentant Ola T. Heggem på vegne av Senterpartiet oversendt fra Odelsstingets møte 16. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 45):
«Stortinget ber Regjeringen om en vurdering av en framtidig organisering for Statskog SF, SIVA SF, Statnett SF og ENOVA SF som gjør at disse selskapene fortsatt kan arbeide under forutsetning av at innholdet i statsforetaksloven § 4 og §§ 51 og 53 gjøres gjeldende.»
4. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer på statsbudsjettet for 2002 under kapitler administrert av Miljøverndepartementet (Innst. S. nr. 79 (2002-2003), jf. St.prp. nr. 20 (2002-2003) unntatt Kap. 1471)
5. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer av løyvingar på statsbudsjettet for 2002 m.m. under Olje- og energidepartementet og endringer i eigarstruktur i det norske gasstransportssystemet (Innst. S. nr. 89 (2002-2003), jf. St.prp. nr. 21 (2002-2003))
6. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer av bevilgninger mv. for 2002 på Fiskeridepartementets område, pkt. 2 Nasjonale laksefjorder og nye oppdrettskonesjoner (Innst. S. nr. 81 (2002-2003), jf. St.prp. nr. 23 (2002-2003) pkt. 2)
7. Innstilling fra næringskomiteen om ny organisering av matforvaltningen m.m., og om omstillingskostnader i Fiskeridirektoratet mv. (Budsjett-innst. S. nr. 8 Tillegg nr. 1 (2002-2003), jf. St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 8 (2002-2003) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 11 (2002-2003))
8. Innstilling fra næringskomiteen om forslag fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen om at ingen endringsforslag i dagens fiskerilover realitetsbehandles før Stortinget har fått seg forelagt en evalueringmelding om virkningene av de betydelige lovendringer som ble gjennomført i forrige stortingsperiode (Innst. S. nr. 62 (2002-2003), jf. Dokument nr. 8:14 (2002-2003))
9. Innstilling fra næringskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Åsa Elvik og Marit Arnstad om at Norges Kystfiskarlag blir representert i Reguleringsrådet, den Norsk-Russiske Fiskerikommisjonen og andre relevante råd og komiteer innenfor fiskeriforvaltningen (Innst. S. nr. 61 (2002-2003), jf. Dokument nr. 8:142 (2001-2002))
10. Forslag fra stortingsrepresentant Marit Arnstad på vegne av Arbeiderpartiet og Senterpartiet oversendt fra Odelsstingets møte 9. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 34):
«1) Stortinget ber Regjeringen om å gjennomføre en konsekvensanalyse av et strukturfond for kystflåten i forhold til geografisk fordelings effekt og konsekvens for landingsmønsteret.
2) Stortinget ber Regjeringen om snarest å utrede muligheten av en utvidet samlekvoteordning for kystflåten.»
11. Forslag fra stortingsrepresentant Øystein Hedstrøm på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelsstingets møte 9. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 34):
«Stortinget ber Regjeringen om å fremlegge for Stortinget en utredning om innføring av omsettelige fiskekvoter i forbindelse med den varslede strukturmeldingen for fiskeflåten.»
12. Innstilling fra næringskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Olav Akselsen, Grethe Fosli, Sylvia Brustad, Marit Arnstad, Åslaug Haga, Inger S. Enger, Siri Hall Arnøy, Heidi Sørensen og Inge Ryan om tiltak for å legge til rette for økt bruk av 0-utslippsbiler i Norge (Innst. S. nr. 86 (2002-2003), jf. Dokument nr. 8:11 (2002-2003))
13. Innstilling fra justiskomiteen om samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 93/2002 av 25. juni 2002 om endring av vedlegg XXII (selskapsrett) til EØS-avtala (Innst. S. nr. 84 (2002-2003), jf. St.prp. nr. 35 (2002-2003))
14. Innstilling fra finanskomiteen om Kredittmeldinga 2001 (Innst. S. nr. 88 (2002-2003), jf. St.meld. nr. 8 (2002-2003))
15. Innstilling fra finanskomiteen om ny saldering av statsbudsjettet medregnet folketrygden 2002 (Innst. S. nr. 90 (2002-2003), jf. St.prp. nr. 40 (2002-2003))
16. Forslag fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelsstingets møte 16. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 30):
«Stortinget ber Regjeringen endre forskrift om kringkasting slik at det åpnes for kortere reklameavbrudd i spillefilmer, samtidig som dagens ordning med reklame i avbrudd som varer minst 20 minutter, opprettholdes.»
17. Forslag fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelsstingets møte 16. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 30):
«Stortinget ber Regjeringen endre forskrift om kringkasting slik at det tillates reklameavbrudd i religiøse program/livssynskanaler.»

18. Forslag fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 30):
«Stortinget ber Regjeringen oppheve kringkastingsforskriftens § 3-3, slik at det åpnes for reklameinnslag på langfredag, 1. påskedag, 1. pinsedag og 1. juledag.»
19. Forslag fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 30):
«Stortinget ber Regjeringen legge til rette for en prøveordning med politisk reklame i lokal-TV ved kommune- og fylkestingsvalget 2003.»
20. Forslag fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 30):
«Stortinget ber Regjeringen endre kringkastingsforskriftens § 4-9 slik at filmer med normal seksuell aktivitet kan vises uten sladd i norske kabelnett.»
21. Forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 30):
«Stortinget ber Regjeringen endre kringkastingsloven slik at formidlingsplikten også omfatter trådløs distribusjon.»
22. Forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 30):
«Stortinget ber Regjeringen vurdere åpne regnskap i NRK, for at Stortinget som en aktiv eier skal ha bedre grunnlag for å sikre driften og sette kringkastingsavgiften på et riktig nivå.»
23. Forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 30):
«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en rapport om erfaringer med lov- og regelbruken for EPG-er i Storbritannia, og vurdere hensiktsmessigheten av tilsvarende lov- og regelverk i Norge.»
24. Forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 30):
«Stortinget ber Regjeringen endre kringkastingsloven slik at det ikke blir tillatt å avbryte spillefilmer eller dokumentarprogrammer med reklame.»
25. Forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 30):
«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endringer i tele- og kringkastingsloven, med tanke på en rendyrking av ansvarsforhold slik at innhold og distribusjon blir holdt fra hverandre.»
26. Forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 30):
«Stortinget ber Regjeringen vurdere om konkurranseloven og andre lover som regulerer medieområdet, opprettholder og ivaretar den utviklingen Stortinget til enhver tid vedtar.»
27. Referat

*Minnetale over tidligere stortingsrepresentanter
Oddrunn Pettersen og Magnar Sætre*

Presidenten: Ærede medrepresentanter!

De tidligere stortingsrepresentantene Oddrunn Pettersen og Magnar Sætre er avgått ved døden.

Det var med dyp sorg vi mottok meldingen om at tidligere stortingsrepresentant og statsråd *Oddrunn Pettersen* er død, bare 65 år gammel. En markert politiker og en betydelig representant for arbeiderbevegelsen har dessverre gått bort.

Oddrunn Pettersen ble født i Hadsel i Nordland i 1937, og hun flyttet siden til Berlevåg. Hun utdannet seg til lærer ved Tromsø offentlige Lærerskole og arbeidet som lærer ved Berlevåg skole fra 1958 til 1968, før hun ble ansatt som skolestyrer. Oddrunn Pettersen gikk aktivt inn i lokalpolitikken i Berlevåg, og hun var ordfører fra 1975 til 1977.

I 1977 tok hun steget inn i rikspolitikken og ble valgt som stortingsrepresentant fra Finnmark. Hun ble valgt til Stortinget i hele fire perioder og gikk ut i 1993.

Oddrunn Pettersen gjorde en stor innsats, både som leder av kommunal- og miljøvernkomiteen, som leder av samferdselskomiteen og som medlem av sjøfarts- og fiskerikomiteen og utenrikskomiteen.

Her i Stortinget var Oddrunn Pettersen en høyt respektert og reflektert politiker. Hun var nestleder i Arbeiderpartiets stortingsgruppe fra 1986 til 1989 og medlem av Arbeiderpartiets kvinnesekretariat fra 1983 til 1987.

Oddrunn Pettersen ble utnevnt til statsråd første gang i april 1989 som forbruker- og administrasjonsminister.

Den 3. november 1990 ble hun landet første kvinnelige fiskeriminister i Gro Harlem Brundtlands regjering. Som fiskeriminister kom hun midt opp i torskekrise, som krevde tøffe tiltak for å gjenoppbygge torskebestanden. Hun måtte ta omstridte avgjørelser som i ettertid har vist seg å være svært fornuftige, og hun vil bli husket som en modig og framsynt fiskeriminister.

Oddrunn Pettersen var svært sosial og trivdes godt sammen med mennesker. Hun hadde godt humør, og ikke minst var hun sjenerøs og omtenksum i omgang med sine medmennesker. Hun var kjent for sine friske replikker og sin gode humoristiske sans, og hun hadde venner i alle partigruppene her på Stortinget.

Hun fant seg til rette med de oppgavene hun fikk, og løste dem på en god måte. Da hun sluttet på Stortinget, ble hun som en tidligere markert og kjent statsråd og politiker til stadighet spurt om hun ikke lengtet tilbake til politikken. Hennes måte å svare på er karakteristisk for

det jordnære mennesket hun alltid var: Jeg lengter ikke etter noe som har vært, det er jo nokså bortkasta. Jeg trives som statsråd, og jeg trives utmerket med arbeidet jeg har i dag.

I 1993 tok Oddrunn Pettersen på seg å være leder for Barentssekretariatet i Kirkenes. Her var hun med på å bygge opp det viktige samarbeidet i Barentsregionen. Formålet med Barentssamarbeidet er bl.a. å sikre stabilitet, samarbeid og framgang i området. Hun var en meget viktig pådriver i dette arbeidet og hadde et bredt kontaktnett over landegrensene i nord.

Oddrunn Pettersen var også medlem av Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste fra 1996 og fram til hun døde. Med sin brede politiske bakgrunn og sin gode kjennskap til konstitusjonell praksis og statsskikk var hun en svært viktig bidragsyter til utvalgets arbeid.

Vi er mange som sørger over tapet av Oddrunn Pettersen, både som venn og politiker. Hun var en raus, sosial og varm person. Som politiker var hun prinsippfast, og hun tydde ikke til lettvinne løsninger.

Det er svært mange som ikke bare i sorg og vemod, men også med gode minner vil tenke tilbake på hyggelig samvær og samarbeid med Oddrunn Pettersen.

Det var med dyp sorg vi mottok meldingen om at tidligere stortingsrepresentant *Magnar Sætre* døde 5. desember, bare 62 år gammel.

Magnar Sætre var utdannet typograf, og han kom tidlig med i lokalpolitikken i Haugesund, hvor han hadde en rekke tillitsverv både politisk og faglig.

Han satt i styret for Haugesund Arbeiderparti fra 1974 til 1985 og var leder av Haugesund Arbeiderparti fra 1972 til 1974 og fra 1985 til 1987. Han var medlem av Haugesund bystyre fra 1971 til 1975, og han satt som representant for Rogaland Arbeiderparti i fylkestinget fra 1979 til 1989. Her markerte han seg for det meste med et meget sterkt engasjement innen helse- og sosialsektoren, og Magnar Sætres arbeid for psykiatrien inngav stor respekt og vil bli husket i ettertid.

I perioden 1985 til 1989 møtte han som vararepresentant på Stortinget for Rogaland før han ble fast møtende stortingsrepresentant fra 1989 til 1997.

De fire første årene som fast representant på Stortinget satt Magnar Sætre i forbruker- og administrasjonskomiteen. Her vil han først og fremst bli husket for å ha sørget for at partnerskapsloven kom på plass, og gjennom denne saken viste Magnar Sætre på nytt at han var en uredd politiker som aldri gav opp kampen for at alle skal ha like rettigheter i vårt samfunn. I sin siste periode på Stortinget hadde han sitt virke i samferdselskomiteen, og her engasjerte han seg sterkt for saker som var viktige både for Rogaland og nasjonen.

Typografyrket førte også til at Magnar Sætre fikk en rekke tillitsverv innen fagbevegelsen, bl.a. som leder av Haugesund Grafiske Forening og klubbformann i Haugesunds Avis.

Hele sitt politiske virke var han som arbeiderpartipolitiker trygt forankret i fagbevegelsen og i det faglig-politiske samarbeidet.

Magnar Sætre var et varmt og vart menneske og en god venn for sine kolleger på Stortinget. Han var aldri redd for å rose kolleger som gjorde en god innsats, og han var raus med oppmerksomhet og oppmuntrende ord.

Arbeiderpartiet har mistet et trofast og engasjert medlem og en mangeårig medarbeider, og vi i Arbeiderpartiets stortingsgruppe vil savne ham dypt. Vi vil savne hans engasjement og arbeid, og vi vil savne Magnar Sætre som den gode venn og kollega han var.

Vi minnes Oddrunn Pettersen og Magnar Sætre med dyp respekt og taknemlighet og lyser fred over deres minne.

Representantene påhørte stående presidentens minnetaler.

Presidenten: Representanten André *Kvakkestad*, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Representanten Øystein Djupedal vil framsette et privat forslag.

Øystein Djupedal (SV): På vegne av representanten Karin Andersen og meg selv vil jeg fremme forslag om å gå igjennom og etablere beredskapsnivåer for brannvesenet som er høyere enn i dag, og som differensierer mellom områder ut fra hvor risikoen for tap av menneskeliv og kulturminner er høy.

Presidenten: Representanten Sigbjørn Molvik vil framsette et privat forslag.

Sigbjørn Molvik (SV): På vegne av stortingsrepresentant May Hansen og meg sjøl vil jeg fremme forslag om tiltak som stimulerer norske kommuner til å etablere egen kontaktperson/talsperson for barn og unge.

Presidenten: Representanten Inger S. Enger vil framsette et privat forslag.

Inger S. Enger (Sp): På vegne av Odd Roger Enoksen, Ingvild Vaggen Malvik, Inge Ryan og meg sjøl vil jeg framsette et forslag om innføring av toprissystem på strøm gjennom differensiert elavgift.

Presidenten: Representanten Jan Arild Ellingsen vil framsette to private forslag.

Jan Arild Ellingsen (FrP): På vegne av representanten André *Kvakkestad* og meg selv vil jeg fremme to forslag, det første om endringer i straffeprosessloven for å gi utvidet adgang til bruk av DNA-bevis i straffesaker, og det andre om å utvide adgangen til å bruke forenklet forelegg som straffereaksjon.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten foreslå at formiddagsmøtet om nødvendig fortsetter utover den reglementsmessige tid, kl. 15, til dagens kart er ferdigbehandlet.

Ingen innvendinger er kommet mot presidentens forslag – og det anses vedtatt.

S a k n r . 1

Innstilling fra kommunalkomiteen om endringer i statsbudsjettet 2002 under Kommunal- og regionaldepartementets forvaltningsområde (Innst. S. nr. 78 (2002-2003), jf. St.prp. nr. 22 (2002-2003))

Statsråd Erna Solberg: Siden dette er til behandlingen av salderingen av budsjettet til Kommunaldepartementet, har jeg lyst til å gjøre Stortinget oppmerksom på at til tross for at det i denne proposisjonen ligger sterke økninger i forhold til statlige mottak, vil regnskapet for året vise en ytterligere overskridelse i forhold til budsjettet på 44 mill. kr. Det skyldes at uttransporteringen, først og fremst uttransportering av asylsøkere som har fått avslag, ikke går raskt nok. Grunnen til det er i hovedsak den lange tiden det tar å fremskaffe dokumentasjon på identitet. Landet de kom fra, vil ikke ta imot dem uten at de har gyldige tilbakereisedokumenter. Den prosessen gjør nå altså at budsjettet kommer til å bli overskredet med 44 mill. kr.

E i r i n F a l d e t hadde her overtatt presidentplassen.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) (leiar av komiteen):

Eg finn det nødvendig å påpeika frå komiteen si side at det er ein oppsiktsvekkjande måte Stortinget no blir orientert om ei overskriding på. Vi tek det til etterretning, men vi reknar med at den informasjonen òg tilflyt Stortinget på annan og meir ordinær måte.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se side 1484)

S a k n r . 2

Innstilling fra kommunalkomiteen om endringer på statsbudsjettet for 2002 under Arbeids- og administrasjonsdepartementet (Innst. S. nr. 77 (2002-2003), jf. St.prp. nr. 27 (2002-2003) kap. 1590, 1592, 1595, 2445, 2541, 2542, 2543, 4590, 4591, 4593, 4595, 5607, 5704, 5705 og vedtak II)

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 1486)

S a k n r . 3

Forslag fra stortingsrepresentant Ola T. Heggem på vegne av Senterpartiet oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 45):

«Stortinget ber Regjeringen om en vurdering av en framtidig organisering for Statskog SF, SIVA SF, Statnett SF og ENOVA SF som gjør at disse selskapene fortsatt

kan arbeide under forutsetning av at innholdet i statsforetaksloven § 4 og §§ 51 og 53 gjøres gjeldende.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, se side 1487)

Etter ønske fra energi- og miljøkomiteen vil presidenten foreslå at sakene nr. 4, 5 og 6 behandles under ett – og anser det som vedtatt.

S a k n r . 4

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer på statsbudsjettet for 2002 under kapitler administrert av Miljøverndepartementet (Innst. S. nr. 79 (2002-2003), jf. St.prp. nr. 20 (2002-2003) unntatt Kap. 1471)

S a k n r . 5

Innstilling frå energi- og miljøkomiteen om endringar av løyvingar på statsbudsjettet for 2002 m.m. under Olje- og energidepartementet og endringar i eigarstruktur i det norske gasstransportsystemet (Innst. S. nr. 89 (2002-2003), jf. St.prp. nr. 21 (2002-2003))

S a k n r . 6

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer av bevilgninger mv. for 2002 på Fiskeridepartementets område, pkt. 2 Nasjonale laksefjorder og nye oppdrettskonsesjoner (Innst. S. nr. 81 (2002-2003), jf. St.prp. nr. 23 (2002-2003) pkt. 2)

Presidenten: Etter ønske fra energi- og miljøkomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til fem minutter for hver gruppe og fem minutter for statsrådene.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke blir gitt anledning til replikker etter de enkelte innlegg, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Ingmar Ljones (KrF) (ordfører for sak nr. 5): Som ordfører for sak nr. 5 skal eg ha eit par merknader til den saka.

Denne innstillinga gjeld budsjettkonsekvensar som er knytte til restruktureringa av det statlege engasjementet i petroleumsværksemda, kalla SDØE, og andre framlegg til endringar på Olje- og energidepartementet sitt budsjett. Innstillinga omtalar også endringane i eigarstrukturen frå 1. januar 2003 i det norske gasstransportsystemet.

Fleirtalet i energi- og miljøkomiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Høgre, Framstegspartiet og Kristeleg Folkeparti, har i innstillinga ingen merknader til framlegga til endringar. Fleirtalet i komiteen har merka seg at etableringa av interesseselskapet Gasled fører til ei omstrukturering av eigardelane i transportsystemet for gass, men det vil ikkje bli særlege endringar i inntektene for eigarane.

Mindretalet i komiteen, medlemene frå Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser m.a. til den motstanden partia hadde mot privatisering av Statoil og restrukturering av det statlege engasjementet i petroleumsverksemda. Desse medlemene ser likevel positivt på at det har vore auka tilsyn med petroleumsverksemda, slik det kjem til uttrykk på Oljedirektoratet sitt budsjett. Desse medlemene ber om at denne posten også blir styrkt i samband med revidert nasjonalbudsjett våren 2003.

Elles viser eg til mindretalet sine merknader på side 3 i innstillinga.

Hallgeir H. Langeland (SV): Lat meg først seia noko om nasjonale laksefjorlar.

Det er i seg sjølv ei veldig merkverdig saksbehandling Stortinget her har vore utsett for. Regjeringa legg først fram ei villaksmelding som skal vareta villaksens interesser og sørgja for at ein varetek òg internasjonale forpliktingar når det gjeld villaksen. Samtidig går det rykte om at Fiskeridepartementet vil leggja fram tildeling av nye laksekonsesjonar. Det blir teke opp i komiteen som ei problemstilling i forhold til at det faktisk rømmer bortimot 600 000 oppdrettslaks i året, dersom ein tildeler nye konsesjonar i forhold til den villaksmeldinga som Stortinget skal behandla. Dette blir teke opp i komiteen som ei problemstilling, men ikkje som ei eiga sak – det er heilt korrekt. Og komiteen blir då informert frå regjeringshald om at tildeling av laksekonsesjonar er trekt tilbake, og at det skal venta – som det òg står i papira – til villaksmeldinga er behandla.

Så skjer det forunderlege i ein spørjetime her at over bordet blir desse konsesjonane likevel utdelte av fiskeriministeren, tydelegvis etter samtale med Framstegspartiet. Altså blei det systemet som stortingsfleirtalet i utgangspunktet hadde lagt opp til, nemleg å ta ting i riktig rekkjefølgje og gjera det på den måten som villaksen fortener, overkjørt i ein spørjetime. Dette vil SV sterkt beklaga.

Så skjer òg det forunderlege i neste omgang at ein i budsjettforhandlingane finn på at ein treng postar til å saldera budsjettet med, og så plussar ein på 240 mill. kr i 50 nye laksekonsesjonar. Altså går det heilt over styr i forhold til det som Stortinget eigentleg skulle behandla, villaksmeldinga og våre internasjonale forpliktingar i forhold til å vareta villaksen. Dette skjer over ganske kort tid – mens Regjeringa har lagt fram ei melding som skal verna om villaksen, skjer dette, tydelegvis fordi enkelte i Regjeringa har meir å seia enn andre. Dette er ein situasjon som SV sterkt beklagar, men me må berre ta til etterretning at det er eit fleirtal som er einig i dette, og at Regjeringa slik sett får fleirtal ved hjelp av Framstegspartiet for å foreta den miljøfiendtlige operasjonen som ein her gjer.

Det er likevel eit poeng til: Når ein finn på desse nye 50 konsesjonane på grunn av at ein treng pengar, viser det seg i etterkant at næringa sjølv ikkje vil ha desse, for det er for mange konsesjonar, det er ikkje marknad for nye konsesjonar. Ein har altså i det heile ikkje undersøkt behovet for dette før ein går til det drastiske skrittet å til-

delar fleire. Dette er etter mi meining ei saksbehandling som ikkje heng på greip, eller ei saksbehandling «av de meget sjeldne», som SV skriv i sin merknad. Vårt forslag er då at ein skal trekkja tilbake tildelinga av dei 40 konsesjonane. Så vil me koma tilbake til dei 50 som Regjeringa no har tildelt i tillegg, og som altså ingen vil ha.

I saka som gjeld Olje- og energidepartementet og endringar i eigarstruktur, var noko av hovudpoenget frå SV si side når det gjaldt gassmarknadsdirektiva, nettopp å behalda den nasjonale kontrollen, nettopp å sørgja for at dei store verdiane som ligg i Nordsjøen, blir verande under nasjonal kontroll. Stortingsfleirtalet via EØS-avtalen og pålegg frå EU sørgjer for at mye av grunnrenteinntektene våre blir flytta frå Noreg til EU-systemet gjennom dette grepet som skjer. Med bakgrunn i det og med bakgrunn i dei konsekvensane privatiseringa av Statoil hadde, vil SV stemma mot innstillinga i sak nr. 5.

Presidenten: Presidenten vil forsikre seg om at Hallgeir H. Langeland tok opp forslaget.

Hallgeir H. Langeland (SV): Eg tok opp forslaget om laksekonsesjonane.

Presidenten: Hallgeir H. Langeland har da tatt opp det forslaget han refererte til.

Øyvind Korsberg (FrP): Som ordfører for saken om nasjonale laksevassdrag og laksefjorlar føler jeg behov for å si noen få ord etter innlegget fra nestlederen i komiteen.

Det har vært full enighet i komiteen om den framdriften som jeg har lagt opp til når det gjelder behandling av nasjonale laksevassdrag og laksefjorlar, at vi skal behandle den saken i salen her i februar. Det kan det ikke være tvil om. Så refererer nestlederen i komiteen fra komitemøter. Det synes jeg er litt merkelig, for disse møtene er lukket, og at nestlederen i komiteen refererer fra lukkede møter, synes jeg er uheldig. Da vi laget den framdriftsplanen som vi gjorde for nasjonale laksevassdrag, var alle innforstått med at det lå konsesjoner på vent fra Fiskeridepartementet, og de som er uenig i at disse konsesjonene er tildelt, bør jo heller ta innover seg at de ikke har gitt slike signaler da vi laget den framdriftsplanen som vi gjorde for den saken.

Nå er det jo slik at tildeling av laksekonsesjoner ikke er en sak for energi- og miljøkomiteen, og vi har således ingen mulighet til å kunne påvirke det. Vi kan riktignok komme med ønsker, og for Fremskrittspartiets del har det aldri vært noe ønske om å holde tilbake tildelingen av disse konsesjonene. Vi tar næringen på alvor og vil gi næringen den forutsigbarhet som er mulig. At de konsesjonene blir tildelt som de er gjort, setter vi stor pris på, for det viser at Regjeringa tar næringen på alvor, noe vi er glade for.

Hallgeir H. Langeland (SV) (fra salen): President! Kan eg berre få oppklara ei openberr mistyding?

Presidenten: Presidenten mener at representanten kan tegne seg på talerlisten. Presidenten mener det er ryddigere, ellers kan dette fort flyte ut.

Hallgeir H. Langeland (SV): Eg får ikkje ordet fleire gonger.

Presidenten: Representanten kan tegne seg til et treminuttersinnlegg. Presidenten tror vi skal være litt restriktive når det gjelder oppklaring av åpenbare misforståelser – det er mange som vil hjem til jul!

Hallgeir H. Langeland (SV): Det forstår eg godt.

Statsråd Svein Ludvigsen: Jeg skal ikke bidra til at ingen kommer seg hjem til jul, men jeg har lyst til å si at jeg har merket meg de synspunktene som mindretallet i energi- og miljøkomiteen i Innst. S. nr. 81 har. La meg nå slå fast at både Fiskeridepartementet og Regjeringen selvfølgelig tar situasjonen for villaksen høyst alvorlig, men i forhold til den saken vi drøfter i dag, har jeg også tatt innover meg at stortingsflertallet entydig har tilkjennegitt at det ikke ønskes å forby lakseoppdrett på de lokaliteter som vi tilbyr 40 konsesjoner lagt til, og lokalitetene er heller ikke i konflikt med de foreslåtte laksefjordene fra Regjeringens side. Dermed har heller ikke representanten Langeland dekning for å hevde at det vi gjør med tildeling av konsesjoner, er miljøfiendtlig.

Det er også verdt å legge merke til, som Stortinget er vel kjent med, at tildelingen av de laksekonsesjonene ble varslet allerede i Ot.prp. nr. 65 for 2000-2001, hvor det fremkommer:

«Departementet mener imidlertid at deler av den fremtidige veksten kan tas ut i form av å tildele nye konsesjoner til oppdrett av matfisk av laks og ørret. Dette vil gi muligheter for nyetablering og utvikling i kystområdene. Fiskeridepartementet vil i 2001 tildele nye konsesjoner for matfiskoppdrett av laks og ørret. Departementet ser for seg at det i årene fremover jevnlig skal lyses ut nye konsesjoner.»

Det dokumenterer at det ikke skal komme som noen overraskelse for noen med disse 40, og at Regjeringen legger opp til fremtidig tildeling av konsesjoner.

La meg også minne om at flertallet i næringskomiteen i forrige stortingsperiode sluttet seg til dette i Innst. O. nr. 123 for 2000-2001, hvor det uttales:

«Flertallet slår fast at det skal tildeles 35 konsesjoner i første tildelingsrunde, men med høve for departementet til å auke talet til 40 om dei finn det forsvarleg.»

Tildeling av de 40 nye konsesjonene er dermed i samsvar med Stortingets uttrykte vilje. Det var meningen å tildele konsesjonene i fjor høst. Prosessen ble forsinket, bl.a. fordi Regjeringen ville avstemme lokaliseringen av konsesjonene med våre forslag til nasjonale laksefjorder. Den nye tildelingsforskriften ble fastsatt 21. juni i år, og konsesjonene lyst ut 8. juli med søknadsfrist 25. september.

I denne saken har det for meg vært viktig å ta hensyn til flere forhold: først og fremst at konsesjonsrunden allerede var forsinket med et år, dernest Stortingets behandling av Regjeringens forslag til nasjonale laksefjorder, og sist, men ikke minst, Stortingets uttalte ønske om tildeling av nye konsesjoner. I denne avveiningen av ulike hensyn vil jeg minne om at det ikke bare var representanter for energi- og miljøkomiteen som tok kontakt med departementet etter at konsesjonsrunden var iverksatt. For første gang på 14 år skulle det tildeles ordinære konsesjoner, og her var det mange som hadde ventet lenge. Da det etter hvert viste seg at stortingsflertallet hadde andre ønsker enn det flertallet i energi- og miljøkomiteen som Langeland viser til, valgte jeg å følge førstnevnte, slik at tildelingen kunne foretas uten ytterligere forsinkelser.

Til Stortingets kjennskap kan jeg opplyse at tildelingen nå er i sluttfasen. Så langt har 23 av konsesjonene blitt betalt for, i tråd med det som Stortinget hadde lagt opp til. To er tildelt gratis til Musken i Nordland, også det i samsvar med Stortingets føringer, og til sammen er da 12 nye tilsagn sendt ut. For to av konsesjonene er det bare én søker, hvorav ingen har betalt, slik at det maksimale antall konsesjoner som deles ut i år, ender på 38, av de 40.

Rolf Terje Klungland (A): Jeg synes det tyder på en litt arrogant holdning når statsråden går opp og sier at ingen bør være overrasket i forhold til tildelingen av disse laksekonsesjonene. Det er faktisk slik at det foregikk en viss kommunikasjon mellom statsråder, komite og komiteleder i denne saken. Jeg synes det er all grunn til å være overrasket over den framgangsmåten som har vært, og jeg slutter meg derfor fullt ut til den kritikken som kom fra SVs representant Langeland.

Statsråden sa at en ikke burde være overrasket over at det ble tildelt laksekonsesjoner, og at Regjeringen hadde lagt fram et forslag i forhold til laksefjorder som ikke ville komme i konflikt med disse konsesjonene. Det kan godt være. Men det er faktisk slik at når det foreligger en sak om laksefjorder i Stortinget, er det Stortinget som skal bestemme hvor de laksefjordene skal være. Da kan en ikke legge Regjeringens forslag til grunn. Men jeg skjønner veldig godt at Regjeringen igjen har blitt presset av Fremskrittspartiet i denne saken, og har valgt en samarbeidspartner som til siste slutt ikke er interessert i å ha vernings, slik stortingsflertallet forhåpentligvis kommer fram til. Det er trist, men slik er det.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Bror Yngve Rahm (KrF) (komiteens leder): Bare noen kjappe kommentarer til saken og de innleggene som har vært.

La meg først få lov til å si at jeg slutter meg til det som Øyvind Korsberg påpekte, nemlig at man bruker innstillingen til å referere fra hva som sies i et komiteemøte. Jeg håper av hensyn til videre behandling av saker i

komiteen at vi ikke opplever det igjen. Jeg synes det er utidig.

Når det gjelder selve situasjonsbeskrivelsen eller prosedyrebeskrivelsen som framkommer i innstillingen, og som også Arbeiderpartiet og SV nå løfter fram igjen, er det i og for seg ikke noen grunn til å motsi det. Det er en riktig beskrivelse av hvordan komiteen i utgangspunktet hadde tenkt å innrette arbeidet med disse to sakene. Det er helt korrekt. Det som imidlertid har skjedd, er at regjeringspartiene på sin side, og det bør ikke overraske noen, har som utgangspunkt å kjempe igjennom i Stortinget det som er Regjeringens opplegg. Det betyr i praksis at regjeringspartiene selvfølgelig aldri har hatt noen intensjon om å avvike dette eller utvide dette til å gjelde de områdene som konsesjonene da eventuelt skulle berøre. Det som imidlertid var uklart på det tidspunktet, var hvordan stortingsflertallet ville stille seg til dette. Dermed hadde altså Stortinget en form for handlefrihet i forhold til konsesjonene, som jeg nå skjønner at mindretallet, representert ved SV og Arbeiderpartiet, føler er fratatt dem. Samtidig har Fremskrittspartiet markert sitt standpunkt og sin holdning til hvor langt de er villig til å gå, og ut fra det er det faktisk etablert et flertall for ikke å gå lenger i laksefjordsaken enn det Regjeringen legger opp til. Og med bakgrunn i det vil fiskeriministeren – etter hans oppfatning – da ha ryggdekning for å kunne tildele disse konsesjonene. Det er, som også Korsberg sier, heller ikke energi- og miljøkomiteens ansvar å gripe inn i Fiskeridepartementets ansvarsområde. Det er også viktig å få presisert.

Som leder av komiteen føler jeg samtidig et sterkt behov for å si at dette medførte en uryddig behandling i komiteen. Jeg tror vi bare må erkjenne at slik ble det. Men det bør ikke være noen overraskelse for noen at når det er et uttrykt etablert flertall for noe i Stortinget, slik både regjeringspartiene og Fremskrittspartiet har avklart, så vil Regjeringen selvfølgelig ha full frihet til å kunne handle i forhold til dette etablerte flertallet. Jeg tror likevel vi skal ta til etterretning at det er skapt unødvendig uryddighet i behandlingen i komiteen, og i så måte registrerer vi de innsigelser som har kommet fra mindretallet. Og jeg tror, som komiteleder, det vil være naturlig å slutte seg til det når det gjelder det prosedyremessige i komiteene.

Hallgeir H. Langeland (SV): Lat meg først ta den openberre misforståinga i forhold til det Framstegspartiet sa om interne ting frå komiteen. Faktisk er dette omtalt og beskriev i innstillinga. Det var poenget.

I tillegg er det også slik at f.eks. i ei avis som Fiskaren var ein òg veldig frustrert ei stund, for ein visste ikkje heilt kva Stortinget meinte. Ein dag var det slik, og ein annan dag var det slik. Så eg synest det var reieleg av komiteleiaren å seia at ja, det var rot, fordi det blei etablert eit anna fleirtal ved handlinga. Det er eit av hovudpoenga her.

Hovudpoenget er altså at villaksmeldinga kjem frå Regjeringa. Nokre av oss på Stortinget ønskjer å påverka henne i retning av innstillinga frå Rieber-Mohn-utvalet, som gjennom mange år hadde bedt om at det og det skul-

le gjerast for å ta vare på villaksen. Den moglegheita har Regjeringa no teke frå Arbeidarpartiet, SV og dei tolv miljøorganisasjonane som ønskjer å påverka villaksmeldinga i riktig retning. Den moglegheita har alliansen mellom Regjeringa og Framstegspartiet teke frå oss. Det er beklageleg, for det er klart at det også for interesser utanfor dette hus er greitt å vita om ein kan påverka saken. Når tolv miljøorganisasjonar ønskjer å forbetra Regjeringa sin politikk, vel Regjeringa gjennom eit samarbeid i Stortinget å la vera å høyra på desse organisasjonane. Det trur eg dei tek til etterretning – og beklagar.

Ivar Kristiansen (H): Det er kanskje upassende å gripe inn i noe som mer og mer likner på et foreløpig møte i energi- og miljøkomiteen før man har avlevert sin innstilling. Men jeg tillater meg likevel å be om ordet.

Dette handler faktisk om en sak som ble vedtatt, når det gjelder de 40 laksekonsesjonene, av Stortinget for mer enn et og et halvt år siden, da Stortinget gav en marsjordre om å gjennomføre et vedtak, kontra en sak som ikke er vedtatt av det norske storting. Denne saken blir da snudd fullstendig på hodet når representanten Klungland tillater seg å si at fiskeriministeren viser en arrogant holdning. Hva skulle han ellers gjøre, annet enn å gjennomføre Stortingets vedtak? Noe annet ville bli fullstendig urimelig.

Komiteens leder, Bror Yngve Rahm, har redegjort for prosessen i komiteen på en grei måte. Men jeg synes det blir forunderlig når Arbeiderpartiet hver dag som går, tillater seg å stille seg på barrikadene og etterlyse tiltak for aktivitet langs Norskekysten i en tid hvor man sliter noe enormt, hvor konkursene er hverdagen, og så gjør man hva man kan for å hindre gjennomføring av et vedtak som er fattet for et og et halvt år siden, og som det vil ta i hvert fall to–tre år før vi kan se gjennomføringen av, med produksjon ut fra lokaliseringene og de konsesjonene som blir tildelt, for å effektivere arbeidet langs Norskekysten. Så dette blir fullstendig snudd på hodet.

Rolf Terje Klungland (A): Det er all grunn til å reagere nokså kraftig på Høyres opptreden i denne saken. Det er jo ikke slik at Arbeiderpartiet og heller ikke SV er imot at det skal være oppdrettskonsesjoner. Det faktiske forholdet er at Regjeringen nå tilbyr noe som kysten ikke vil ha. Vi har jo fått signaler om at de 50 konsesjonene som nå skal tildeles, er for mye. Regjeringen kan ikke på en god måte komme ut av denne saken, med det som er sagt til komiteen. Der er det sagt noe om framgangsmåten, og så har man altså snudd helt rundt, når man så at det var flertall i forhold til noe annet.

Jeg satt i går og så på TV-programmet «Holmgang». Alle var enige om at man skulle se på pensjonsforholdene til stortingsrepresentantene. Men det betyr jo ikke at pensjonsstyret i dag kan endre pensjonsreglene fordi det er flertall i Stortinget. Det blir akkurat det samme fiskeriministeren gjorde i spørretimen i forhold til laksekonsesjonene. Han forutsetter at det er et stortingsflertall, for det er altså ikke fattet vedtak om dette. Det blir i forhold til Stortinget helt feil.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 4, 5 og 6.
(Votering, se side 1487)

S a k n r . 7

Innstilling fra næringskomiteen om ny organisering av matforvaltningen m.m., og om omstillingskostnader i Fiskeridirektoratet mv. (Budsjett-innst. S. nr. 8 Tillegg nr. 1 (2002-2003), jf. St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 8 (2002-2003) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 11 (2002-2003))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 15 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 15 minutter, Høyre 15 minutter, Fremskrittspartiet 10 minutter, Sosialistisk Venstreparti 10 minutter, Kristelig Folkeparti 10 minutter, Senterpartiet 5 minutter, Venstre 5 minutter og Kystpartiet 5 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Olaf Gjerdrem (KrF) (ordfører for kap. 1115): Hovedforemålet med det nye mattilsynet vil vera å sikra god mattryggleik for norske forbrukarar. Intensjonen med den nye organiseringa er å skapa ei framtidsetta og effektiv forvaltning som er i stand til å møte dei utfordringane som kjem på matområdet.

Den viktigaste tilnærminga er å leggja auka vekt på heiljedeperspektivet og å etablera ei heilskapleg forvaltning frå jord/fjord til bord. Samstundes skal ein bidra til auka verdiskaping og betre konkurransevne for norsk mat. Reforma skal òg bidra til å skapa eit betre og meir kostnadseffektivt mattilsyn.

Eg vil på prinsipielt grunnlag anbefala alle medlemmene i regjeringspartia å stemma imot alle forslag om å instruera Regjeringa til å gjera om lokaliseringsavgjerder eller avgjerder om regioninndeling. Eg oppmodar med andre ord regjeringspartia til å stemma imot alle mindretalsforslag og romartalsforslag.

Ut frå ein godt innarbeidd sedvane er det Regjeringas ansvar å ta avgjerd om lokalisering av departementas underliggjande etatar. Eg har merkt meg at Arbeidarpartiet i ein særmerknad i innstillinga sluttar seg til prinsippet om at Stortinget normalt ikkje skal gå inn med vedtak i denne typen saker. Eg kan ikkje sjå at det er nokon god grunn til at ein skulle fråvika dette prinsippet i denne saka.

Lokaliseringa av regionkontora til Mattilsynet blei avgjort av Regjeringa i juli 2002, og regioninndelinga blei formelt avgjort av Kongen i statsråd den 16. august 2002.

Det er svært uheldig at det blir oppretta særlege bindingar til ein bestemt struktur for underliggjande etat.

Her treng den utøvande makta ein viss fleksibilitet. Stortingets haldning og stortingsregjereriet i denne saka kan vera med på å bidra til at avgjerdsprosessane for organiseringa av underliggjande etatar kan bli unødige tungvinte og langsame i framtida, og det kan verka mobiliserande på alle slags pressgrupper om å engasjera seg i tilsvarande saker i framtida.

Stortingsfleirtalet må òg vita at Regjeringa ikkje har lagt fram noko avgjerdsgrunnlag for å fatta vedtak om regioninndeling eller lokalisering av regionkontor. Derfor vil eventuelle avgjerder om instruksjon av Regjeringa i desse sakene basera seg på eit usikkert og tilfeldig avgjerdsgrunnlag, stort sett innspel frå dei som er misnøgdde med Regjeringas avveging, og i mindre grad frå dei som er einige med Regjeringa.

Eg registrerer at Arbeidarpartiets leiar, Jens Stoltenberg, og nestleiar, Hill-Marta Solberg, gav uttrykk for, då avgjerda blei fatta av Regjeringa, at dei støttar denne, og at dei var glade for den. Eg konstaterer òg at dei må ha lidd nederlag i si gruppe, i og med at fleire av dei forslaga som ligg føre til avstemming i dag, bryt med ei slik haldning.

Me i Kristeleg Folkeparti er godt tilfredse med at regionkontoret for Troms og Finnmark er lokalisert til Kautokeino, og for at nyorganiseringa av Mattilsynet og Fiskeridirektoratet vil føra til ein klar auke i talet på statlege arbeidsplassar i Finnmark. Me vil òg understreka det viktige i at eit statleg tilsyn med regionale og nasjonale oppgåver blir plassert i ein utprega samisk kommune som Kautokeino, og eg vil òg gje honnør til SV for konstruktivt samarbeid i dette spørsmålet.

Øgså etter nyorganiseringa vil det bli oppretthalde eit fagleg sterkt lokalkontor for Mattilsynet i Harstad. I innstillinga står me saman med SV om ein merknad om at me òg vil arbeida for at det fagleg sterke laboratoriemiljøet i Harstad blir ivareteke vidare.

Me i Kristeleg Folkeparti er godt nøgde med at dei aller fleste regionkontora for Mattilsynet er lagde utanom dei store regionhovudstadene og i staden på stader som Ås, Bø i Telemark, Sandnes, Steinkjer og Sortland. Med dette viser Regjeringa vilje til i praksis å lokalisera verksemd utanom dei store byane. Det er ei vesentleg trendendring, som Regjeringa vil følgja opp i tilsvarande saker framover. Det er på tide at distrikta òg får sin del av slike arbeidsplassar.

Det nye integrerte Mattilsynet som blir etablert etter vedtaket i dag, er ein samordna og føremålstenleg reiskap for god dyrebehandling, og vil føra til eit godt utgangspunkt for at me framleis skal ha god matvaretryggleik i Noreg.

Grethe Fossli (A): Den 2. februar 1990 ble Næringslovutvalget oppnevnt ved kongelig resolusjon. Den 27. juni 1996 avgav de sin innstilling til Nærings- og energidepartementet. Resultatet ble NOU 1996:10 Effektiv matsikkerhet Én lov – ett departement – ett statlig tilsyn. Det er interessant lesning, og vi kan i dag konstatere at ikke alt ble som utvalget foreslo – en del har endret seg, men mye har blitt slik de foreslo.

Men én ting er vi vel alle enige om: Dette er en viktig omorganisering, og det er en riktig omorganisering. Et effektivt og oversiktlig mattilsyn og en matlov er hovedsak for oss alle. Så er det slik at vi ikke er enige om alt, og jeg vil begrunne hvorfor Arbeiderpartiet ikke kunne støtte alle de forslag som Regjeringen har lagt fram i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 8 om matforvaltningen og Tillegg nr. 11, som gjelder Fiskeridirektoratet.

I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett våren 2002 ble det også behandlet forslag angående det nye mattilsynet. Da hadde vi den store debatten om vi skulle ha ett eller to tilsyn. Det hadde vært arbeidet med saken både i Stoltenberg-regjeringen og i Bondevik II-regjeringen. Begge regjeringer hadde konkludert med to tilsyn, ett for sjømat og ett for landmat.

Da saken kom til Stortinget, ble vi utsatt for intens lobbyvirksomhet, og flertallet i Stortinget snudde, deriblant regjeringspartiene. Det ble vedtatt at vi skulle ha ett tilsyn. Dette skjedde i juni 2002. Allerede i løpet av sommeren hadde Regjeringen ved Landbruksdepartementet saken klar, og 16. august 2002 ble kongelig resolusjon lagt fram, hvor man både vedtok regioninndelingen og senere, som en følge av dette, lokalisering av regionkontorene.

Dette skjedde altså bare to måneder etter vedtak om ett tilsyn i Stortinget. I mellomtiden hadde man også vedtatt at drikkevannsforvaltningen skulle inn i det nye mattilsynet, i tillegg til tilsynet med sjømat. Enten var Regjeringen godt forberedt på at det kunne bli et vedtak om et tilsyn, eller så har den jobbet med rekordfart.

På skolen hadde jeg en lærer som alltid sa «hastverk er lastverk». Jeg tror at dette er tilfellet i deler av arbeidet med det nye mattilsynet. I forbindelse med høringene komiteen har hatt, og på andre møter, har det kommet fram kritikk av saksbehandlingen og manglende involvering av berørte parter.

Så over til de enkelte forslagene som vi har i innstillingen. Fra Arbeiderpartiets side er vi enige i alt som står om sentralledet, og i hovedsak om regionalledet. Men når vi kommer til lokalleddet, er vi mer skeptiske. Dette er den operative delen av tilsynet, den delen som bønderne, oppdretterne, fiskerne, næringsmiddelprodusentene, butikkene, restaurantene og publikum skal møte. Det er de som skal være det nye mattilsynets ansikt utad. I tillegg skal det nye mattilsynet ikke bare ha tilsyn med maten, men det skal også ha tilsyn med dyrehelsen og dyrene våre i dette landet. Dyrehelse er langt mer enn tilsyn med mat. Det er også tilsyn med levende dyr, både de som skal bli mat, og sports- og kjæledyr, for å nevne noen av de dyrene de skal ha ansvaret for.

Vi stiller derfor spørsmålet – og svarer selv: Vi mener det er foreslått for få lokalkontorer.

I proposisjonen på side 13 står Regjeringens strategier for arbeidet med det nye mattilsynet. Det sies bl.a. at det skal være

«en forvaltning og et tilsyn som bygger på prinsippet om at det er næringsutøverne selv som i første rekke har ansvaret for å sikre at forbrukerne får trygg mat. Dette innebærer at det skal legges stor vekt på intern-

kontrollprinsippet i tilsynets tilnærming. Tradisjonelle tilsynsmetoder, som kontrollinspeksjoner og uttak av kontrollprøver, må imidlertid også i framtiden være en del av tilsynets oppgaver».

Vi setter et stort spørsmålsteget ved prinsippet om internkontroll etter de siste ukers hendelser både i varehandelen og i restaurantbransjen. Dette er bransjer hvor konkurransen er knivskarp og lønnsomheten til tider er liten. Det ser ut til at det er fristende å spare penger ved å drive med litt lureri. Vi tror at en i framtiden også må belage seg på å ha et effektivt apparat for kontrollinspeksjoner. Vi mener at det er grunnlag for å utvide antall kontorer som følge av at sjømat nå blir en del av det nye mattilsynet. Som jeg har sagt tidligere i mitt innlegg, mener vi at arbeidet med organisasjonsoppbyggingen etter behandlingen av revidert nasjonalbudsjett i vår har gått så fort at det umulig kan ha vært gjort en god nok vurdering av behovet etter sammenslåingen.

Komiteen har i innstillingen understreket viktigheten av de lokale kontorene og at det i proposisjonen er lagt fram mange faglig gode begrunnelser for lokalisering av kontorene. Disse støtter vi. I tillegg er vi opptatt av at de allerede etablerte interkommunale miljøene bør ivaretas der det passer inn. Flere steder er allerede noen av miljøene samlokalisert, og vi ser ingen grunn til at disse skulle oppløses eller flyttes der de fungerer. Dette har vi underveis i arbeidet med proposisjonen fått flere signaler om fra miljøene, og komiteen er enstemmig i dette.

Så til det spørsmålet som har fått størst medieoppmærksomhet – dessverre – som også saksordføreren merkelig nok brukte mye tid på. Det gjelder lokalisering av regionkontorene. Arbeiderpartiet har denne gangen valgt å gjøre noe vi vanligvis aldri gjør, og som det naturlig nok også har vært diskusjon om innad hos oss, og det er å blande oss opp i det som er Regjeringens oppgave, nemlig lokalisering av kontorer på etats- og tilsynsnivå. Vi mener imidlertid at det i denne saken var grunnlag for å blande seg inn i lokaliseringen av det ene kontoret, nemlig det for Troms og Finnmark. Det er et meget godt kontor i Harstad, og det ville vært fullt i stand til å utføre de fleste oppgaver som et regionkontor skal utføre. I tillegg har Harstad mistet mange statlige arbeidsplasser de siste årene, og vi mener det ikke er nødvendig at de mister flere nå. Derfor velger vi denne gangen å blande oss opp i den ene lokaliseringen, og vi foreslår at regionkontoret for Troms og Finnmark legges til Harstad.

Siden vi har valgt å behandle også Tillegg nr. 11 i denne debatten, nemlig omstillingen i Fiskeridirektoratet, vil jeg kort si noen ord om dette. Omorganiseringen og ny struktur i Fiskeridirektoratet er en konsekvens av at sjømat nå skal inn i det nye mattilsynet, noe som ble vedtatt i juni i år. Ved slike omorganiseringer er det en del spilleregler som skal følges, bl.a. bør en foreta en konsekvensutredning av en slik omorganisering. I tillegg har de ansatte krav på skikkelig kommunikasjon og informasjon under slike omorganiseringer. Vi mener også at det er merkelig å legge ned Fiskeridirektoratets kontor i det fylket som er mest avhengig av fiskeri, nemlig Finnmark. Vi vet at fiskeriene står overfor store utfordringer i

årene som kommer, bl.a. i forbindelse med behov for omlegging og utvikling. Fiskeriforvaltningen bør være til stede, ha nærhet til brukerne og ikke minst aktivt medvirke til å fremme nasjonale målsettinger for fiskerinæringen.

Vi har derfor valgt ikke å støtte de foreslåtte endringer i Fiskeridirektoratets organisasjon og vil foreslå å opprettholde kontorene i Trondheim og Vadsø.

Jeg tar med dette opp de forslag Arbeiderpartiet enten står alene om eller har sammen med andre.

Presidenten: Grethe Fossli har tatt opp de forslag hun refererte til.

Michael Momyr (H): Etablering av et felles mattilsyn for landbasert og sjøbasert matproduksjon er et viktig og avgjørende steg for å sikre borgerne trygge matvarer av god kvalitet. Debatten om mat både nasjonalt og internasjonalt bærer mer og mer preg av å være en verdi-debatt.

Forbrukerne ser ut til å ha økende interesse for hvordan maten blir produsert, foredlet og omsatt. Slike hensyn må ligge i bunnen når politikken blir formet.

Den økende internasjonalisering i samfunnet, økt reisevirksomhet og endringer som følge av Norge sin tilknytning til EU og WTO har skapt faglige og forvaltningsmessige utfordringer på matområdet.

Regjeringens intensjon med omorganiseringen av matforvaltningen er å skape en framtidsrettet og effektiv forvaltning som er i stand til å møte de nye utfordringene. Hovedformålet er å sikre fortsatt god mattrygghet for norske forbrukere.

Den viktigste tilnærmingen er å legge økt vekt på hele kjeden, kort sagt å etablere en helhetlig forvaltning fra jord og fjord til bord – en matforvaltning som bidrar til å fremme et redelig frambud av og kvalitet på matvarer, og som er profesjonell og forutsigbar. Det vil i sin tur bidra til økt verdiskaping og bedret konkurransevne for norsk mat. Reformen vil også bidra til å skape et bedre og mer kostnadseffektivt mattilsyn, og er slik sett et viktig bidrag til det omfattende arbeidet som foregår med å modernisere, forenkle og effektivisere offentlig sektor.

Både regelverket og organiseringen av tilsynet er i dag fragmentert. Fire lover med tilhørende forskriftsverk regulerer sluttproduktene. I tillegg er det åtte lover med forskriftsverk som regulerer primærproduksjonen og innsatsområdet.

Mangelen på helhetlig styring har gjort systemet sårbart med hensyn til å kunne håndtere alvorlige uønskede hendelser hvor det kreves innsats på et bredere felt langs matkjeden. Det er svært viktig å kanalisere flest tilsynsressurser til de områder i matvareproduksjonen hvor uønskede hendelser får størst konsekvenser for folkehelsen, eller til andre vitale samfunnsmessige interesser. En slik risikobasert opptreden har til nå vært begrenset. Den nye organiseringen vil endre på det.

I det nye mattilsynet blir regionalleddenes hovedoppgave å koordinere tilsynsvirksomheten og ha ansvaret for resultater. Det skal gi lokalledet faglig, forvaltnings-

messig og administrativ støtte. Regjeringen foreslår at regionkontorene under ledelse av sentralledet også skal få ansvar for gjennomføring av nasjonale oppgaver. På det viset kan de fagmiljøene som Grethe Fossli snakket om i sitt innlegg, bli tillagt nasjonale oppgaver.

Vi ser positivt på den lokalisering av Mattilsynets regionkontorer og Fiskeridirektoratet som ble avgjort av Regjeringen i juli. Det har bestandig vært Regjeringens ansvar å foreta beslutninger om lokalisering av departementenes underliggende etater. På prinsipielt grunnlag vil derfor regjeringspartiene stemme imot alle forslag om å instruere Regjeringen til å omgjøre lokaliseringsbeslutninger.

Beslutningsprosesser når det gjelder organisering av underliggende etater, vil bli unødige tunge og langsomme dersom Stortinget skulle etablere en praksis der vi intervensjoner i denne type saker.

Jeg har merket meg at deler av komiteen også i spørsmålet om antall regioner i Fiskeridirektoratet vurderer å fravike dette prinsippet. Den fremlagte proposisjonen er basert på prinsippet om at det er Regjeringen, og ikke Stortinget, som avgjør regioninndelingen av etatene. Regjeringen har derfor ikke presentert eller drøftet argumentene for regioninndeling i proposisjonen.

Eventuelle beslutninger om å instruere Regjeringen vil derfor basere seg på et usikkert og tilfeldig beslutningsgrunnlag. Det er da grunn til å minne om hva Arbeiderpartiets leder Jens Stoltenberg uttalte til bladet *Vesterålen* den 16. august:

«Dette er Regjeringas sak, ikke Stortingets.»

Øystein Hedstrøm (FrP): Problemstillingen knyttet til fremtidig organisering av matforvaltningen har tidligere blitt forelagt Stortinget. Hovedkonklusjoner samt en oppsummering og vurdering av innspill ble deretter lagt frem for Stortinget gjennom St.prp. nr. 63 for 2001-2002 om revidert nasjonalbudsjett for 2002. Stortingets vurdering av saken fremgår av Innst. S. nr. 255 for 2001-2002.

Flertallet, bestående av regjeringspartiene og Framskrittspartiet, gikk her inn for en modell med et samlet tilsyn for landbasert og sjøbasert matproduksjon. Dette grunnet seg bl.a. i at de aller fleste høringsinstansene gikk inn for en modell med et samlet tilsyn. Man tok også hensyn til høringsinstansenes synspunkter om at næringslivet skulle kunne oppleve tilsynet som effektivt og samordnet. Enkelte bedrifter opplever at dagens system kan føre til dobbelt tilsyn.

Flertallet viste også til at man står overfor en reform av stor betydning og av stort omfang, og til viktigheten av at det blir holdt en god fremdrift i gjennomføringen av hele programmet for å sikre at reformen blir mest mulig vellykket. Det dreier seg om intet mindre enn å forbedre det norske systemet for mattrygghet og matkvalitet for å beskytte norske forbrukere parallelt med tilsvarende forbedringer i Europa.

Flertallet sluttet seg også til at laboratoriene skulle frittelles. Staten bør her ha et ansvar for å bidra til å sikre at det etableres likeverdige konkurransevilkår for tilbydere i laboratoriemarkedet.

Fremskrittspartiet har hele tiden hatt den oppfatning at det er en god løsning for landet med ett mattilsyn som får tre forvaltningsnivåer, og at sentralleddet plasseres i Oslo. Det betyr ett felles mattilsyn for sjøbasert og landbasert matproduksjon. Statens næringsmiddeltilsyn, Statens landbrukstilsyn og Statens dyrehelsetilsyn, samt Fiskeridirektoratets tilsyn med sjømat og Næringsmiddeltilsynet, hvis oppgaver i dag blir utført av de kommunale og interkommunale næringsmiddeltilsynene, vil bli samordnet i ett nytt statlig tilsyn. Hovedformålet med dette er å sikre tryggere matvarer, god plante- og dyrehelse og godt dyrevern. Oppgavene omfatter offentlig ansvar knyttet til helse, kvalitet og dyrevelferd langs hele produksjonskjeden fra fjord til bord, eller fra jord til bord.

Når det gjelder sentralleddet, har Regjeringen slått fast at hovedkontoret skal ha en bemanning i størrelsesorden 100–120 årsverk. Vi vil fra vår side understreke at dette er gjort til tross for at særskilt utredning om temaet har konkludert med at fag- og forvaltningsoppgavene i hovedkontoret vil kreve 180 årsverk. Regjeringens føringer for sentralleddets størrelse og nevnte utredning ble gjort før ansvaret for sjømat og drikkevannsforvaltning ble tillagt det nye mattilsynet. Fremskrittspartiet er enig i at sentralleddets størrelse bør begrenses, men på en slik måte at den nødvendige styrke, kapasitet og kompetanse til å utøve strategisk ledelse av etaten, samordne risikohåndteringen, samordne regelverksutviklingen, samordne tilsynsarbeidet på nasjonalt plan, og samordne det internasjonale arbeid hvor det er behov for å påvirke regelverksutviklingen, skal sikres.

Regjeringen foreslår også at regionalleddet, under ledelse av sentralleddet, kan få ansvaret for betydelige operasjonelle deler av nasjonale oppgaver. Dette er en utfordring i forhold til målsettingen om at sentralleddet skal være en sterk, kompetent og slagkraftig enhet. Derfor må det være et krav at delegering av oppgaver av nasjonal karakter kun kan forekomme når det skjer som følge av interne prioriteringer og under ledelse av sentralleddet. Under disse forutsetninger vil målsettingen om et slankt sentralledd kunne gjennomføres uten at målsettingen om sentralleddets kvaliteter undergraves.

Regjeringen har gitt uttrykk for at den ønsker å ivareta hensynet til eksisterende kompetansemiljøer ved valg av lokaliseringssted. Det har vært ønskelig å lokalisere regionkontorene på steder hvor man kan rekruttere og beholde nøkkelpersonell, samtidig som man ønsker å styrke eksisterende fag- og forvaltningskompetanse i regionene. Fremskrittspartiet mener forutsetningene er noenlunde tilfredsstillende ivare tatt når det gjelder plasseringen av regionkontoret for Sogn og Fjordane og Hordaland i Bergen, for Rogaland og Agder-fylkene i Sandnes, for Hedmark og Oppland i Ringsaker, for Oslo, Akershus og Østfold til Ås, samt Nordland til Sortland. Men vi er uenig i Regjeringens plassering av regionkontorer i Kautokeino, Steinkjer og Bø i Telemark fordi disse valgene synes å være preget av andre hensyn enn å sikre slagkraftige og kostnadseffektive tilsyn. Det dreier seg om steder som kommunikasjonsmessig ikke har lett tilgjengelighet, og som ikke har et etablert miljø i dag. Etablering av helt

nye regionkontorer kan dessuten bli unødvendig kostbart. Fremskrittspartiet har derfor lagt inn et forslag i innstillingen om at regionkontoret for Troms og Finnmark plasseres i Harstad, regionkontoret for Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal plasseres i Trondheim, samt at regionkontoret for Telemark, Vestfold og Buskerud plasseres i Drammen.

Når det gjelder de lokale enhetene, støtter vi Regjeringens syn. Den videre inndelingen av de lokale enhetene og den påfølgende lokaliseringen er en oppgave som bør løses innenfor det nye tilsynet.

Der er også enighet når det gjelder opprettelsen av en uavhengig vitenskapskomite. Risikoanalyse vil være et helt sentralt verktøy i Mattilsynets forvaltning og ikke minst den helt klare ansvarsdelingen mellom Mattilsynets risikohåndtering og vitenskapskomiteens risikovurdering. Vi har merket oss at flere høringsinstanser har påpekt at den arbeidsgruppen som har utredet ulike sider ved etableringen av vitenskapskomiteen, ikke er like klar når det gjelder skillet i ansvarsdelingen mellom Mattilsynet og vitenskapskomiteen. Vi vil derfor understreke at Regjeringens beskrivelse av bruk av risikoanalyse og rollefordelingen i denne sammenheng må legges til grunn for det videre arbeid med å etablere vitenskapskomiteen, selv om dette arbeidet i hovedsak skal bygge på arbeidsgruppens konklusjoner.

På bakgrunn av at tilsynet med sjømat og kvalitetskontrollen skal overføres til det nye mattilsynet, foreslår Regjeringen en ny struktur i Fiskeridirektoratet. Fremskrittspartiet er enig i at delingen av Fiskeridirektoratet er en god anledning for Regjeringen til å styrke ressurstildelingen til direktoratets tilsynsoppgaver innen ressurskontroll og tilsyn. Bakgrunnen er at Stortinget ved minst to anledninger, i 2001 og 2002, har understreket at matforvaltningen må styrkes. Fremskrittspartiet vil likevel ikke støtte Regjeringens forslag til ny struktur i Fiskeridirektoratet. Vi inngår i det flertall som foreslår at regionkontorene for Fiskeridirektoratet i Trondheim og Vadsø opprettholdes, slik at hensiktsmessigheten og kompetansen gis bedre utviklingsmuligheter. I Trondheim er det bygd opp en solid kompetanse i havbruksforvaltningen, og det har vist seg meget nyttig for oppdrettsnæringen, med praktisk gode resultater av dette arbeid. Videre er det viktig at fiskeriforvaltningen er til stede i Finnmark, som er landets mest fiskeriavhengige fylke. Vi må ikke glemme at i Fiskeridirektoratet ligger den formelle vedtakskompetansen i regionkontorene, ikke i lokalkontorene. Det er viktig at de som har spisskompetanse og har formelt ansvar for den type forvaltning de er ment å inneha spisskompetanse på, får dette til å fungere godt og også for å utvikle miljøene.

Jeg vil ta opp Fremskrittspartiets forslag, inntatt i innstillingen.

Presidenten: Øystein Hedstrøm har tatt opp det forslaget han refererte til.

Inge Ryan (SV): Det er en viktig sak som vi senere i dag skal gjøre vedtak om. Vi i SV er veldig glad for at

denne saken om et felles mattilsyn i Norge nå kommer tilbake. Opprinnelig var det lagt opp til at vi skulle ha to. Saken ble sendt tilbake fra Stortinget med ønske om ett mattilsyn. Det tror vi er et veldig rett grep i forhold til å få en helhet rundt dette viktige arbeidet.

Vi vet at i Norge, som er en viktig produsent av matvarer, basert på de naturressursene vi har, vil forbrukerne stille større og større krav både til matvarekvalitet og til måten vi behandler dyrene på, når de skal gjøre sine valg i forhold til de ulike varene som tilbys. At vi i dag slutter oss samlet til hovedinnretningen i forhold til en ny matforvaltning, synes jeg er veldig gledelig og veldig bra.

Så litt i forhold til prosessen. Vi er ikke fornøyd med den måten slike prosesser foregår på. Det er litt for mye Texas, og man trekker litt for fort i mange sammenhenger. Vi får mye styr. Det blir mye bråk med ansatte og med fagfolk, fordi man ikke føler at man er en del av en prosess og får være med på å forme en del av de tingene som skjer. Vi synes faktisk at denne regjeringa, og ikke minst framtidige regjeringer, må lære seg det at man må ta med seg de berørte partene i sterkere grad når man skal gjøre en del sånne relativt store organisatoriske endringer. Jeg har sjøl jobbet i organisasjoner der vi har måttet gjøre endringer, og man får alltid det beste resultatet når man jobber sammen med dem som blir berørt av det. Trekker man for fort uten at man vet om det, blir det massevis av støy i ettertid, og mye av den støyen har vi som stortingsrepresentanter nå måttet slite med, og tatt imot, og det er etter min mening litt unødvendig å gjøre det på den måten.

Så over til sjølve organiseringen av matforvaltningen. Vi synes at den filosofien som Regjeringa har, at man skal ha et slankt sentralledd, er veldig rett. Vi har etter min mening i mange år hatt en altfor sterk opphoping av sentraltmakt i hovedstaden som på en måte har styrt og hatt stor innflytelse over det som har skjedd i det ganske land. Vi er enig i at man legger hovedkontoret til Oslo, på Adamstua, og vi er glad for at man velger å ha et slankt hovedkontor, og at man har den filosofi at en god del av de oppgavene som skal løses, en del av de beslutningene som skal tas, spres utover det ganske land. Derfor synes vi at et antall på 100–120 personer på hovedkontoret er rett. Vi tror at hvis man hadde gått opp i det antallet representanten Hedstrøm var inne på, 180 personer, så ville man fått en betydelig styrking av hovedkontoret som ville ha gått ut over de øvrige kontorene rundt omkring.

Den største debatten har vært rundt regionkontorene. Vi synes at det at man har lagt regionkontorene til mindre plasser, er veldig positivt. Det er veldig bra at man har valgt plasser som Bø, som Steinkjer, som Sortland osv. Det er en meget fornuftig tenkning at man også kan legge denne type kontor utenfor de større byene. Vi registrerer imidlertid at det har vært veldig stort engasjement når det gjelder spørsmålet om plassering av regionkontoret i Kautokeino. Vi i SV var også usikre på den saken da den kom. Vi synes det var et meget overraskende valg at man hadde satset på at regionkontoret for Mattilsynet i Troms og Finnmark skulle plasseres i Kautokeino, både med

tanke på geografisk beliggenhet, mulighetene for å rekruttere fagfolk og ikke minst det at det ligger relativt langt fra havet, da vi vet at Mattilsynet i nord har en viktig oppgave i forhold til det med fisk. Vi var derfor i utgangspunktet innstilt på en deling – to regionkontor i nord, ett i Troms og ett i Finnmark, men vi så i løpet av prosessen at det kunne være vanskelig å få flertall for det. Vi så også at det ble to veldig små regionkontor. Derfor har vi valgt å følge Regjeringa og går inn for Kautokeino. Vi synes at når Regjeringa klart og tydelig sier at dette er mulig å få til, det er forsvarlig faglig, så er det rett av oss å støtte Regjeringa i det. Vi ser at det ligger mange utfordringer i en sånn organisering, men når statsråden og folkene i departementet sier at dette er mulig, så tror vi på det. Vi synes det er meget offensivt og nærmest banebrytende at man velger å legge et statlig regionkontor til en såpass liten plass, og det er ikke minst veldig bra for indre Finnmark, som er en av de plassene i Norge som sliter med befolkningsnedgang. Jeg vil også peke på at jeg synes det er spennende at man får den type arbeidsplasser i et veldig sterkt samiskpreget miljø. Det synes vi også er veldig positivt. Derfor vil vi slutte oss fullt og helt til Regjeringas forslag til organisering når det gjelder regionkontorene – også når det gjelder plassering i Kautokeino.

Så over til lokalkontorene. Her er vi noe mer usikre på om 50–65 lokalkontor er nok. Det er meget krevende forhold her i landet når det gjelder avstander. 60 lokalkontor virker for oss lite. Vi har derfor et forslag inne sammen med Arbeiderpartiet og Senterpartiet der vi antyder et noe høyere antall – 70–90 lokalkontor.

Når man over nyttår kommer i gang med arbeidet med å opprette disse regionkontorene og disse lokalkontorene, så vil jeg tro at man tar med seg de signalene som har kommet fra et flertall i komiteen om at man er litt urolig for om lokalledet blir tilstrekkelig ivarettatt. Skulle det vise seg at så ikke skjer, håper jeg at statsråden kommer tilbake til Stortinget eventuelt, eller gjør de grepene som må gjøres i Regjeringa slik at man får en lokalkontorstruktur som fungerer. Det er tross alt lokalkontorene som vil ha den utøvende rollen i forhold til både bedrifter og en rekke andre instanser, og derfor må vi ha lokalkontor som er velfungerende. Lokalkontorene er faktisk det viktigste leddet og har egentlig fått en relativt liten oppmerksomhet i forhold til det som regionkontorene har fått. Men, som sagt, vi forventer at dersom man ser at det ikke er nok med 50–65 lokalkontor, så håper vi at man ikke legger noen prestisje i dette, men gjør justeringer underveis.

Helt til slutt vil jeg si litt i forhold til Harstad-miljøet. Det er vel ingen sak hvor i hvert fall SVs fraksjon i næringskomiteen har hatt et såpass stort engasjement som akkurat det som skjer med Harstad, ved at man nå flytter en del av oppgavene som man så for seg skulle tilligge kontoret i Harstad, til Kautokeino. Vi er derfor svært glad for at vi har fått med regjeringspartiene på en merknad der vi sier at vi skal ta spesielt vare på Harstad-miljøet. Det er det eneste stedet som er nevnt spesielt i forhold til dette med lokalkontor og laboratorier. Det er vi glad for at vi har fått til, for det betyr at en del av den faglige

kompetansen som i dag befinner seg i Harstad – og som det er viktig fortsetter å være i Harstad – faktisk vil forbli der. Sjøl om man ikke har regionkontor, vil man få det gjennom andre typer mattilsynsoppgaver, noe som er svært viktig, og kanskje enda viktigere for de brukerne som skal benytte seg av disse tjenestene.

Marit Arnstad (Sp): Som en rekke talere har vært inne på tidligere, er det en viktig omorganisering som i dag blir vedtatt. Jeg tror det er en styrke for saken at det er en så bred enighet om hovedlinjene når det gjelder etableringen av det nye mattilsynet. Det er bred enighet omkring både arbeidsoppgavene og den store rammen når det gjelder organisering. Jeg tror også at mange av oss ser fram til drøftingen omkring og framleggelsen av en ny matlov, som et rammeverk for det videre arbeidet for Mattilsynet.

Jeg vil understreke et par av de punktene der komiteen har samlet seg om merknader, og som etter Senterpartiets mening er svært viktige. Det ene er at komiteen samlet peker på at dette tilsynet skal arbeide langs hele verdikjeden, altså følge mat fra primærproduksjonen og helt fram til sluttbrukeren. Det har vært viktig å understreke at i et slik tilsyn må også dyrehelseaspektet få den nødvendige oppmerksomhet og det nødvendige tilsyn.

Det er også viktig at en fra flertallets side har sagt klart fra at de lokale kontorene er den mest sentrale enheten i det nye tilsynet. I praksis er det hos de lokale enhetene at kontrollen og tilsynet vil foregå, og det leddet må derfor være sterkt nok, men også ha den tilstrekkelige nærhet til både primærproduksjonen og næringsmiddelproduksjonen. Det synes jeg har vært en viktig understreking fra en samlet komite. Enkelte av partiene, bl.a. Senterpartiet, har understreket at vi synes at antallet lokale enheter synes noe lavt i forhold til nettopp den viktige rollen de lokale enhetene må ha når det gjelder utøvelsen av tilsynet. Vi erkjenner at det vil være det nye mattilsynets eget ansvar både å arrondere og bestemme hvor de lokale enhetene skal være, men intervallet for lokale enheter burde ha vært større enn det som er foreslått fra Regjerings side.

Senterpartiet har også vært opptatt av spørsmålet om laboratorienes funksjon i forhold til det nye mattilsynet. Nå skal konsekvensene av en fristilling av laboratoriene utredes i etterkant av det vedtak som ble gjort i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett. Senterpartiets spørsmål er da hvorfor en ikke samtidig kunne ha utredet en integrering av laboratoriene i det nye mattilsynet, før saken endelig kommer til å bli drøftet våren 2003. Det hadde vært nødvendig, fordi spørsmålet om habilitet – som det har vært lagt sterk vekt på fra Regjerings side – er diskutabelt. Også i forhold til det å få et praktisk fungerende og godt lokalt tilsyn ville det ha vært en fordel – om ikke for alle stedene, så i alle fall for en stor del av dem – å kunne ha en integrert laboratoriefunksjon knyttet til lokalleddet.

Fra Senterpartiets side har vi også bidratt til å påpeke at når det gjelder omstillingskostnadene ved en eventuell fristilling av laboratoriene, er det nødvendig å ta ekstra

hensyn til dem som har vært ansatt i de lokale laboratoriene så langt. De burde komme inn under noen av de samme ordningene som gjelder for statlig ansatte, slik at staten på den måten tar et utvidet ansvar for de ansatte på laboratoriesiden.

Jeg vil også nevne et annet synspunkt hos Senterpartiet i forhold til avgiftssiden. Det gjelder samordningen av de matvareavgiftene vi har i dag. Det begynner å bli litt uryddig når det gjelder fordelingen av hvem som betaler for arbeidet for mattrygghet. Næringen betaler i dag en stor andel av arbeidet, og jeg tror at en burde slå fast prinsippet om at mattrygghet ikke utelukkende er et næringsansvar, men et samfunnsansvar, og at en bør bidra til en samordning og en reduksjon av de matvareavgiftene som i dag er pålagt landbruket og fiskerinæringen, knyttet til mattrygghet.

Så til de lokaliseringssakene som blir drøftet. Jeg skjønner at regjeringspartiene ønsker å snakke om dette som om det kun er et regjeringsprerogativ. Men ingenting en mindretallsregjering foreslår i dette hus, er av en slik karakter at det ikke kan endres av Stortinget. Slik fungerer nå engang parlamentarismen, og også for denne regjeringen. Derfor synes jeg det er bra at det i dag legges opp til at en på fiskerisiden velger å foreslå en omorganisering som ikke reduserer antallet regionkontorer så sterkt som Regjeringen har lagt opp til. Jeg tror det er viktig at en både får beholde det miljøet som er i Vadsø, og også viderefører den havbrukskompetanse som er i Trondheim-miljøet.

For øvrig vil jeg slutte meg til den kritikk som har vært omkring saksbehandlingen når det gjelder fiskeriområdet. Her er det ingen tvil om at hastverk har vært lastverk.

Senterpartiet er i hovedsak fornøyd med plasseringen av regionkontorene. Vi synes det er viktig at det nå blir bygd opp og utviklet gode miljøer både i Steinkjer og i Bø. Når det gjelder Nord-Norge, har det vært en omfattende diskusjon omkring disse spørsmålene. Senterpartiet mener at det ville ha vært tjenlig med to regionkontorer i Nord-Norge, i Troms og i Finnmark. Det burde ha vært mulig – med Regjerings uttalte målsetting om utflytting av nasjonale oppgaver.

Med det vil jeg få lov til å ta opp forslag nr. 3, fra Senterpartiet.

J ø r g e n K o s m o hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Presidenten: Marit Arnstad har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Rigmor Andersen Eide (KrF): Omorganiseringen av Fiskeridirektoratet er en direkte konsekvens av at tilsynet med sjømat overføres til det nye sjømattilsynet, og at direktoratet da får færre oppgaver. For å sikre optimal ressursutnyttelse og god tilpasning til samarbeidet med det nye mattilsynet er det nødvendig å omorganisere direktoratet sentralt og regionalt.

Målet er en mer effektiv og brukervennlig etat. Fiskeridirektøren har gått inn for en ny organisering med fem regioner, der grensene for de nye regionene følger grensene for regionene i Mattilsynet.

Færre regionkontor og lokale fiskerikontor vil være mer kostnadseffektivt, bl.a. ved at administrative oppgaver samles. Samtidig innebærer den planlagte omorganiseringen at fiskeri- og havbruksnæringen gjennomgående får større enheter å forholde seg til. Dette bør gi et bedre og mer allsidig servicetilbud, gjennom tverrfaglig kompetanse og mer stabile og fleksible kontorer med bedre tilgjengelighet. Dessuten gjør utviklingen innenfor IKT at betydningen av geografiske avstander blir mindre.

Jeg vil på prinsipielt grunnlag anbefale alle medlemmer i regjeringspartiene å stemme imot alle forslag om å instruere Regjeringen til å videreføre bestemte, navngitte regionkontor. Slike vedtak innebærer en form for stortingsregjereri som etter Kristelig Folkepartis syn er uheldig.

Jeg kan ikke se at det i denne saken er noen grunn til å fravike prinsippene for ansvarsfordelingen mellom regjering og storting. Stortinget har ikke fått seg forelagt noe beslutningsgrunnlag fra Regjeringen, og beslutningsgrunnlaget som opposisjonen legger til grunn, framstår, så vidt jeg kan se, som usikkert og tilfeldig.

Den regioninndelingen for Fiskeridirektoratet som Regjeringen vedtok 16. august i år, med fem regioner, fulgte de samme regionsgrensene som Mattilsynet. Dette er gjort både ut fra beredskapshensyn og for å ivareta en best mulig koordinering av grensesnittet mellom de to etatenes tilsynsområder. Dette er særlig aktuelt i forhold til oppgaver knyttet til fiskehelse i oppdrett, som vil tillegge Mattilsynet, mens forvaltningen av oppdrett vil ligge i Fiskeridirektoratets regionkontor.

Slik Kristelig Folkeparti ser det, kan Stortingets holdning og det regjereriet Stortinget nå legger opp til i denne saken, være med på å gjøre at beslutningsprosessene for organisering av underliggende etater kan bli unødvendig tungvinte og langsomme i fremtiden. Det ser vi på som svært negativt.

Den nye strukturen med fem regioner var som nevnt lagt opp med tanke på å få til større, mer slagkraftige enheter og administrative besparelser, etter at Fiskeridirektoratets tilsynsoppgaver blir redusert. Ifølge beregningene fra Fiskeridirektoratet vil en struktur med sju kontorer innebære en merkostnad på 5–8 mill. kr. Dersom direktoratet ikke blir tilført midler, vil dette måtte tas fra den operative tilsynsaktiviteten, f.eks. kampen mot ressurs- og miljøkriminalitet, eller «fiskefusk».

Jeg vil i denne sammenheng minne om at Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet foreslo å bevilge 3 mill. kr mindre enn regjeringspartiene til Fiskeridirektoratet, så dette henger ikke veldig godt sammen. Det blir i hvert fall ikke flere ressurser til kontrollarbeidet.

Jeg vil også tillate meg å påpeke noen forhold i opposisjonens opplegg som for meg virker veldig motsetningsfylt. For Midt-Norge og Nord-Norge har opposisjonen valgt å opprettholde et større antall regionkontor, og på den måten legge hindringer i veien for å få til effekti-

visering og samling av fagmiljøer. Lenger sør i landet er det visst en annen logikk som gjelder, for her slutter opposisjonen seg til beslutningen om å slå Rogaland sammen med Skagerrak og Hordaland med Sogn og Fjordane. Vi er selvsagt tilfredse med resultatet i sør, men vil tillate oss å påpeke at opposisjonens opplegg ikke virker særlig konsistent.

Til slutt: Uten tilførsel av friske ressurser blir lokaliseringsdebatter som denne et nullsumspill. Et vedtak om å videreføre Trondheim som administrativt regionkontor vil f.eks. svekke fagmiljøet ved regionkontoret i Ålesund. I stedet for at regionen får et sterkt regionkontor i Ålesund og et faglig godt kompetansesenter og lokalkontor i Trondheim, kan vi nå få to små og svake regionkontor.

En slik konserverende måte å tilnærme seg organiseringen av tilsynsvirksomhet på som opposisjonen nå går inn for, synes ikke særlig framtidsrettet.

Steinar Bastesen (Kp): Vi behandler i dag lokalisering av regionkontor for Mattilsynet. Da vi gikk inn for Mattilsynet, var det ut fra det helhetshensynet at man trengte et tilsyn for å ivareta interessene både til dem som vi eksporterer til, og dem som bor her i landet. Vi har i dag et mattilsyn som er delt i to – et for innlandet og et for eksport. Når det gjelder de landene vi eksporterer til, så har de et mattilsyn, og vi tenkte at det var på tide å få det samme i Norge.

Det er vel en av de tingene som jeg i dag vil si ikke var helt rett. For når vi eksporterer 90 pst. av de varene som skal ivaretas av dette tilsynet, og de skal ivareta interessene til forbrukerne når det gjelder 100 pst. av varene innenfor landets grenser, så er det noe som blir feil når hovedkontoret for Nord-Norge skal legges til Kautokeino, som er så langt fra kysten som det overhodet går an å komme. Det går ikke an å komme lenger fra kysten enn til Kautokeino.

Når 90 pst. av de varene som produseres og eksporteres, kommer fra kysten, forstår jeg ikke begrunnelsen for dette. Ja, jeg forstår begrunnelsen om at Landbruksdepartementet trenger omorganisering og rasjonalisering. Det forstår jeg godt. Jeg forstår også at det har vært knallharde debatter i Regjeringen om akkurat dette tilsynet. Jeg forstår at Landbruksdepartementet har vært veldig flink og var godt forberedt da dette ble vedtatt i Stortinget. Det forstår jeg. Jeg forstår også at det har gått veldig fort for seg. Men dette går over stakk og stein!

Når vi i dag går inn for det som måtte bli vedtatt, er jeg ikke det slag redd for å si at jeg går inn for Harstad i stedet for Kautokeino. For jeg står her som et talerør for det som rører seg på kysten, og ikke for det som rører seg inne i landet. Jeg er fullstendig klar over at vi trenger et dyrehelsetilsyn, vi trenger et mattilsyn, og vi trenger et næringsmiddeltilsyn. Det må da i Herrens navn kunne ivaretas selv om de blir flyttet til kysten. Men når 90 pst. av de største næringene vi har i landet, som foregår på kysten og i fiskeriene, ikke blir nok ivaretatt, da sier det seg selv at det er noe som er galt.

(Bastesen)

Jeg må jo minne landbruksministeren om – her sitter begge ministrene – at Fiskeridepartementet har omtrent meldt seg ut av debatten. De er ikke i det hele tatt med og debatterer hvor tilsynet skal ligge. Det må det jo være en grunn til. Det er noe som ministrene bør ta med seg herfra og ta opp i Regjeringen. Når Magnor Nerheim – jeg nevner hans navn her fra talerstolen – ikke i det hele tatt deltar i debatten om hvor tilsynet skal ligge, er det noe som er galt. Det er noe som er steingalt. Det synes jeg ministrene i Regjeringen må ta med seg, at det er sagt i denne sal. Når de som er den største næringen på kysten, ikke blir ivaretatt godt nok, da er det ikke som det skal være.

Jeg slutter meg til de forslagene som kommer fra Arbeiderpartiet. Selv om vi går imot Regjeringen, har jeg ikke noen problemer med å si det jeg mener om denne saken. Og siste ordet er i hvert fall ikke sagt fra denne talerstolen om hvor tilsynene skal ligge hen. Det er jeg helt overbevist om. Vi kommer til å få denne debatten på nytt og på nytt, og det viser at Regjeringen ikke kan ha kontroll.

Presidenten: Neste på talerlisten er statsråd Svein Ludvigsen. Da får vi høre om fiskeriministeren er på banen, som det var etterlyst tidligere.

For øvrig vil presidenten si at det er ikke all ordbruk som Steinar Bastesen bruker, som anses som parlamentarisk. Men det begynner vi jo å bli vant med.

Statsråd Svein Ludvigsen: Fiskeridepartementet er absolutt på banen. Under henvisning til at en av mine ekspedisjonssjefer ble etterlyst i debatten, vil jeg gjøre oppmerksom på at departementets syn uttrykkes av statsråden og av Regjeringen. Alle mine ekspedisjonssjefer deltar i enhver debatt som det er naturlig at de deltar i.

Som kjent la Stortinget i forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett opp til at det fra 1. januar 2004 kun skulle være ett felles mattilsyn for sjømat og landbruksbasert matproduksjon. På det tidspunkt var det allerede besluttet at Fiskeridirektoratets ernæringsinstitutt fra 1. januar 2003 skal etableres som en egen institusjon som et ledd i arbeidet med å skille mellom mattilsyn og risikovurdering knyttet til sjømat. Statsråd Sponheim vil i neste innlegg redegjøre for Regjeringens syn på Mattilsynet. Jeg skal derfor konsentrere meg om Fiskeridirektoratets omorganisering.

Den gjenværende virksomheten i Fiskeridirektoratet vil, etter at Mattilsynet er skilt ut, for det første være ressursforvaltning og -kontroll, dernest havbruksforvaltning og -kontroll og sist, men ikke minst ha oppgaver knyttet til de marine næringers bruk av havet og kystsonen. Samlet sett innebærer dette en betydelig reduksjon av Fiskeridirektoratets portefølje.

Av en virksomhet i 2001 tilsvarende ca. 550 årsverk var 158 knyttet til sjømattilsyn og ernæringsforskning. Av ytre etats ca. 280 årsverk i 2001 var ca. 75 knyttet til sjømattilsyn og regionlaboratorier.

Reduksjonen fra ni til fem regionkontor, slik Regjeringen foreslår, er en del av en samlet omorganisering og fornyelse av Fiskeridirektoratet både sentralt, regionalt og lokalt.

I en utvikling av en etat som skal betjene Norges viktigste næring, er jeg opptatt av brukervennlighet, av effektivitet og samtidig av at vi skal bruke delegasjon og desentralisering som et virkemiddel for å skape bedre kvalitet, ha bedre kompetanse nærmere brukerne, og sist, men ikke minst at ressursbruken på administrative oppgaver skal bli minst mulig og mest mulig konsentrert om kjerneoppgavene, hvorav ressurskontroll er et svært viktig område, som også er svært ressurskrevende.

Fiskeridirektoratets omorganisering må tilpasses disse utfordringene. Arbeidet med kvalitetskontroll utgjør i dag en viktig del av etatens oppgaver. For å sikre at etaten blir i stand til å utføre gjenværende oppgaver på en best mulig måte, fant Regjeringen at det var nødvendig med en omorganisering. Det er bl.a. viktig å redusere økte kostnader på grunn av tap av synergieffekter når samme inspektør ikke lenger både skal telle og kvalitetskontrollere fisken.

Departementet vil delegere flere oppgaver til direktoratsnivå. Flere oppgaver delegeres deretter fra Fiskeridirektoratets hovedkontor til regionkontorene. Dette gjør det etter vår mening nødvendig å styrke regionkontorene. Jeg mener at den mest effektive måten å gjøre det på, er å etablere færre, men større, kontor. Det bør også utløse kostnadsbesparelser ved at administrative oppgaver utføres på færre steder, ressurser som i sin tur kan brukes til tilsynsoppgavene.

Det er ikke riktig, slik bl.a. representanten Fossli synes å mene, at Regjeringen med sitt forslag ville legge ned fiskeriforvaltningen i Finnmark, slik som det ble sagt. Det vil fortsatt, med vårt forslag, være slik at fiskeriforvaltningen er til stede i Båtsfjord, i Honningsvåg, i Havøysund, i Hammerfest, i Vardø, hvor vi har et spesialarrangement, og i Vadsø. Det er ikke riktig at man gjennom dette forslaget skulle legge ned fiskeriforvaltningen i fiskeriavhengige Finnmark, men vi ville konsentrere oppgavene om de viktigste, og i det ligger ikke administrasjon.

Fiskeridirektoratet vil på flere områder få et tett samarbeid med Mattilsynet, særlig i forvaltningen av havbruksnæringen. Jeg har derfor sett behovet for å etablere en regionstruktur tilpasset Mattilsynet. Det innebærer en geografisk inndeling som samsvarer med den planlagte inndelingen til det fremtidige mattilsynets kystregioner, med unntak av regionen som dekker kysten Rogaland-svenskegrensen.

Viktige grunner til dette er beredskapshensyn og behovet for å ivareta en best mulig koordinering av grenseområdene mellom de to etatenes tilsynsområder.

Ved valg av plasseringen av regionkontor er det lagt særlig vekt på å styrke regionkontor som har gode forutsetninger for å ivareta gjenværende oppgaver i et større geografisk område, og regionalpolitiske hensyn.

Ved de fem stedene som mister sin status som regionkontor, vil det fortsatt være lokalkontor eller annen aktivitet for Fiskeridirektoratet.

I hvilken grad det er nødvendig å justere lokalkontorstrukturen i forhold til det som opprinnelig var planlagt, er det for tidlig å si noe konkret om, utover at kontoret i Oslo, som kun driver med kvalitetskontroll, vil bli lagt ned og personellet overført til Mattilsynet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Bendiks H. Arnesen (A): Fiskeriministeren viser til den betydning som Fiskeridirektoratets regionkontorer har for næringen. Statsråden snakket veldig mye om behovet for omorganisering – en omorganisering som er tilpasset behovet, sa han. Han snakker bare om rasjonalisering, effektivisering og store enheter.

Når vi vet hvor komplisert dette landet vårt er rent geografisk og avstandsmessig, er det litt vanskelig bare å tenke stort og på store enheter. Det passer egentlig bedre i andre land hvor avstandene er mindre. Er det ikke vel så rasjonelt å tenke tilgjengelighet, og tenke på om de næringene som skal betjenes av disse kontorene, har den nærhet og den kompetanse som de føler behov for?

Jeg har registrert at man i fiskerinæringen har sagt at det ikke å opprettholde bl.a. kontoret i Vadsø og det å gi avkall på den store kompetansen som ligger i Trondheim, er galt. Er det slik at fiskerinæringen her tar feil, at det som går på nærhet til næringen, ikke har så stor betydning?

Statsråd Svein Ludvigsen: Jeg er litt overrasket over at representanten Arnesen hevder at vi skal gi avkall på den kompetansen som vi har bl.a. i Vadsø og i Trondheim. Da kan han ikke ha fått med seg det som er hovedargumentet fra Regjeringens side for å gjøre dette. Det er å konsentrere innsatsen og ressursene til det som er viktigst. Da er det ikke størrelsen på kontoret som er primært, men det å ha en kompetanse ved det kontoret som gjør at man kan få en god nok forvaltning så nær brukerne som mulig, og at man har en kompetanse som gjør at saken ikke må sendes videre til Bergen for beslutning.

Det er Regjeringens mål at Fiskeridirektoratet skal utvikles til en mer effektiv og mer brukervennlig etat, med rask saksbehandling, med kvalitativt gode beslutninger nær brukerne. Og sist, men ikke minst skal det være brukervennlig når det gjelder IKT. Vi skal konsentrere innsatsen om kontroll, regulering og ressursforvaltning. Det er først og fremst de administrative oppgaver vi snakker om at vi skal sentralisere. Det skal bli færre administrative regionenheter, og det vil bli friggitt ressurser til nasjonal og regional spisskompetanse nærmere brukerne og en styrking av forvaltningsmessig kompetansemiljø, som vi bl.a. har i Vadsø og i Trondheim. I det forslaget vi har kommet med, og det har vi redegjort for også overfor Stortinget, ligger det ikke til rette for, slik representanten Arnesen sier, at vi skal bygge ned kompetansen i Trondheim og i Vadsø. Vi skal flytte administrative oppgaver, og ressursene skal vi bruke nettopp på spisskompetanse.

Inge Ryan (SV): Representanten Rigmor Andersen Eide var i sitt innlegg inne på Fiskeridirektoratets organisering, og hun var svært bekymret for økonomien når Stortinget senere i dag vedtar sju regionkontor i stedet for fem.

Jeg vil gjerne signalisere til fiskeriministeren at når man kommer til revidert nasjonalbudsjett, er det mulig å ha en samtale med SV slik at vi sikrer nok penger til regionkontorene, hvis det er det som er problemet. Hvis problemet er at man her mangler penger for å få til en god organisering, er vi naturligvis innstilt på å se på det, slik at man sikrer en forsvarlig drift og en forsvarlig faglig utvikling ved alle disse sju kontorene.

Så har jeg et spørsmål til fiskeriministeren i forhold til organiseringa og prosessen rundt organiseringa av de nye regionkontorene. Det er vel få ganger vi har opplevd at ting har skjedd så raskt. Etter at Stortinget fattet vedtak om at vi skulle ha en felles matforvaltning, gikk det ikke mange dager før man via media fikk beskjed om at man hadde vedtatt å omorganisere Fiskeridirektoratet og foreslått fem regionkontor. Hva er årsaken til at man var så rask? Var det planer man hadde liggende, som man gikk og ventet på å få en sjanse til å sette ut i livet da det kom en gyllen anledning? Eller: Hva var årsaken til at man så raskt tok dette grepet, som har ført til store frustrasjoner blant dem som er berørt av det?

Statsråd Svein Ludvigsen: Når det gjelder økonomien i direktoratet og i forvaltningen generelt, er for så vidt fra min side og fra Regjeringens side det aller viktigste at vi utnytter ressursene, uansett størrelsen på dem, på en best mulig og mest effektiv måte. Skattebetalernes penger skal brukes på en måte som gir best mulig service og best mulig produksjon, kvalitativt og mengdemessig fra enhver forvaltningsenhet – så også fra Fiskeridirektoratet. Derfor er min ambisjon at vi uansett størrelsen på bevilgningen skal få en best mulig service overfor fiskerne og fiskerinæringen. Det mener jeg at vi vil oppnå bedre med den omorganiseringen som vi nå gjør, både på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. Det er ambisjonen.

Når det så gjelder prosessen, er det slik at vi fra vår side la avgjørende vekt på når man skulle konsentrere Mattilsynet til én enhet som tar vare på både landbruks- og sjømatproduksjon, at omorganiseringen av Fiskeridirektoratet både i tid og geografi var sammenfallende. Det var det som la et press av tidsmessig karakter, men samtidig er det viktig å legge vekt på at Fiskeridirektoratet har vært gjennom en lang omstillingsprosess når det gjelder å flytte oppgaver fra departementet til direktoratet i den prosessen som har foregått på lokalt nivå. Fiskeridirektoratet har i en årrekke vært gjenstand for omorganiseringer. Det har skapt uro i etaten. Men gjennom det grepet vi nå tar, håper vi å skape den nødvendige ro og nødvendige langsiktighet. Det var det som lå til grunn for at vi samordnet disse to prosessene.

Marit Arnstad (Sp): På bakgrunn av den replikkrunnen som nå har vært etter fiskeriministerens innlegg, og også på bakgrunn av det innlegget som regjeringspartie-

nes hovedtalsmann, Rigmor Andersen Eide, hadde tidligere, vil jeg egentlig stille et nokså kort og greit spørsmål.

I Stortinget i dag vedtas det antakelig at regionkontoret i Trondheim skal opprettholdes, og at regionkontoret i Vadsø skal opprettholdes. Flertallet har ikke sagt det i innstillingen, men partiene i salen har gitt uttrykk for at dersom økonomien knyttet til en utvidet organisering er et problem, skal vi alltid være med på å diskutere det med Regjeringen for å kunne styrke de økonomiske ressursene til Fiskeridirektoratet.

Spørsmålet blir da egentlig: Kan vi stole på at Regjeringen i dag vil akseptere det vedtaket som blir gjort, at den ikke verken formelt eller uformelt på noen måte vil undergrave den posisjonen Trondheim-kontoret og Vadsø-kontoret bør ha som et framtidig regionkontor i Fiskeridirektoratet?

Statsråd Svein Ludvigsen: Det er ingen grunn til å stille spørsmål ved hvorvidt Regjeringen vil etterkomme de vedtak som Stortinget gjør. Det gjør vi i enhver sammenheng, og det vil vi også gjøre i forhold til det som besluttet i dag.

Jeg er fortsatt av den mening at hvis man hadde foretatt den omorganisering som vi hadde lagt opp til – som innebar en reduksjon av regionkontorene til fem, med de endringer vi gjør i lokalkontorstrukturen og med de overføringer og oppgaver som vi skulle flytte nedover i organisasjonen – hadde vi fått en bedre, mer brukervennlig og kvalitativt bedre fiskeriforvaltning. Jeg føler at ved nå å bruke betydelige midler på administrative oppgaver, kunne vi ha styrket de faglige miljøene bl.a. i Trondheim og i Vadsø. Det har aldri vært meningen at vi skulle undergrave den kompetansen. Det motsatte har vært målet til Regjeringen, og det er det fortsatt.

Bendiks H. Arnesen (A): Fiskeriministeren gav i sitt forrige svar til meg uttrykk for at jeg ikke hadde forstått hvordan dette skal fungere, men jeg fikk ikke svar på om fiskerinæringen selv tar feil i denne sammenheng. Når næringen tar til orde for at man kutter for mye i disse enhetene, er det da slik at næringen ikke har forstått sitt eget beste? Det fikk jeg ikke svar på av statsråden.

Så må jeg tilføye at i likhet med representantene Ryan og Arnstad er også vi i Arbeiderpartiet villige til å drøfte behovet for mer midler som kan gi fiskerinæringen utviklingsmuligheter. Vi ser på dette som utgifter til inntekts ervervelse. Nå har mange gitt uttrykk for at dette er de villige til å se på, så hvis statsråden selv og Regjeringen mener at dette er riktig, burde det jo være et flertall for å sikre skikkelige ressurser, slik at man kan opprettholde en god infrastruktur som tjener denne næringen på best mulig måte.

Statsråd Svein Ludvigsen: Jeg går ut fra at dette spørsmålet var særlig knyttet til den struktur vi skal ha i forvaltningen i Finnmark. Uavhengig av om vi skulle redusere status fra regionkontor til et kontor uten administrative oppgaver i Vadsø, ville strukturen og antall konto-

rer være nøyaktig det samme – Båtsfjord, Honningsvåg, Havøysund, Hammerfest og Vardø, i tillegg til Vadsø, da som et kompetansesenter med spesialoppgaver, eksempelvis når det gjelder kongekrabber, hvor de har stor kompetanse. Et annet eksempel på oppgaver vi så for oss at man kunne flytte ut, og som det skapes rom for, var vedlikehold av f.eks. båtregisteret. Dette er oppgaver man kunne ha hatt. I så måte er jeg trygg for at fiskerinæringen som sådan ville ha fått god service i Finnmark – i et fiskeriavhengig Finnmark – og at de administrative oppgaver som skulle ha blitt flyttet til Tromsø, ikke ville ha skapt noen som helst slags problemer for næringen. Forvaltningen ville ha blitt opprettholdt på et meget høyt nivå.

Uavhengig av hvor mye midler vi legger inn i fiskeriforvaltningen, er min ambisjon at vi skal utnytte midlene på en best mulig måte. De er til service for næringen, og ikke til intern administrasjon.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Statsråd Lars Sponheim: Stortinget behandler i dag en reform av stort omfang og betydelig rekkevidde.

Behovet for reformen er klart illustrert gjennom de siste par år. Problemene med kugalskap og munn- og klovsyke har vist oss viktigheten av å ha stor oppmerksomhet på de første ledd i matkjeden. Det er her grunnlaget legges både for helsemessig trygg mat og for tilfredsstillende av de kvalitetskrav som forbrukerne har.

I den senere tid har vi også opplevd tilstander rundt sluttproduktkjeden som i det minste må betegnes som bekymringsfull. Dette viser behovet for å se matproduksjonskjeden i sammenheng og forbedre denne i alle ledd. Det er derfor med stor tilfredshet jeg i dag konstaterer at det i Stortinget er full oppslutning om hovedlinjene i det opplegg som er presentert fra Regjeringens side. Jeg noterer meg også at det er bred enighet om målene for tilsynet.

Med det utgangspunktet vi nå har, bør Norge få et av verdens beste og mest effektive mattilsyn både for forbrukere og brukere. Samlet sett vil tilsynet derfor utgjøre et viktig verdiskapende element for matvareindustrien vår. Ikke minst er dette et viktig perspektiv for vår store fiskeeksport.

Enkelte mener at det nye tilsynet bør konsentrere sin oppmerksomhet mot sluttproduktene, hvor inspeksjoner skal være den dominerende tilsynsmetodikk. Jeg er enig i at klassisk tilsyn hvor inspektører er til stede i virksomhetene, fortsatt vil være en dyd av nødvendighet. Samtidig må det være klart at det arbeidet som utføres av næringsaktørene selv i hele matkjeden, er det viktigste element for å skape trygghet og kvalitet. Internkontroll er ikke bare en metode, men det er uttrykk for en filosofi. Hovedansvaret ligger hos aktørene i matmarkedet. Dette vil også komme klart til uttrykk i den nye matloven.

En viktig problemstilling for det nye tilsynet er forholdet mellom det å framstå enhetlig og på den andre siden mulighetene for å opptre fleksibelt innenfor regelverkets rammer. Det er min klare oppfatning at en ikke

makter denne avveiningen med en ensidig, sentralistisk regelorientert styring. Motstykket til dette vil være en vital organisasjon med stor vekt på desentralisering av kompetanse og myndighet. Det er med utgangspunkt i en slik desentralisert organisasjonstenking at Regjeringen har lagt opp til en modell hvor en ikke overdimensjonerer sentralleddet. Sentralleddets oppgave blir å sikre en slagkraftig, enhetlig organisasjon. Dette resonnementet har også vært sentralt ved stedsvalg for regionkontorene. Lokalisering som styrker kompetansen utenom landsdelshovedstedene har vært viktig for Regjeringen. Slik vil en nå ta tak i de menneskelige ressurser som finnes rundt om i vårt land.

Jeg har merket meg at det i innstillingen er pekt på den utfordring som ligger i å ta vare på relevante fagmiljøer i Harstad. Departementet er innstilt på å følge opp de forutsetninger som er nedfelt i innstillingen.

Jeg har også merket meg at komiteens flertall konstaterer at Regjeringen har gjennomført prosessen med omorganisering av matforvaltningen med meget stor hastighet. Komiteen peker på at flere høringsinstanser mener at dette høye tempoet har ført til at mange føler at saksbehandlingen ikke har vært forsvarlig. Jeg har en viss forståelse for dette. La meg imidlertid understreke at en god framdrift er helt avgjørende for å lykkes med såpass omfattende omstillingsprosesser. Særlig er dette viktig for å redusere tiden med usikkerhet for de ansatte. Denne regjeringen har store ambisjoner om å fornye og omstille offentlig sektor. Jeg er samlet sett meget tilfreds med at vi i praksis også viser at vi er i stand til å gjennomføre dette. Vi har som siktepunkt å holde det tempo i denne prosessen som er skissert i proposisjonen.

Komiteen forutsetter i innstillingen at arbeidet med dyrevelferd blir tillagt tilstrekkelig vekt. Jeg viser i denne forbindelse til St.meld. nr. 12 Om dyrehold og dyrevelferd.

For Regjeringen har det vært viktig å få slått fast prinsippet om at laboratorievirksomheten skal organiseres uavhengig av tilsynet. Det er vår oppfatning at dette er viktig både ut fra hensynet til tilsynets troverdighet og til en effektiv og brukervennlig laboratoriestruktur.

De ansatte på laboratoriesiden vil stå overfor betydelige omstillingsutfordringer. Dette ville nok også blitt realiteten uavhengig av hvilke eierformer som hadde blitt valgt. Regjeringen har med dette som bakgrunn bebudet at en i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2003 vil vurdere omstillingsbehov knyttet til ny organisering.

Det har gjennom mange år, fra flere regjeringer, blitt arbeidet med å gjennomføre reformer innenfor den offentlige matforvaltning. Det har vist seg, av mange grunner, at dette har vært vanskelig å få til. Det er derfor med stor tilfredshet jeg i dag kan konstatere at det er bred oppslutning om en reform som vi har all grunn til å ha store forventninger til.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Grethe Fossli (A): Statsråden sa selv at omorganiseringen har skjedd med stor hastighet. I tillegg til det

skjedde denne prosessen i sommerferien. Dette ble behandlet i revidert nasjonalbudsjett i juni, i august fattet Regjeringen vedtak om regioninndeling, og rett etterpå hvor regionskontorene skulle lokaliseres, pluss en del andre ting.

Jeg har mange års erfaring som ansatt i fagbevegelsen, og har drevet mye med forhandlinger i forbindelse med omorganisering. En av de tingene jeg har lært meg, er at hvis man skal lykkes i en omorganisering, så må de ansatte være med. Man må ha en dialog med de ansatte og de miljøene som skal omorganiseres. Min erfaring med Sommer-Norge er at da er det ikke lettest å få dialog verken med tillitsvalgte eller med systemene. Mange kommuner føler at de ikke har fått vært med og diskutert og gitt sine synspunkter på dette. I tillegg har vi hatt kontakt med de fleste av de fagforeninger som er involvert i de tilsyn som skal omorganiseres.

Mitt spørsmål er: Når statsråden sier at han vil unngå usikkerhet for de ansatte i en omorganiseringsperiode, vil det ikke da være smart av ham nettopp å ha med seg de ansattes organisasjoner i en slik omorganisering, og ikke gjøre det slik som han har gjort nå?

Statsråd Lars Sponheim: Til framdrift og saksbehandling, som har vært gjenstand for noe oppmerksomhet og også en viss kritikk i denne debatten, vil jeg først si: Når Stortinget gjennom behandlingen av revidert nasjonalbudsjett i juni måned besluttet å gå fra det som var Regjeringens forslag, to tilsyn, til ett tilsyn og samtidig sa at vi skulle holde framdrift i saken, var det klart at det var nødvendig for Regjeringen å finne det giret som skulle til for å klare å holde den framdrift Stortinget hadde bedt om. Stortinget bad om begge deler: fra to til ett tilsyn, og å holde framdrift. Framdrift var nettopp knyttet til å få ledelse på plass før årsskiftet, og kunne klare å holde alle de ulike sider ved dette i den nødvendige fart for å ha på plass et operativt og fungerende tilsyn fra 1. januar 2004. Den jobben tok vi.

Så har det vært en del debatt så langt i dag som går på hvordan det var mulig for Regjeringen å omstille seg så fort fra to til ett tilsyn, som Stortinget fattet vedtak om. Det er selvsagt slik at når vi utreder en sak som denne, har også Regjeringen på sin side både utredet og vurdert to eller ett tilsyn. Det var ikke slik at den dagen Stortinget fattet sitt vedtak, kom dette som en total overraskelse på Regjeringen, og at vi ikke hadde tenkt tanken på forhånd. Vi hadde selvsagt fullstendig gjennomtenkt hvordan vi også kunne klare å få dette til med ett tilsyn. Det gjorde oss i stand til å raskt gå på de nødvendige vedtak for å holde det andre pålegget fra Stortinget om å holde framdrift.

Så er jeg enig i at når man har stor fart, og skal klare å holde den framdrift som er nødvendig, vil nok mange ofte føle at de ikke har fått ha eierskap til nødvendige prosesser. Jeg gav også uttrykk for i mitt innlegg at jeg hadde forståelse for det. Det har vi på alle vis prøvd å gjøre så godt vi kan med, med en omfattende aktivitet i kontakt med de ulike deler av landet, de ulike kontorer som vi har innenfor dagens struktur og organisasjoner i

tiden etter at disse vedtakene ble fattet. Det har satt oss i stand til å oppfylle de krav Stortinget satte til oss før de tok sommerferie.

Inge Ryan (SV): Vi er svært glade for at landbruksminister Sponheim så tydelig gir uttrykk for at han vil følge opp dette med Harstad-miljøet. Det er en bekreftelse på at den merknaden som ligger i innstillingen, er tatt på alvor. Vi håper derfor at den store turbulensen som har vært i Nord-Norge i forbindelse med et svekket Harstad-miljø, da kan reduseres når vi får såpass klare bekreftelser fra statsråden på at han vil jobbe for å ivareta mest mulig av det miljøet som er der, når det gjelder dette med mattilsyn.

Så har jeg et spørsmål til statsråden, og det går på dette med lokalkontorer, som jeg tok opp i mitt hovedinnlegg. Vil statsråden, dersom man nå i forbindelse med gjennomføringen av denne reformen ser at 50–65 lokalkontorer er for lite, da kunne revurdere et slikt syn og eventuelt plusse på med det nødvendige antall lokalkontor, eller ligger det betydelig prestisje i denne saken, slik at man uansett skal holde seg innenfor den rammen?

Det er egentlig det jeg ønsker å utfordre statsråden på.

Statsråd Lars Sponheim: La meg først få kvittere tilbake en gang til når det gjelder den merknad i innstillingen som er knyttet til Harstad-miljøet, og som det fra Stortingets side har vært et betydelig engasjement rundt.

Jeg er helt overbevist om at når vi om noen år skal oppsummere hele omorganiseringen – hvordan vi klarte å ta hele landet i bruk for å gjennomføre et moderne og omfattende mattilsyn – så vil også Harstad-miljøet oppleve at det har blitt en tilfredsstillende løsning, med mange viktige arbeidsplasser og kompetente arbeidstakere. Det vil Regjeringen følge opp. Og det er ingen tvil om at SVs og Inge Ryans innsats spesielt bør legges merke til i den sammenhengen.

Når det gjelder lokalkontorstruktur, som er et annet område hvor det er noe ulike synspunkter i komiteen, så vil jeg si at det er helt avgjørende for oss at vi får, slik representanten Ryan sa i et tidligere innlegg, «en lokalkontorstruktur som fungerer». Det er det avgjørende, og dette arbeidet starter egentlig for alvor nå. Ut fra den mer grove ramme som departementet her har, har vi antydning 50–65 lokalkontor. Jeg har registrert at komiteen har sagt at etter deres oppfatning hadde kanskje 70–90 vært en bedre løsning. Jeg tror vi nå skal tillate oss å la selve ledelsen komme i arbeid, finne ut hvordan de skal kunne klare å få til verdens beste mattilsyn og sørge for å ta i bruk de virkemidler de trenger når det gjelder å fordele og arrondere og penetrere landet med nødvendige lokalkontor. Det ligger ingen prestisje i dette. Vi tror fortsatt at vi skal kunne klare det innenfor de tall vi har satt. Hvis den nye ledelsen mener at dette tallet må økes noe, så er selvsagt departementet åpen for å diskutere det, og vi registrerer at vi har svært god ryggdekning for et slikt syn i Stortinget.

La meg avslutte med også fra min side å gi uttrykk for at jeg er glad for det gode samarbeidet som har vært med SV i denne saken.

Marit Arnstad (Sp): Når det gjelder saksbehandlingen i denne saken, synes jeg nok det har vært en viss påfallehet i forhold til Stortinget at alle sider ved saken blir framlagt i forbindelse med budsjett og ikke som sjølstendige saker – enten i forbindelse med revidert budsjett eller i forbindelse med statsbudsjett. Det er synd fordi saken fortjener å bli behandlet separat. Stortinget har nå også bidratt til det, og det synes jeg er viktig.

Jeg forstår at statsråden er opptatt av å holde fart, men en må jo avpasse farten litt etter forholdene. En av de tilbakemeldingene som vi her har fått, særlig på fiskerisiden, er at den kommunikasjonen en har hatt i forhold til dem som blir berørt, og også den dialogen en har hatt, har vært altfor dårlig. Om ikke annet, så må en i alle fall i forhold til framtidige prosesser ta det til etterretning. Og jeg tror at vi skal være forsiktig med å legge ansvaret for framdriften på Stortinget. Altså: Stortinget bad ikke om en så rask framdrift, Stortinget bad om en egen sak, og Stortinget bad om et samlet tilsyn.

Jeg tolker statsråden slik at han egentlig er litt åpen for å kunne øke antallet lokalkontor, og jeg velger å se det han nå sa i sitt siste replikk svar, som en åpning i forhold til det, at han i alle fall ikke har stengt døren for den muligheten. Og det er jo noen av oss som mener at det bør det være åpenhet for, også i forhold til at en ikke ser ut til å ha justert opp intervallet for antallet lokale enheter ut fra at det nå blir ett felles tilsyn for sjømat og landbasert mat. Det er jo også et argument som tilsier at en her bør være åpen for å kunne øke antallet lokale enheter, som jo er sjølv grunnpilaren i reformen. Jeg vil gjerne høre statsråden bekrefte at han ser en åpning for det.

Statsråd Lars Sponheim: Jeg ser ingen grunn til å ha noe videre polemikk om fortiden i forhold til framdrift, annet enn å si at for Regjeringen var det viktig både å oppfylle Stortingets vedtak om å ha ett tilsyn og ivareta det Stortinget også gav uttrykk for, at vi skulle holde den framdrift som lå til grunn, og som vi hadde lagt til grunn for Stortinget da vi la fram et anbefalt forslag om to tilsyn. Dette er historie, og når vi i dag, slik det ser ut, får vedtak for alt det Regjeringen har vedtatt og lagt fram for Stortinget i denne sammenhengen, så tror jeg vi skal se at det her har blitt gjort et bra stykke arbeid.

Derfor er det ikke noe vanskelig for meg å si når vi har kommet dit vi er i dag: Vi har nå den øverste ledelse på plass for dette nye tilsynet, og i løpet av de neste månedene skal vi ha på plass ledelsen også for de ulike regionkontorene. Når de da skal sette seg ned og forme den endelige organisasjonen, så må de innenfor de rammer som trekkes opp av Regjeringen, og det Stortinget avslutter med i dag, bygge opp det beste tilsyn vi kan få. Jeg har absolutt ingen prestisje når det gjelder antall lokalkontorer. Jeg kommer til å sørge for at vi får budsjetter som gjør at vi kan få dette til, men det avgjørende her er at vi har det beste apparat for å kunne sikre trygg mat.

Så synes jeg at jeg må få lov til å kvittere tilbake til representanten Arnstad at det er en glede for meg å kunne si at vi med dette på en god måte har tatt hele landet og mange kompetansemiljøer i bruk. Jeg har også tatt med meg de gode ord som representanten Ryan gav uttrykk for, at akkurat dette, Regjeringens evne til å ta hele landet i bruk gjennom denne saken, er banebrytende. Og det er jeg enig i.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Bendiks H. Arnesen (A): Det viktigste i debatten om Mattilsynet er at tilsynet tjener forbrukernes interesser. Som forbrukere må vi være trygge på tilsynets kompetanse og tilstedeværelse. Dette synes det å være bred enighet om.

Men Regjeringens behandlingsmåte i denne saken er etter min mening uforståelig. Hastverket som Regjeringen hadde med saken i sommer, da folk stort sett hadde ferie, har skapt både undring og stor frustrasjon blant de ansatte i veterinærmiljøet spesielt. Jeg tror at en behandling i et annet tempo og i en annen rekkefølge ville ha skapt langt mindre støy og sikrere vedtak.

Når det gjelder lokalisering av regionkontoret til Kautokeino, har dette skapt stor undring i mange miljøer. Mange spør: Når Regjeringen ønsker å lokalisere et slikt kontor til fiskerifylket Finnmark, hvorfor da legge det så langt fra fisken som her er tilfellet?

Vi er også mange som er forundret over at Regjeringen ønsker å bryte opp det betydelige veterinære kompetansemiljøet som allerede finnes i Harstad. Jeg er bekymret for at det som skjer, svekker mulighetene for å bygge opp et regionkontor så godt og så raskt som det ville være mulig ved en lokalisering til Harstad.

Hva er grunnen til et slikt valg? Det kan etter min mening ikke være faglige grunner til dette. Det kan etter mitt syn heller ikke begrunnes med distriktspolitikk. Harstad kommune har mistet mange arbeidsplasser, spesielt i verkstedsindustrien og i Forsvaret. Manglende leteaktivitet i oljenæringen har også skapt usikkerhet, og signalene er klare om nedbemanning i Harstad. Dette rammer også regionen rundt Harstad by. I en slik situasjon må det være feil å påføre denne kommunen ytterligere usikkerhet gjennom slike offentlige vedtak. Det er uforståelig at kommunen skal miste et fagmiljø, som er i fremste rekke i landet, og når arbeidsplassene allerede ligger der i dag.

Jeg forstår den frustrasjonen dette har skapt i veterinærmiljøet, ikke bare i Harstad, men langt utover Harstads grenser. Jeg er undrende til at SV støtter Regjeringen i denne saken. Jeg registrerer at det er betydelig uenighet innad i regjeringspartiene om dette spørsmålet. Det har jeg registrert i media, men det kommer vel ikke fram her i salen.

Jeg er svært positiv til å lokalisere ny virksomhet til Kautokeino – jeg kjenner til situasjonen der. Men jeg kan ikke forstå hva man oppnår ved å flytte en slik virksomhet fra ett distrikt med store utfordringer til et annet distrikt med store utfordringer. Når god kompetanse allerede ligger i et av disse distriktene, må det være feil å flytte.

Jeg er glad for at et flertall i Stortinget går inn for å beholde Fiskeridirektoratets regionkontorer i Vadsø og i Trondheim. Det vil tjene fiskerinæringen på en god måte. Avstander og kompetanse gjelder også i denne saken. Fiskerinæringen og oppdrettsnæringen trenger god kompetanse og god infrastruktur. Det må være feil å spare på slik infrastruktur for en næring som er i en fantastisk utvikling og der forventningen er stor. Det går an å spare seg til fant.

Presidenten: Marit Arnstad har bedt om ordet for å begrunne en endring av forslag, og får ordet til en kort merknad.

Marit Arnstad (Sp): Med bakgrunn i de signaler som kommer fra landbruksministeren om det å kunne vurdere omstillingsbehovene både knyttet til laboratorietjenestene og til antallet lokale kontor, vil jeg be om at I og III i innstillingen blir gjort om til oversendelsesforslag.

Presidenten: Representanten Arnstad har gjort rede for de endringer i innstillingen som hun refererte til.

Ivar Kristiansen (H): Vi behandler i dag en sak og et tema som de siste tre årene har fått veldig stor oppmerksomhet, og kanskje aller størst oppmerksomhet når det gjelder budsjettbehandlingen. De områdene som vi omtaler i dag, har faktisk vært sammenhengende budsjettvinere de siste årene.

Begrepet «matvaretrygghet» har fått en ganske betydelig plass, både i den norske samfunnsdebatten og i denne sal. Derfor tror jeg vi skal være glad for at denne saken nå er kommet til behandling. Og når noen kaller dette for hastverk og lastverk, tror jeg ærlig talt ikke at dette er annet enn besvergelses over ikke å ha oppnådd det man aller helst hadde ønsket i og rundt denne saken. Flere representanter, bl.a. representanten Fossli, har vært inne på at arbeidet med denne saken startet for lenge siden. Det var Stoltenberg-regjeringen som startet dette arbeidet, og jeg tror saken på mange måter er overmoden for behandling. Den er overmoden med hensyn til å få en organisering, en organisasjon og en omstilling på plass i en tid hvor vi ser at den ene skandalen etter den andre avsløres i og rundt begrepet «matvaretrygghet». Ikke minst av hensyn til forbrukerne tror jeg det er på høy tid at vi nå begynner å få organiseringen av disse spørsmålene på plass. Vanligvis er det med omvendt fortegn man tar fatt i Regjeringens arbeid, nemlig at man sier at det går for sakte. Men når det for én gangs skyld går fort, er også det riv ruskende galt.

Det andre som jeg har lyst til å påpeke, og som flere har vært inne på, er fiskerinæringens interesser i denne saken. Også undertegnede ønsker å understreke at det ikke bør oppstå kompetansekonflikt, og at det må være en utfordring for Regjeringen å sørge for at man i den videre oppbygging av det fremtidige mattilsynet unngår at den eksportrettede offensive næringen, som i produksjon er flere ganger større enn norsk landbruk, ikke skal få lil-

lebrors funksjon. Men jeg er ganske trygg på at dette vil falle solid på plass når organiseringen kommer opp å gå.

I og med at det er lokalisering som er oppe til behandling, er det i denne saken det som har fått størst oppmerksomhet. Og det overrasker meg å registrere at man også partipolitisk har valgt å rette søkelyset, arbeidet og intensiteten mest mot begrepet «lokalisering», og det i et område og rundt en sak som berører et departements underliggende etater, og som normalt og vanligvis skulle tilliggende Regjeringens domene å ta avgjørelse i.

Representanten Fossli sier at det Arbeiderpartiet gjør i denne saken, er noe man vanligvis aldri gjør. Det er for så vidt korrekt, i den forstand at jeg ser at Arbeiderpartiet velger å gå frem på en sjelden og uvanlig måte i sak etter sak, hvor begrepet «stortingsregjereri» nå begynner å få en ny og annerledes dimensjon. Jeg vil advare mot at man fortsetter denne linjen, for det vil uansett føres argumenter for og imot postadressen rundt alt som har med lokalisering å gjøre. Derfor ender denne saken når det gjelder Mattilsynet, på mange måter opp med å koke ned til Kautokeino eller Harstad, og også til om spørsmålet om fem eller sju administrative regionkontor for Fiskeridirektoratet skal være avgjørende for den kontroll, overvåking og beredskap vi skal ha på dette området. Men selvfølgelig handler dette om noe helt annet. Det er ikke lokalisering og postadressen til regionkontorene som skal være avgjørende. Og da bør i det minste opposisjonen når man behandler budsjettet, iallfall når man etterlyser mer penger, selv sørge for å kutte på de postene som faktisk skal være med og betale fakturaen til dem som skal betale de administrative enhetenes funksjon i det videre arbeidet.

Jeg er glad for at man velger Kautokeino. Det er et solid løft for et område som mest av alt i dette landet har vært preget av stagnasjon. Jeg vil advare mot å forhåndsdømme denne lokaliseringen. Samtidig vil jeg vise til SVs og regjeringspartienes grundige og solide flertallsmerknad, som sier noe om hva slags tanker vi har for å berge miljøet, det solide veterinærfaglige miljøet som vi har i Harstad.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Øyvind Korsberg (FrP): Jeg har ikke behov for å forlenge debatten noe særlig, men siden stortingsflertallet i dag skal gjøre et vedtak som er helt på viddene, har jeg lyst til å si noen ord.

Hoveddelen av den maten som produseres i Troms og Finnmark, produseres i havet. Tall basert på 1999 viser at hele 97,6 pst. av de produktene Mattilsynet for Troms og Finnmark skal kontrollere, er fisk og fiskemat.

Det vil ta mange år å bygge opp et kompetansemiljø i Kautokeino tilsvarende det man har i Harstad, og jeg tviler på at det noen gang vil skje. Det er stor sjanse for at disse stillingene blir gjennomtrekkstillinger med nyutdannede veterinærer uten nødvendig og viktig erfaring og kompetanse.

For å trekke en liten sammenligning: Det er blitt meg fortalt at det har vært 22 forskjellige leger i Kautokeino på ett år. Kautokeino mangler også en del praktiske forutsetninger for å lykkes som arena for det regionale mattilsyn. Det er elleve–tolv mil til nærmeste småflyplass, som er Alta, og vinterstid kan det by på store problemer. Det er et dårlig tilbud i kommunen når det gjelder arbeidsplasser for ektefeller og samboende til dem som skal jobbe ved det nye tilsynet.

Jeg frykter at en plassering i Kautokeino vil være en meget kortsiktig distriktspolitikk, der fiskeoppdrettere og fiskere i hele kystsonen i landsdelen vil bli sterkt skadelidende, spesielt i et lengre tidsperspektiv. En plassering av det regionale mattilsynet i Kautokeino er et hårreisende eksempel på en fullstendig misforstått distriktspolitikk. På sikt frykter jeg at det nye tilsynet vil fungere så dårlig at staten ser seg nødt til å legge ned denne etaten. Det er mulig det er det som er agendaen til regjeringspartiene og SV i denne saken. Troms og Finnmark kan altså i løpet av fem til ti år stå i fare for å miste hele det regionale tilsynet, og det ville være svært uheldig.

Jeg tror landsdelen overhodet ikke er tjent med det som nå skal skje. At man fullstendig velger å overse det gode fagmiljøet som man har i Harstad, er for meg helt ubegripelig, og at noen later til å tro at man ved dette kan spare kostnader, er ganske underlig. Det er klart at å prøve å etablere nytt mattilsyn i Kautokeino vil medføre store økonomiske uttelling, og jeg frykter, som sagt, at man aldri vil få det fagmiljøet som man har i Harstad i dag.

Presidenten: Presidenten vil gi uttrykk for at det neppe er mange partiers synspunkter som ennå ikke er kommet fram i debatten, så vi regner med at det går mot slutten!

Olav Akselsen (A): Det er eit gamalt ordtak som seier at som ein reier, ligg ein. Og når me veit kva som blir sluttresultatet i dag, må ein vel seia at Regjeringa får liggja betre enn dei har reidd! Eg trur ein skal leita svært lenge for å finna ei sak der det har vore utført så mykje slett politisk handverk som tilfellet er i denne saka.

Etter mitt syn er dette lærebokoppskrift på korleis ein *ikkje* skal behandla ei sak av denne typen. Når Stortinget i dag vel å blanda seg bort i ting som normalt ligg til Regjeringa, har det bakgrunn i den måten Regjeringa har behandla denne saka på.

Eg vil minna om kva som var utgangspunktet, nemleg at Regjeringa hadde eit godt grunngeve forslag om eit delt tilsyn. Dette forslaget burde lett ha kunna fått tilslutning her i salen, fordi den førre regjeringa hadde det same standpunktet, og dermed burde fleirtalet vore sikra om ein hadde fremma dette som ei eiga sak. Men ein valde altså å leggja det inn i revidert nasjonalbudsjett, og så forhandla ein det vekk. Då må me rekna med at det blei behandla vekk fordi dette var eit krav frå Framstegspartiet.

Sjølv om eg har sans for rask behandling, har eg ikkje særleg sans for at ein har sett til sides alle demokratiske

spelereglar, slik ein har gjort i dette tilfellet, og ikkje har varsla eller trekt med dei tilsette, lokalsamfunnet og fagmiljøet. Ein har heller ikkje hatt normale høyringsrutinar, noko som etter mitt syn ville ha gjort at ein kunne ha fått ei positiv sak i staden for ei negativ sak, som har gjort at veldig mange både i fagmiljøet og blant dei tilsette har fått alle piggane ut.

Når ein berre eit par veker etter at ein blei nedstemd i Stortinget, hadde eit ferdig opplegg, må det anten vera fordi det forslaget ein la fram, ikkje var særleg seriøst meint frå Regjeringas side, og at ein rekna med å forhandla det vekk, eller det må ha vore at ein har teke denne saka litt på hælen for å få ho ferdig før ferien. Eg fryktar det siste.

Ein burde ha rekna med at det var Framstegspartiet som var arkitekten bak dette, og derfor blei eg svært overraska då det viste seg at Regjeringa ikkje hadde sikra seg ryggdekking i Stortinget. Derfor må eg seia at i denne saka har lukka vore betre enn forstanden, fordi Regjeringa i dag stort sett får gjennomslag for det ho har foreslått.

Det vil alltid vera strid om lokalisering. Me må hugsa på at utgangspunktet for denne saka heile tida har vore å få betre kontroll. Då er det viktig at den delen som tek seg av kontrollapparatet, nemleg det lokale miljøet, er den som blir prioritert. Eg er derfor veldig glad for at landbruksministeren i dag seier at han skal vurdera talet på lokalkontor endå ein gong.

Så er det slik at Arbeidarpartiet i utgangspunktet kunne tenkt seg ei anna organisering, særleg når det gjeld talet på lokalkontor. Når det likevel ikkje blir slik, er det viktig for oss å seia at det viktigaste no er at ein lukkast med dette, og at ein stiller seg bak dei avgjerdene som til slutt er gjorde. For Arbeidarpartiet sin del vil eg berre forsikra om at me skal gjera vårt for at dette skal bli ei vellukka organisering når det blir sett ut i livet.

Inge Ryan (SV): Jeg tar ordet etter representanten Arnesens innlegg for å tydeliggjøre hvorfor SV har landet på sitt standpunkt når det gjelder Kautokeino.

Etter min mening er en av de største svakhetene ved norsk politikk i dag at det er sektorpolitikk, det er en bit for bit-tenkning som dominerer. Noen må etter hvert ta ansvar for helheten. Og helheten for SV er ikke minst å ta vare på hele Norge, å ha en aktiv og god distriktpolitikk. Vi jobber etter følgende filosofi, som tidligere representant Inge Myrvoll, tror jeg det var, har gitt uttrykk for fra talerstolen: Det som kan legges til Røst, det legger vi til Røst. Kan det ikke ligge der, så legger vi det til Svolvær. Går det ikke med Svolvær heller, så legger vi det til Bodø. Og går det ikke med Bodø, så legger vi det til Oslo! Det er en type filosofi vi må jobbe etter dersom vi skal få til de målene som Stortinget har satt for å hindre en fraflytting fra Distrikts-Norge.

Så til spørsmålet om faglighet. Ja, det er ingen tvil om at Harstad i dag har et bedre faglig miljø på dette området enn Kautokeino. Men hva hadde blitt flyttet på dersom en alltid skulle peke på det faglige? Hadde Norsk Tipping ligget på Hamar? Hadde Statskog ligget i Nam-

nos? Aldri! Den gang ble det sagt at folk kom til å slutte å tippe hvis vi flyttet tippinga fra Oslo til Hamar. Men det gikk bra! Det gikk helt utmerket! Jeg tror at å ta en del politiske grep er nødvendig. Når man skal drive med helhetstenkning, må man også bygge opp en del nye miljøer noen ganger.

Men jeg er enig med representanten Arnesen i at skulle man kun ta faglige hensyn, burde regionkontoret for Troms og Finnmark ha ligget i Harstad. Men skal man ha en helhetstenkning der man også er opptatt av å ta vare på de enorme utfordringene man har i indre Finnmark, må man i noen sammenhenger sørge for at man også gjør noe, ikke bare med fagre ord, men også gjennom praktisk handling.

Åsa Elvik (SV): Sidan eg er ferdig med å skrive julekort, skal ikkje eg helse heim, trass i at eg ser at det blir litt av tendensen mot slutten av debatten. Men eg har behov for å ta ordet i forhold til det saksordføraren sa i sitt innlegg.

Det vesle eg kan om organisasjonsteori, tilseier at ein god omorganiseringsprosess krev forankring i alle ledd i organisasjonen, slik som representanten Fossli var inne på i sin replikk til statsråden. Dessverre viser Regjeringas handtering av denne saka at ein heller vil ha framdrift og overkjøring framfor medverknad og eit godt resultat. Det er nesten så eg mistenkjer den fagstatsråden som kanskje kan dette best, statsråd Victor D. Norman, for å ha hatt ein liten finger med i spelet i region på denne prosessen.

Høyringsinstansane har, som komiteen har vore inne på, vore eintydig negative. Det er ikkje snakk om eigarskap til prosessen, det er ikkje eingong snakk om å få lov til å vere med i prosessen. Eg synest dette er alvorleg, derfor tek eg ordet trass i at debatten lir mot slutten.

Landbruksministeren si utsegn i sommar om at Regjeringa har valt å kjøre så kjapt i denne saka fordi ein ikkje ønskte at alle lokalpolitikarane i landet skulle engasjere seg, demonstrerer så tydeleg som råd er kor lite denne Regjeringa har skjønt av samanhengen mellom prosess og resultat. Og når politisk rådgjevar i Fiskeridepartementet skyldar på Stortinget sitt vedtak for at ein legg ned ein del regionkontor i Fiskeridirektoratet, viser det kor lite ansvar Regjeringa tar for sine egne prosessar. Den diskusjonen som komiteen har hatt, og det sterke presset som spesielt SV sin næringsfraksjon har vore utsett for, kunne ha vore unngått om dei ansvarlege statsrådene hadde vist litt betre statsmannskunst.

Eg har veldig stor respekt for og eit stort ønske om lokalt engasjement i saker som Stortinget jobbar med. Realiteten er at det er for lite av dette. Det er eit paradoks at då denne komiteen behandla eigarskapsmeldinga med forslag om sal av verdiar for milliardar av kroner, var det berre ein instans som var spesielt interessert i å leggje press på oss. Presset og den lokale deltakinga i denne saka er av ein ganske annan karakter, for å seie det sann.

Eg forsvarar retten for lokale einingar til å påverke Stortinget sine vedtak kraftig. Eg forsvarar òg Stortinget sin rett til å leggje seg bort i saker som normalt er Regjeringa sitt ansvar, på grunn av eit vektig argument: util-

fredsstillande saksbehandling og dårleg prosess. Vi har derfor vurdert alle sider ved denne saka heilt seriøst. Regjeringa burde ha skjønt at ho er ei mindretalsregjering, og sørgt for støtte i Stortinget før ein la fram ei sånn sak.

Denne saka er derfor årsaka til at eg ønskjer dei ansvarlege statsrådene ei god jul med håp om at dei i høgtida får så god tid til å tenkje seg om at dei kjem fram til at det av omsyn til resultat og politikk er klokt å kjøre kloke og gode prosessar i framtida.

Olaf Gjødrem (KrF): Det var berre eit behov for å kommentere eit par innlegg som eg følte var på sin plass no på tampen av debatten.

Det er ikkje noko problem å finna motargument mot å plassera sentrale tenester i distrikta. Det er den lettaste saka i verda, og det er stort sett det som har dominert etterkrigsbiletet i Noreg. Alt har vorte sentralisert. Når me no prøver med ein motstraumpolitik, har Regjeringa vist seg modig. Ho utset seg for kritikk, for faglege argument, men ho gjer iallfall noko. Tida er no inne til å snu straumen vekk frå byane og gje ungdom som kjem frå distrikta, moglegheit til å få sin oppvekstplass som sin heim plass – som i dette tilfellet Kautokeino, og andre stader der desentraliserte løysingar er valde.

Lotteritilsynet har vorte lagt til Førde. Det går godt. Brønnøysundregisteret er på plass, og dei mange andre tilsyna som har prøvd dette, fungerer, trass i at det vart spådd at det ikkje skulle gå. Harstad-miljøet vil bli ført vidare, og det er det einaste lokalkontoret som har sterke føringar – vidareføring av fagleg, forsvarleg aktivitet, ikkje så ulikt det som går føre seg i dag. Det er gjeve sterke konsesjonar.

Til slutt: Til Akselsen, som konstaterte at dette var slett arbeid, vil eg seia at det arbeidet som blei utført forut for denne avgjerda me fattar i dag, er resultatet av mange års arbeid, frå ei arbeidsgruppe, og frå departementet, og det var faktisk ikkje verre enn at både leiaren og nestleiaren i Arbeidarpartiet gav ei kvalitativ plussvurdering av dette arbeidet og sa at det ikkje var nødvendig å gripa inn i det heile tatt på dette punktet. På denne bakgrunnen føler eg at me har avslutta ein god prosess i dag.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 7. (Votering, se side 1490)

S a k n r . 8

Innstilling fra næringskomiteen om forslag fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen om at ingen endringsforslag i dagens fiskerilover realitetsbehandles før Stortinget har fått seg forelagt en evalueringsmelding om virkningene av de betydelige lovendringer som ble gjennomført i forrige stortingsperiode (Innst. S. nr. 62 (2002-2003), jf. Dokument nr. 8:14 (2002-2003))

Steinar Bastesen (Kp): Jeg har fremmet et forslag som går ut på at man ikke skal gi flere fullmakter før man vet hva de fullmaktene blir brukt til. Jeg registrerer at ko-

miteen har sagt at det skal vedlegges protokollen. Vi kommer sikkert tilbake til denne saken i strukturmeldingen som skal behandles.

Jeg må fortelle litt om hvordan virkeligheten fungerer. Jeg er fisker, og jeg har drevet med fiske fra jeg var liten gutt og til jeg kom på Stortinget, og jeg har ikke hatt fast lønn før jeg fikk min stortingsgodtgjørelse.

Det foregår på den måten at vi sitter i denne salen og gir fullmakter. Vi gir fullmakter til departementet. Hva gjør departementet med fullmaktene? De delegerer dem videre til direktoratet. Hva gjør direktoratet med dem? De delegerer videre til kontrollørene. Hva gjør kontrollørene? Jo, de kikker i boka si for å se hva vi har vedtatt i Stortinget. Og vi har ikke vedtatt noen verdens ting.

Når det gjelder regelverket som blir utøvet, med fullmakt av Stortinget, kommer det an på hvilken fot de står opp av sengen med den dagen. Regelverket definerer de selv. Det er altså forvaltningens frie skjønn som blir lagt til grunn når fiskerne skal godkjennes eller ikke godkjennes. For de har ikke noe regelverk å gå etter. Og her sitter vi på Stortinget og gir fullmakter til en slik forordning! Altså: Hvis en fisker skal gå til rettssak mot den kontrolløren, må han dømme Stortinget, som har gitt fullmakt. Og det går jo ikke an! Det går simpelthen ikke an! Jeg vet hva jeg snakker om, for jeg har erfart det.

Når fisken svømmer i havet og er levende, er det Fiske-ridepartementet som forvalter den. Men så fort den er død og kommer over rekka, over porten eller inn over hekken, så er det tre departementer som har med den å gjøre. Det er Forsvarsdepartementet, det er Justisdepartementet – med politiet – og det er Landbruksdepartementet, av alle ting. Det er matkontrollører. Så er det den fjerde statsmakt: Akersgatas diktatur. De har på førstesiden i avisene at man er kjeltring. Det er derfor jeg har bragt politiet inn i bildet. Alle i denne salen går rundt og tror at det er Fiske-ridepartementet som bestemmer, men det er det jo ikke. Jeg har selv gått til rettssak mot departementet via en kontrollør. Det var et sildekast vi lå med i Vestfjorden. Jeg ble dømt, men fikk ikke saken inn for Høyesterett, fordi det står i fiskerilovgivningen at man ikke har lov til å slippe ut fangst som er død eller døende. At det gikk spekkhuggere rundt nota som vi måtte jage, hadde ingenting å si. Vi kunne slippe ut fangsten. Den lå i nota, den var jo levende! Men på grunn av at kontrolløren sa at den var døende, så var den døende! Da må man dømme Stortinget. Jeg vet hva jeg snakker om, for jeg har erfart det. Dette er den eneste yrkesgruppen i dette landet som blir dømt i Akersgata fordi vi gjetter feil, og det har vi i Stortinget gitt fullmakt til. Vi har gitt fullmakt til departementet, som igjen har gitt fullmakt til direktoratet.

Hvorfor gjetter vi feil? Vi har en fangst som vi gjetter er på 40 tonn. Så går vi til kjøperen og leverer fangsten, og så er den bare på 30 tonn. Da blir vi dømt for fiskefusk med 10 tonn, og vi blir hengt ut på førstesidene i avisene i Akersgatas diktatur om at vi har jukset! Vi har stjålet fra havet! Vi har ikke stjålet noen verdens ting, men vi har gjettet feil!

Med en gryende EU-debatt må jeg med det samme jeg er på talerstolen, si at når vi er i norsk 200-metersone, må

vi sløye og vaske fisken og ise den ned i kasser. Når EU-båtene kommer over grensen, må de tømme kassene i havet, fordi de ikke har kvote for fisken. De setter fisken ut igjen. Mens vi i Norge skal bringe den til land i iset tilstand, må de sette den ut igjen – og det er iset fisk! Vi har to vidt forskjellige fiskerilovgivninger i Norge og i EU. – Jeg går kanskje litt for langt nå, men jeg synes jeg måtte si det.

Når jeg har fremmet dette forslaget, er det på tide vi får en melding fra departementet som sier hvordan de har brukt lovgivningen, som vi har gitt dem fullmakt til, før vi deler ut nye fullmakter. Men nå er jo budsjettet vedtatt, så vi har jo delt ut nye – uten at vi selv er klar over det!

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 8. (Votering, se side 1490)

S a k n r . 9

Innstilling fra næringskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Åsa Elvik og Marit Arnstad om at Norges Kystfiskarlag blir representert i Reguleringsrådet, den Norsk-Russiske Fiskerikommisjonen og andre relevante råd og komiteer innenfor fiskeriforvaltningen (Innst. S. nr. 61 (2002-2003), jf. Dokument nr. 8:142 (2001-2002))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver gruppe og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til tre replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Rigmor Andersen Eide (KrF) (ordfører for saken):

Tradisjonelt er det kun Norges Fiskarlag som har vært representert i Den norsk-russiske fiskerikommisjon og i Reguleringsrådet. Gjennom de siste årene har organisasjonen Norges Kystfiskarlag i økende grad deltatt i den offentlige debatten, og i løpet av de siste årene har organisasjonen befestet sin posisjon som en aktiv organisasjon i fiskerinæringen.

Norges Kystfiskarlag er i dag fast observatør i Reguleringsrådet og har ved flere anledninger søkt om ordinært medlemskap. Dette er bakgrunnen for saken vi i dag tar opp.

Alle kommisjoner, råd og komiteer vurderes på selvstendig grunnlag. Det er ingen automatikk i at man, selv om man er medlem av et råd, også har adgang til andre utvalg eller fora. Derfor er det heller ikke mulig å gi en generell tillatelse til deltakelse i «relevante råd og komiteer i fiskeriforvaltningen». Den blir gitt på selvstendig grunnlag fra år til år.

Det er også viktig med en konkret vurdering for hver enkel komite og hvert enkelt råd, både ut fra hensynet til representasjon og at organene ikke skal bli for store. I årets sesjon ble for første gang landets fylkesordførere invitert til å delta med en representant i den norske delegasjonen i Den norsk-russiske fiskerikommisjon. De senere år har Fiskarlaget vært representert med tre personer – lederen, en fra havfiskeflåten og en fra kystfiskeflåten. Kystfiskeflåten har altså så langt vært representert gjennom Norges Fiskarlag.

I Reguleringsrådet har Norges Kystfiskarlag observatørstatus. Kystfiskarlaget er en aktiv organisasjon – en aktiv aktør med viktige innspill om regulering av fisket, som tas med i saksframlegget til Reguleringsrådet. Derfor er synspunktene til Kystfiskarlaget viktige i beslutningsprosessen.

Det er positivt at Norges Kystfiskarlag i stadig større grad i de senere årene har blitt inkludert i norsk fiskeriforvaltning. Jeg er derfor godt tilfreds med at fiskeriministeren i sitt brev til næringskomiteen skriver at han vil vurdere Reguleringsrådets videre form og sammensetning, herunder eventuell representasjon fra Norges Kystfiskarlag og andre organisasjoner som har søkt medlemskap.

La meg avslutte med å understreke at selv om jeg som stortingsrepresentant selvsagt har synspunkter på deltakelse og representasjon i ulike råd og organer, må ansvaret for å ta den endelige vurderingen ligge hos fiskeriministeren. Det er Fiskeridepartementet som skal administrere de ulike forhandlingene og høringsprosessene, og det er trolig Fiskeridepartementet som best kjenner den løpende utviklingen i organisasjonsbildet.

Jeg er derfor fornøyd med at fiskeriministeren vil vurdere deltakelsen i forkant av neste møte i Reguleringsrådet.

Bendiks H. Arnesen (A): Jeg har ikke ønske om å forkorte juleferien unødig for Stortinget ved å forlenge dagens debatt, men dette er en viktig sak for yrkesutøvere i en næring med store utfordringer.

Fiskeriene har mange utfordringer både nasjonalt og i forhold til avtaler med andre nasjoner. Reguleringssspørsmål og internasjonale fiskeritavtaler er noe av det som berører næringen og utøverne aller sterkest.

Det er naturlig at yrkesutøvernes organisasjoner vil ha et ord med i laget når viktige forhandlinger skal foregå, når viktige avgjørelser skal tas og tilrådinger skal gis. Jeg tror det er en styrke for næringen at det er stor bredde i representasjonen i viktige fora og forhandlinger.

Jeg tror også at en bred representasjon skaper en bedre dialog og større grad av felles forståelse av de realitetene og utfordringene som næringen står overfor. Jeg har tro på at dette på en bedre måte kan få næringen og myndighetene til å samle seg om standpunkter som tjener næringen og resten av samfunnet. Jeg tror i denne sammenheng at det har vært en styrke for norsk landbruk at både Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag har hatt rett til å forhandle.

Jeg håper og tror at det må være i hele fiskerinæringens interesse at også Norges Kystfiskarlag slipper til i slike fora som er nevnt i forslaget. Denne organisasjonen har vokst sterkt de siste årene og er blitt en toneangivende organisasjon som hevder seg godt i debatten. Jeg tror vi har bruk for denne bredden og engasjementet fra alle toneangivende organisasjoner for å kunne finne fram til løsninger og avtaler som kan sikre fiskerinæringen som en framtidsrettet og sikker næring i tiden som kommer.

I så måte må det vurderes om også andre organisasjoner i næringen har slik dimensjon og betydning at det vil være en fordel med representasjon på samme måte.

Fra Arbeiderpartiet side ser vi derfor positivt på dette forslaget.

Lodve Solholm (FrP): Det er mange ting som det kunne ha vore greitt å kommentere her, men eg føler at dette med breidd er viktig. Eg har ikkje noko problem med å sjå det, men det er ein balansegang mellom breidd og storleik, for dersom eit slikt utval blir for stort, blir det så tungrodd at det ikkje vil vere føremålstenleg.

Når Kystfiskarlaget ønskjer å kome inn i slike fora, har eg full forståing for det, eg har ikkje problem med å skjønne det. Eg veit om andre tunge organisasjonar, f.eks. RFR, Rederiforeningen for Ringnotfartøy u/ 70 fot, som også ønskjer å vere med i desse forhandlingane av heilt forståelege grunnar. Eg synest at dersom statsråden og departementet skal vurdere utviding og sleppe til andre, må ein ikkje berre avgrense dette til Kystfiskarlaget, ein må også vurdere om andre kan få vere med, om andre eventuelt kan få observatørstatus i utvalet på same måten som Kystfiskarlaget har i dag.

Bendiks Arnesen var inne på dette med ein styrke for næringa. Kanskje hadde det vore ein styrke for næringa at vi ikkje hadde tre-fire-fem forskjellige yrkesorganisasjonar. Dersom fiskarane igjen kunne samlast i *ein* organisasjon og slutte å slåst for særinteressene sine, ville det kanskje vere ein styrke. Det er jo det som no held på å skje også i landbruket, har eg forstått, at Bondelaget og Småbrukarlaget ønskjer å slå seg saman for å bli sterkare. Det bør kanskje vere ei oppfordring frå denne salen at fiskarorganisasjonane igjen prøver å leggje ein del kjepphestar på hylla og samlar seg i ein sterk organisasjon, som då ville bli representert ved slike forhandlingar. Elles har ikkje vi noko problem med det som i dag er innstillinga.

Ivar Kristiansen (H): Jeg synes debatten tar en litt uventet vending.

Jeg føler meg ganske sikker på at når det gjelder sammensetningen av forhandlingsdelegasjonen, tror jeg nåværende og ikke minst tidligere regjeringer har vurdert dette. Jeg er helt overbevist om at man har vurdert sammensetningen og antakelig kommet til samme konklusjon som nåværende regjering har landet på. I tillegg har nåværende regjering utvidet konsultasjonsrekken og sluppet til andre aktører med råd og innspill. Jeg tror ikke det er norsk fiskerinærings store problem at denne typen delegasjon ikke er stor nok. Men jeg registrerer med for-

undring at man, særlig fra Arbeiderpartiets side – de som tidligere, i regjeringsposisjon, har valgt ikke å gå for en utvidelse av delegasjonen – nå nærmest konkluderer med at Norges Fiskarlag ene og alene ikke er i stand til å ivareta norske fiskeres interesser på dette området. Man slår sågar også nå fast at man åpner for at andre også kan få plass i denne delegasjonen.

Min oppfatning av dette spørsmålet er at nå må vi heller prøve å redusere antallet særinteresser som skal ha plass rundt bordet i disse forhandlingene. Jeg tror ikke vi trenger noe mer dokumentasjon på hvordan det har gått med fordeling av fiskekvoter mellom de enkelte land og de enkelte parter som forhandler. Tidvis har det dessverre vært som bukken og havresekken når det gjelder å styre også på dette området. Jeg tror at det for fremtiden blir en større utfordring å sørge for at man i Fiskeridepartementet og fra forskerhold får en friere og mer uavhengig posisjon til å kunne ivareta de samlede interessene, uavhengig av hva slags gruppering den ene eller andre måtte komme fra. Så jeg kan ikke dele alle de oppfatninger som er presentert i innlegg herifra. Jeg skulle heller ønske at delegasjonen hadde blitt redusert istedenfor at man åpner for ytterligere utvidelse.

Åsa Elvik (SV): Eg trur eg gjer klokast i å sjå bort frå innlegget frå representanten Kristiansen, og seier på vegner av forslagsstillarane at vi eigentleg er rimeleg godt fornøgde med den behandlinga som har vore i komiteen, og dei komitemerknadene som ligg til grunn. Så gir eg ei utstrakt hand til statsråden og har tillit til at dette spørsmålet blir vurdert på nytt, og at statsråden tek dei signala som kjem. Det er faktisk ganske spesielt at også Arbeidarpartiet vurderer det spørsmålet som ligg i forslaget, som viktig.

Eg trur vi kan seie at utviklinga i fiskerinæringa sine organisasjonar har skjedd fort, og det er grunnlag for at ein bør gjere ei nøye vurdering i departementet.

Eg ser ikkje heilt poenget i forhold til å auke konfliktnivået noko ytterlegare utover det. Det får vi heller ta ved ein seinare korsveg dersom det skulle vise seg at det blir behov for det. Så av omsyn til juleferien og andre forhold gir eg ei utstrakt hand til statsråden og har tillit til at dette blir vurdert ordentleg. Så får vi heller snakkast ved ei seinare anledning dersom det skulle bli behov for det.

K j e l l E n g e b r e t s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Svein Ludvigsen: Jeg har merket meg komiteflertallets ønske hva angår Norges Kystfiskarlags representasjon både i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjonen og i Reguleringsrådet. Ettersom disse to organene har forskjellig karakter, skal jeg kommentere dem hver for seg.

Som jeg tidligere har redegjort for i brevets form for komiteen, ligger det en balansert vurdering til grunn for Fiskeridepartementets utnevning av delegasjon til de forhandlingene som vi hvert år fører med andre land, her-

under fiskeriforhandlingene med Russland, som har lang tradisjon i forhold til kommisjonens arbeid.

Vurderingen er i hovedsak basert på at de berørte partene skal være representert, at delegasjonen må ha en håndterlig størrelse for delegasjonslederen samt forhandlingstaktiske hensyn. Alle disse tre hensynene må balanseres. Hvem som skal betraktes som «berørte parter», vurderes på selvstendig grunnlag fra år til år, slik tidligere regjeringer har gjort, og slik jeg har gjort. I år åpnet jeg for at det regionale nivå gjennom en fylkesordfører deltok. I så måte har jeg endret praksis fra det som har vært tidligere.

Fram til nå har departementet vurdert det dit hen at kystfiskernes interesser bl.a. har vært ivarettatt gjennom Norges Fiskarlags deltakelse i den norske delegasjonen. Det betyr imidlertid ikke at man ikke kan komme til å foreta en annen vurdering i framtiden, det holder jeg åpent. Den åpningen må da balanseres i forhold til de hensynene som jeg redegjorde for: håndterlig størrelse, forhandlingstaktiske hensyn og at partene er representert på en tilfredsstillende måte.

Samtidig vil jeg påpeke at det etter Grunnloven er uttrykkelig klart at det tilligger Regjeringen å inngå avtaler og traktater med fremmede makter. Herunder omfattes også den praktiske gjennomføringen av slike forhandlinger, generelt og i enkeltsaker, samt ansvaret for utvelgelsen av representanter til norske forhandlingsdelegasjoner. Det er av stor betydning for den effektive utøvelsen av utenriksstyret at Regjeringen i enkeltsaker til enhver tid står fritt til å vurdere den mest hensiktsmessige sammensetning av delegasjoner som skal føre internasjonale forhandlinger.

Jeg vil derfor, ut fra den betraktningen, nødige binde meg til å gi en enkelt organisasjon fast representasjon i en forhandlingsdelegasjon – slik jeg forstår forslaget – og dermed unnta denne organisasjonen for den vurderingen som normalt skal foretas hvert eneste år når det gjelder delegasjonens sammensetning. Vi har en prosess i forkant av delegasjonsutnevning, og det gjorde at vi i år endret sammensetningen i forhold til tidligere års sammensetninger.

Jeg ser også betenkeligheter ved å åpne for en praksis der forhandlingsdelegasjonene etter hvert kan få en uhåndterlig størrelse for den som til enhver tid har ansvaret for å føre forhandlingene på vegne av Norge – det være seg i forhold til Russland eller andre land som vi forhandler med.

Når det så gjelder Reguleringsrådet, er det altså slik at Norges Kystfiskarlag allerede i dag har observatørstatus der. Jeg vil videre påpeke at alle skriftlige innspill til Reguleringsrådet tas inn i saksframleggene, uavhengig av forslagsstillerens status i rådet. I så måte blir Kystfiskarlaget behandlet på lik linje med andre.

Som jeg også tidligere har redegjort for, vil Fiskeridepartementet før vårmøtet i Reguleringsrådet neste år dessuten vurdere rådets framtidige form og sammensetning, herunder eventuell representasjon fra Kystfiskarlaget. Det er også riktig som representanten Solholm redegjør for, at flere organisasjoner med særinteresser innen-

for fiskeri har gitt uttrykk for ønske om å komme inn i Reguleringsrådet. Da er det å balansere bredde og størrelse et viktig hensyn å ta, slik også representanten Solholm påpekte.

For øvrig når det gjelder andre relevante råd og utvalg innenfor fiskerinæringen, er Norges Kystfiskarlag representert der det etter en vurdering er funnet riktig, f.eks. i styret i Norges Råfisklag. I forvaltningssammenheng har videre Fiskeridepartementet invitert Norges Kystfiskarlag til å delta i flere arbeidsgrupper der det har vært naturlig.

Kystfiskarlaget er også høringsinstans i saker vedrørende både deltakelse i fiske og reguleringer av fiske hvor høringer gjennomføres utenom Reguleringsrådet.

Avslutningsvis vil jeg forsikre om at hva angår både deltakelse i forhandlingsdelegasjoner og nasjonale utvalg, ligger det en grundig vurdering til grunn for sammensetningen. Den samme vurderingen må også legges til grunn ved eventuelle endringer når det gjelder Kystfiskarlaget eller andre. I så måte ser jeg den åpne hånden fra representanten Elvik, slik det ble sagt.

For øvrig må jeg si at representanten Bendiks Harald Arnesen tar feil. Det er ikke en styrke for næringen at det flises opp. I så måte demonstrerer hans utsagn at man også på det området har glemt mye av organisasjonslæren fra Gerhardsens dager.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 9. (Votering, se side 1491)

S a k n r . 1 0

Forslag fra stortingsrepresentant Marit Arnstad på vegne av Arbeiderpartiet og Senterpartiet oversendt fra Odelstingets møte 9. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 34):

«1) Stortinget ber Regjeringen om å gjennomføre en konsekvensanalyse av et strukturfond for kystflåten i forhold til geografisk fordelingseffekt og konsekvens for landingsmønsteret.

2) Stortinget ber Regjeringen om snarest å utrede muligheten av en utvidet samlekvoteordning for kystflåten.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 1491)

S a k n r . 1 1

Forslag fra stortingsrepresentant Øystein Hedstrøm på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 9. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 34):

«Stortinget ber Regjeringen om å fremlegge for Stortinget en utredning om innføring av omsettelige fiskekvoter i forbindelse med den varslede strukturmeldingen for fiskeflåten.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 1491)

S a k n r . 1 2

Innstilling fra næringskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Olav Akselsen, Grethe Fossli, Sylvia Brustad, Marit Arnstad, Åslaug Haga, Inger S. Enger, Siri Hall Arnøy, Heidi Sørensen og Inge Ryan om tiltak for å legge til rette for økt bruk av 0-utslippsbiler i Norge (Innst. S. nr. 86 (2002-2003), jf. Dokument nr. 8:11 (2002-2003))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver gruppe og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke blir gitt anledning til replikker etter de enkelte innlegg, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Dette anses vedtatt.

Ivar Kristiansen (H): Silja Ekeland, som er ordfører for denne saken, er dessverre blitt syk, og jeg stiller opp som verdig innbytter for henne i denne saken, som hun har jobbet aktivt med.

Det er et interessant forslag forslagsstillerne har lagt frem i Dokument nr. 8:11, som nok på mange måter var foranlediget av den vanskelige situasjonen som Think-fabrikken i Aurskog havnet i. Ford Motor Company kjøpte som kjent elbilprodusenten Think for over tre år siden. Ford besluttet høsten 2002 å avslutte sitt engasjement i Think. Både en arbeidsgruppe, med representanter fra selskapet og de ansatte, og en aksjonsgruppe jobber for at Think skal bli drevet videre i Norge som en ledende produsent av elektriske biler.

Komiteen mener at Norge som miljønasjon har et ansvar for å være et foregangsland når det gjelder bruk av 0-utslippsbiler. Gjennom de tiltak som allerede er satt i verk, har Norge vist at man er langt fremme når det gjelder å ta i bruk ny og miljøvennlig teknologi.

Samferdselsdepartementet vil fra 1. mars neste år sette i gang en forsøksordning med at elbiler får benytte kollektivfeltet. Regjeringen vil også utrede den såkalte Californiamodellen, som innebærer at man setter krav til bilbransjen om at en bestemt del av salget skal være 0-utslippsbiler og biler med lite utslipp. Finansdepartementet vil også vurdere hvordan merverdiavgiftsfritaket kan utvides til å gjelde utleie og leasing av elbiler. Komiteen ber Regjeringen om å foreta en snarlig vurdering av fritak for merverdiavgift på utleie og leasing av elbiler.

Grunnen til at Regjeringen ikke har gått inn for totalt fritak for firmabilbeskatning, er at det vil bryte med prinsippet om at naturalytelser skal beskattes på samme måte som lønn. Myndighetene har allerede redusert avgiftsgrunnlaget ned to prisklasser ved bruk av elbil som firmabil.

Det er heller ikke flertall i Stortinget for forslaget om at offentlig forvaltning skal pålegges å kjøpe 0-utslippsbiler. Innkjøp i offentlig forvaltning skal være en desentralisert oppgave. For ikke å utøve utilbørlig innkjøpsmakt bør derfor hver enkelt etat avgjøre hvilke biler som

til enhver tid skal kjøpes inn, og etatene skal selvfølgelig vurdere nytteverdi og hensiktsmessighet på eget grunnlag. Regjeringen besluttet eksempelvis nettopp av denne grunn i sommer å gi opp sin sentrale innkjøpsavtale med Microsoft. Man så at en sentral innkjøpsavtale på dette felt førte til en for stor innkjøpsmakt, som igjen påvirket konkurransesituasjonen i markedet. Både innkjøp av programvare og biler skal derfor være en desentralisert oppgave. De enkelte fagdepartementer kan likevel oppfordre sine underetater til å velge 0-utslippsbiler der det er hensiktsmessig, og der det er en praktisk løsning.

La meg til slutt bare få si at norske myndigheter har lagt til rette for bruk av elbiler i Norge gjennom en rekke ekstraordinære tiltak: gratis offentlig parkering, fritak for bomavgift, fritak for engangsavgift og årsavgift, redusert avgiftsgrunnlag ved bruk av elbil som firmabil, innføring av 0-sats for elbil. Hvis det mot formodning er noen i debatten som skulle gjøre et forsiktig forsøk på å fremstille det som om norske myndigheter på dette området er synker, er det således overhodet ikke korrekt. Norge er på dette området et foregangsland, kanskje det aller fremste på denne arenaen.

Grethe Fossli (A): En skal ikke stikke under stol at problemene ved Think-fabrikken i Aurskog-Høland er årsaken til at det ble fart i noen av oss når det gjelder å fremme forslag om tiltak for å legge til rette for økt bruk av 0-utslippsbiler i Norge. Det burde vært slik at Norge, som har produksjon av kanskje verdens beste elbil, hadde lagt forholdene bedre til rette for bruk av slike biler. Selv om mye er gjort – for det er det – kan en antakeligvis gjøre mye mer, og det er det vi har påpekt i dette Dokument nr. 8-forslaget, der Arbeiderpartiet er medforlagsstiller.

Så kan vi altså spørre oss selv: Hvorfor er det ikke flere som kjører rundt i slike biler? Hvorfor er det ikke slik at offentlige etater og kommuner osv. bruker 0-utslippsbiler i stedet for bensin- og dieseldrevne biler, som forurenser? Det er mange årsaker til dette, bl.a. har nok ikke markedsføringen vært god nok, og vi har ikke presset nok på at en bør gå til innkjøp av slike biler. De kommunene som har tatt i bruk 0-utslippsbiler, har gode erfaringer og bør være foregangskommuner og gi sine reaksjoner til andre kommuner.

De siste ukene har det vært ganske kaldt her på østlandsområdet, og når det er kaldt, merker vi forurensningen bedre. Det blir vanskeligere å puste, spesielt for dem som har problemer fra før av. Byene er sterkest utsatt. Et eksempel er Drammen, som for noen år siden faktisk måtte etablere et varslingssystem som gav beskjed om når det var så sterkt forurenset luft at det var farlig å gå ut for enkelte. De har også gått inn med tiltak for å stimulere folk til å kjøpe 0-utslippsbiler, som et av tiltakene for å redusere forurensningen i byen.

Vi som står bak dette Dokument nr. 8-forslaget, hadde håpet at Regjeringen hadde vært mer offensiv i denne saken, både for å fremme bruk av 0-utslippsbiler, redusere forurensning og beholde et spennende og flott teknologisk miljø i Aurskog-Høland.

Sist jeg hadde kontakt med aksjonsgruppen Think Nå, kunne de opplyse at de fremdeles hadde mulige investorer som var interessert, og som bl.a. ventet på behandlingen av denne saken i Stortinget. Vi har et håp om at denne bedriften kan bevares, og at den nye Think-modellen, som faktisk står ferdig i produksjonslinja oppe i Aurskog-Høland, snart kan rulle rundt på veiene, både her i Norge og i andre land.

Det er mulighet for et marked for denne bilen. Det er den eneste elbilen som er godkjent både i USA og i Europa, og det burde være grunnlag for et større salg dersom de rette investorene får hånd om saken, og dersom vi som nasjon er offensive når det gjelder å legge til rette for det. Selv om Regjeringen gjennom brevet fra næringsministeren har gitt positive signaler på enkelte områder, noe også finansministeren har bidratt til – håper vi at den enda en gang ser på de forslag som den *ikke* har vært positiv til, og at vi når vi går inn i et nytt år, ser at produksjonen i Aurskog-Høland igjen er i gang.

Så til en sak som gjelder en av merknadene i innstillingen. Det går på dette med et eventuelt fond for tilbakebetaling av deler av kjøpesummen til privatpersoner som kjøper 0-utslippsbil. Der sier komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti at dette kan være i strid med EØS-avtalen. Vi er litt usikre på det og ber Regjeringen vurdere å utrede denne saken nærmere, for det kan være slik at dette er et miljøtiltak og derfor ikke i strid med EØS-avtalen.

Øystein Hedstrøm (FrP): Ford har satset store ressurser på utvikling og produksjon av elbiler i Norge. Når selskapet nå kaster kortene, er det etter å ha satset anslagsvis 1 milliard kr på produksjon av 1 000 Think-biler, eller sagt noe annerledes: investert 1 mill. kr pr. bil. Det offentlige har også bidratt med flere hundre millioner kroner gjennom ulike tilskudds- og støtteordninger. I tillegg kommer alle eksklusive ordninger ved bruk av elbiler i form av de mange avgiftsfritak og gratisordninger.

Myndighetene har alt i dag lagt svært godt til rette for produksjon og utvikling. Det er knapt noe norsk produkt som har så mange særordninger og får så mye statsstøtte som elbilen Think. Og nye tiltak vurderes. 0-utslippsbiler skal nå få benytte kollektivfeltet, og Regjeringen vil utrede den såkalte Californiamodellen, i tillegg til å vurdere hvordan et merverdiavgiftsfritak kan utvides til å omfatte utleie og leasing av elbiler.

Til tross for alt dette har Ford Motor valgt å trekke seg ut. Man har konkludert med at bilen ikke har et tilstrekkelig markedspotensial. Bilen har begrenset batterikapasitet selv med ny batteriteknologi. Den har kun to seter, og den blir for kostbar å produsere, mener Ford. Etter bruk av 1 milliard kr over fire–fem år har man altså valgt å satse på hybridbiler og brenselceller i stedet.

Vi har ingen tradisjon for eller langvarig erfaring med bilproduksjon her i landet. Troll ble produsert i noen få eksemplarer etter krigen før det tok slutt. Vi har også Moxy-dumperne på Fræna, som hele tiden har vært avhengig av tilskudd og garantier fra staten, i tillegg til Think i Aurskog.

Ingenting hadde vært bedre enn at man hadde lyktes med en konkurransedyktig bilindustri i Norge som også bedret vår miljøprofil. Men her er det viktig å skille mellom norsk produksjon av elbiler og elbiler og miljø generelt. Poenget er at selv om det skulle vise seg å være miljømessig korrekt og nødvendig å kvotere elbiler, er det ikke sikkert at det er liv laga å produsere dem i Norge.

Det viktigste nå, i tillegg til de rammebetingelsene som alt er tilgjengelige, er å få private krefter med betydelig kompetanse og kapital til å satse på produksjon. De må da være villig til å satse betydelige beløp og ha evnen til å finne ut om det foreligger realistiske muligheter i et internasjonalt marked. Ett element i dette vil være hvilken teknologi det vil være riktig å satse på for å være konkurransedyktig i miljømarkedet for biler.

Heldigvis har det meldt seg flere seriøse interessenter til en mulig overtakelse av bilprodusenten i Aurskog. Men det er en rekke spørsmål som må avklares under marsjen fremover. Blant annet har det vært problemer knyttet til rettighetene til varemerket Think og til patentene til plaststøpeprosessen. En ny eier må også ha tålmodighet og tid til å vente på godkjenninger og tilpasninger i forhold til den nye batteriteknologien som eventuelt skal brukes i denne bilen. Det må gjøres betydelige investeringer basert på langsiktighet, fordi det kan ta tid før man kan få inntekter fra produksjonen.

Fremskrittspartiet er av den oppfatning at skal Think ha muligheter til å oppnå en bedriftsøkonomisk lønnsom produksjon, er det en forutsetning at en eller flere av investorene har tilstrekkelig kapital og kompetanse og er villig til å satse langsiktig på bedriften. Dette er det aller viktigste. Når de private investorer er på plass, og man har avdekket behovene, kan det være aktuelt å vurdere virkemidlene. Også Fremskrittspartiet er villig til å vurdere en offentlig medvirkning i en overgangsperiode, hvis man har en rimelig grad av sikkerhet for at produksjonen står på egne ben lenger frem i tid.

Siri Hall Arnøy (SV): Representanten Kristiansen nevnte at dette forslaget er foranlediget av situasjonen rundt fabrikken Think i Aurskog-Høland, og det er riktig nok. Men la meg først gå litt inn på hvorfor jeg mener det er riktig å legge så godt til rette for bruk av 0-utslippsbiler i Norge som det vi som forslagsstillere legger opp til.

Selv om jeg, ikke minst som Akershus-representant, er opptatt av arbeidsplassene i Aurskog-Høland, er det ikke Think som er den det er viktigst å ta hensyn til i denne saken. For meg er det viktigere at min bestemor på 80 år skal kunne gå ut på vinterdager. Vi har en situasjon med luftforurensning og støv i byene som gjør dette forslaget helt nødvendig, som gjør at det er nødvendig å få introdusert alternativer til de mest forurensende bilene i bykjernen f.eks.

Selvfølgelig kan man si at i et miljøperspektiv kan man trekke inn hvor strømmen kommer fra og det ene med det andre, i forhold til de store globale miljøeffektene av bruk av 0-utslippsbiler. Men for folk i f.eks. Oslo er det utvilsomt at bedringen av deres lokale

miljø, av den lufta de puster inn, vil være enorm med økt bruk av 0-utslippsbiler. Det er det perspektivet vi må starte med her.

Vi gjør av og til beregninger av hvor mye et menneskeliv er verdt. Hvor mye skal man f.eks. bruke på å forebygge trafikkulykker? Hvor mye er det verdt å investere i en vei hvis man kan regne med at så mange ulykker forhindres? Men det er også snakk om at hundrevis av mennesker sannsynligvis dør tidligere enn de ellers hadde gjort, på grunn av luftkvaliteten i dette landet. Da blir det etter mitt skjønn på samme måte riktig å se på 0-utslippsbiler også som et tiltak som faktisk dreier seg om menneskers helse, som dreier seg om lokalt luftmiljø og om å gi folk et bedre liv.

Så har representanten Fossli etter mitt skjønn gjort svært godt rede for selve forslaget. Jeg skal ikke gjenta alt det hun sa i sitt utmerkede innlegg, men jeg vil litt innom det representanten Hedstrøm var inne på når det gjaldt Fords rolle. Det er riktig som representanten Hedstrøm sa, at Ford har satset store summer på produksjon og utvikling av elbilen Think i Norge. Det Ford ikke har gjort, er å satse store summer på markedsføring av den samme elbilen. Det forundrer meg jo litt at enkelte av de partiene som stadig prediker markedsøkonomiens fortreffelighet, mener at en produsent har satset nok når de har fått et produkt ut av fabrikkhallen, uavhengig av om de har forsøkt å få det solgt eller ikke. Folk jeg har snakket med, har forsøkt å få kjøpt elbil uten å få muligheten til det, og det blir litt søkt å si at markedet ikke vil ha det, når det folk opplever, er at produktet er så utilgjengelig på markedet som det denne elbilen har vært. Det dreier seg om formålet for produksjonen. Det dreier seg om at mye av Fords motivasjon har vært eksport til California for å fylle opp sin kvote i forhold til den lovgivningen som det en periode så ut til at man skulle ha der. Det er for langt å ta hele den debatten nå før juleferien, men jeg vil holde fast ved at det er umulig å se om Think som sådan er liv laga før vi har sett bilen markedsført også på det norske markedet.

For SVs del vil vi også holde fast ved at vi ønsker 0-utslippsbiler introdusert. Det er ikke snakk om at vi ønsker å subsidiere Think som sådan for at en norsk produsent av 0-utslippsbiler skal utkonkurrere de allerede eksisterende produsentene av 0-utslippsbiler på det norske markedet. Det er snakk om at vi ønsker at disse bilene og andre typer 0-utslippsbiler skal produseres fordi vi ønsker dem inn som et alternativ.

Til slutt: Noen har også vært inne på hybridbiler og andre alternativer. Det kan godt hende at elbilen f.eks., som det er snakk om i Think's tilfelle, er en overgangsordning. Det er ikke sikkert det er den teknologien vi skal ha om ti år. Men det som er sikkert, er at det er en bil det er mulig å kjøre på norske veier i dag – i hvert fall hvis man har førerkort, noe jeg ikke har – mens disse hybridbilene ikke er et alternativ som kan tas i bruk pr. i dag. Min bestemor nærmer seg 80 år, for henne er de neste ti årene ganske viktige. Det er klart at vi kan godt se at det er andre teknologier vi skal bruke om ti år. Det er derfor vi snakker om 0-utslippsbiler og å legge til rette for dette.

Men vi kan ikke utsette å gjøre noe på disse områdene som dreier seg om luftkvalitet f.eks., fordi vi tror vi kan gjøre det enda litt bedre om ti år. Det holder ikke.

Olaf Gjedrem (KrF): Fyrst tek eg opp det forslaget som er fremja av Høgre, Framstegspartiet og Kristeleg Folkeparti.

Dei siste åra er det sett i verk ei rekkje tiltak for å fremja auka sal og bruk av elektriske bilar i Noreg, som t.d. fritak for meirverdiavgift ved kjøp av bil, fritak for årsavgift, fritak for bompengar og for eingongsavgift, og elektriske bilar parkerer gratis ved alle offentlege arbeidsplassar.

Trass i tiltaka har ikkje salet og bruken av elbilar teke seg opp i den grad som me ynskjer. Det kan ha si årsak i at det framleis er noko dyrt å gå til innkjøp av elbil, sjølv om det er gjeve kraftige avgiftsreduksjonar. Det kan vera at den avgrensa køyrelengda som desse bilane enno har, er eit negativt element i denne samanhengen, og dessutan at marknadsføringa av elbilar som produkt ikkje har vore tilstrekkeleg.

Offentlege etatar og private bedrifter har ikkje kjøpt inn så mange elbilar som ein hadde trudd og håpa. Det har også vore liten tendens til leasing av desse bilane. Leasing av elbilar er i motsetning til kjøp ikkje fritekte for meirverdiavgift. Dermed blir det ofte store utgifter for den enkelte etat og bedrift dersom ein vel elbil framfor bensin- eller dieselbil.

Som miljønasjon har Noreg eit ansvar for å vera eit føregangsland når det gjeld bruk av 0-utslippsbilar. Spesielt i byane er utsleppa frå biltrafikken betydelege og skjemmande. Då kan elbilar vera eit vesentleg element for å få reinare luft. Gjennom dei tiltaka som alt er sette i verk i Noreg, har me vist at me ligg langt framme når det gjeld å ta i bruk ny, miljøvennleg teknologi. Likevel er det mogleg å få til fleire tiltak for å få fleire til å nytta 0-utslippsbilar.

Frå 1. mars 2003 set Samferdselsdepartementet i gang ei forsøksordning med at elbilar får nytta kollektivfelt. Regjeringa vil vidare greia ut den såkalla Californiamodellen som inneber at ein set krav til bilbransjen om at ein bestemt del av salet skal vera 0-utslippsbilar og bilar med lite utslepp.

Finansdepartementet vil vurdere korleis fritaket frå meirverdiavgift kan utvidast til også å gjelda utleige og leasing av elbilar. Eg er godt fornøgd med at Stortinget i dag vil vedta å be Regjeringa om å gjera ein slik gjennomgang.

Eit totalt fritak for firmabilskattlegging vil bryta med prinsippet om at naturalytingar skal skattleggjast på same måten som løn. Men styresmaktene har allereie redusert avgiftsgrunnlaget ned to prisklassar ved bruk av elbil som firmabil. Innkjøp i offentlig forvaltning bør vera ei desentralisert oppgåve. Samtidig bør dei enkelte fagdepartementa etter Kristeleg Folkeparti si meining oppmøda sine underliggjande etatar til å velja 0-utslippsbilar der det er praktisk mogleg.

Me i Kristeleg Folkepart håpar på at Regjeringa si positive haldning til 0-utslippsbilar vil medverka til at Think-bilproduksjonen kan vidareførast i Noreg.

Presidenten: Olaf Gjedrem har tatt opp det forslag han refererte til.

Marit Arnstad (Sp): Som tidligere talere har vært inne på, kan det være mange ulike årsaker til at det har vært vanskelig å få framgang i produksjonen av Think-biler i Aurskog-Høland, og til den utviklingen man har sett det siste året.

Jeg tror, i likhet med det særlig representanten Hall Arnøy var inne på, at det finnes veldig mange gode årsaker, ut fra et miljømessig synspunkt, til å fortsette en utvikling av den typen biler. Jeg har lyst til å minne om at det er ganske mange næringspolitiske tiltak av en viss størrelse i Norge som vi har brukt mange år på å klare å utvikle, der det også er brukt en stor andel offentlige og private midler før man har fått utviklet produktet. Det betyr ikke at ikke produktet har blitt godt. Noen ganger har det faktisk blitt en meget god forretningsmulighet ut av et produkt selv om både stat og private har brukt mye ressurser på utviklingen av produktet.

Senterpartiet er fortsatt av den oppfatning at utvikling av elbilen Think i Norge kan være både god næringspolitikk og god miljøpolitikk for landet Norge, og at det er nødvendig for oss nå i en vanskelig situasjon for Think-produksjonen i Aurskog å prøve å stimulere til en videre utvikling av produktet og ikke minst markedsføringen av produktet elbilen Think. På lang sikt kan det vise seg å være god forretning og bidra til godt miljø.

Jeg er ikke så sikker på at dette, som representanten Hedstrøm var inne på, er en produksjon som kanskje kan gjøres bedre andre steder enn i Norge. Jeg tror tvert imot at man i dette tilfellet kan stå foran den situasjon, som man har gjort det til dels i andre utvalgte bransjer, at den kunnskapen som er utviklet i Norge, gjør at det nettopp kan være i Norge man har muligheten til å utvikle produktet videre. Det viktigste man nå har sett i Aurskog-Høland, er nettopp den kunnskapen og kompetansen som er bygd opp omkring utviklingen av elbilen.

Jeg synes vi gjennom det forslaget som er lagt fram, og gjennom den innstillingen som i dag blir behandlet, har kommet et stykke på vei når det gjelder videre tiltak. Jeg synes det er viktig at man skal vurdere momsfritaket på leasing av elbiler. Jeg synes det er viktig at man nå skal vurdere Californiamodellen. Jeg synes også det er viktig at elbilen etter 1. mars får mulighet til å bruke kollektivfeltet.

Når det imidlertid gjelder et par av de forslagene som er reist i den offentlige debatt, synes jeg det er en smule merkelig at vi ikke kan samle oss i et flertall i denne salen om å gå lenger enn det som kommer fram i dagens innstilling. Det ene gjelder spørsmålet om at offentlige etater i økt grad tar i bruk elbil. Jeg synes det er vanskelig å forstå argumentasjonen om at det skal være en utilbørlig bruk av markedsrett fra det offentliges side, all den tid vi vet at det offentlige jo nettopp har inngått en avtale med Norwegian Air for å sørge for at statens ansatte flyr med det selskapet når de er ute og reiser. Det er bruk av markedsrett, og det ble også markedsført fra Regjeringens side som bruk av markedsrett i forhold til

flyselskapene. Da synes jeg det er merkelig at det skal kunne gjøres på ett område, men at man ikke skal kunne gjøre det på et annet område.

Et annet forslag som også har vært framme i debatten, som heller ikke får tilslutning i dag, er spørsmålet om å fjerne firmabilbeskatningen når det gjelder elbiler. Etter min mening er den argumentasjonen som her framføres fra Regjeringens side som noe som skulle gjøre det vanskelig å gjennomføre et slikt tiltak, nemlig at det vil bryte med naturalytelsesforskriften, en rent formalistisk argumentasjon, fordi den forskriften er så omfattende at egentlig kunne alt man gjør av eventuelle fritak, bryte med den forskriften. Men poenget er at hvis det var politisk vilje til det, ville man selvsagt kunne fritatt den typen biler for firmabilbeskatning, uten at det hadde vært nødvendig å gjøre det til et større problem i forhold til forskriften, og uten at det hadde fått presedens på andre områder.

Jeg synes altså at vi har kommet et stykke på vei med det forslaget til vedtak som i dag foreligger, men jeg hadde ønsket at vi hadde kommet lenger i forhold til en del av de konkrete tiltakene. Men jeg håper at det som nedfelles i dagens innstilling, iallfall gjør det interessant for dem som er mulige private investorer, i tiden framover å satse videre på elbilproduksjon i Norge.

Statsråd Ansgar Gabrielsen: Norske myndigheter har som kjent allerede lagt til rette både for bruk og produksjon av elektriske biler i Norge gjennom en rekke ekstraordinære tiltak. Finansiering over statlige budsjetter har vært benyttet helt fra oppstarten i 1990, hovedsakelig fra SND. Ved årsskiftet 1998/1999 hadde staten bidratt til investeringsfinansiering med til sammen 143 mill. kr i form av statlige tilskudd og lån. I tillegg er 32 mill. kr utbetalt av offentlig partner i OFU-sammenheng. Det har videre blitt arbeidet med, og gjennomført, en rekke tiltak for å fremme økt bruk av elbil i Norge, herunder fritak for årsavgift og engangsavgift, fritak for bompenger, gratis parkering på offentlige parkeringsplasser, redusert avgiftsgrunnlag ved bruk av elbil som firmabil, ned to prisklasser, og fra juli 2001 ble nullsats på omsetning av elbiler innført. Fra 1. mars 2003 vil det bli åpnet for elbil i kollektivfeltene.

Når det gjelder vurdering av fremtidige tiltak for å øke 0-utslippsteknologi i transportsektoren, vil Regjeringen ved Miljøverndepartementet utrede muligheten for bruk av den såkalte Californiamodellen eller tilsvarende i Norge. Modellen setter krav til bilbransjen om at en bestemt del av salget skal være 0-utslippsbiler. Samferdselsministeren har nylig møtt bilbransjen for å drøfte dette, og vil nedsette et ekspertutvalg som skal utrede mulige tiltak for å øke bruken av denne type kjøretøy. Alle forslag om kvantumsregulert innføring av 0-utslippsteknologi i transportsektoren krever grundig analyse og må vurderes i lys av EØS-avtalen.

Regjeringen støtter ikke forslaget om å frita elbil som firmabil fra fordelsbeskatning. Samtidig er innkjøp i statlig/offentlig sektor i prinsippet et desentralisert ansvar. Alle statlige/offentlige oppdragsgivere skal som hoved-

(Statsråd Gabrielsen)

regel følge innkjøpsregelverket, som krever at alle offentlige anskaffelser skal skje etter åpen og fri konkurranse og på en slik måte at det ikke gis fortrinnsrett til enkeltleverandører på teknisk eller nasjonalt grunnlag. Fagdepartementene kan likevel oppfordre sine underetater til å velge 0-utslippsbiler der det er praktisk mulig.

En opprettelse av et fond for å gi direkte støtte til privatkjøpere av elbiler kan sidestilles med direkte subsidiering av produksjonen av elbiler. Den foreslåtte refusjonsordningen kan derfor være i konflikt med EØS-avtalen. Jeg vil derfor frarå at man går inn på slike ordninger, også ut fra de betydelige økonomiske uttellingene dette vil innebære for myndighetene.

Finansdepartementet vil foreta en vurdering av hvordan en eventuell utvidelse av momsfrittaket for omsetning av elbiler til også å omfatte utleie og leasing av elbiler kan utformes.

Representanten Fossli sa i sitt innlegg at Regjeringen burde ha gjort mer. Nå vil det vel alltid være slik sett fra Stortingets side at en regjering kunne ha gjort mer, og det uttrykket brukes også når man mener at man skulle ha gjort noe annet. Jeg opplevde det stort sett slik at det i denne saken var noe annet man ønsket skulle bli gjort innledningsvis enn det som ble gjort, og jeg registrerte en del intervjuer med relativt indignerte medlemmer av næringskomiteen som sågar mente at næringsministeren var umoralsk når han ikke gikk inn i dette med en åpen lommebok.

Min holdning til saken hva gjelder Think, har hele tiden vært at i den grad man skal videreføre produksjonen av bil i Norge, det være seg elektriske eller andre, må man ha industrielle eiere som både har teknologi og kapital. Det er det som skal til. Det har vi også etter mitt skjønn lagt til rette for gjennom de næringspolitiske og finanspolitiske tiltak vi har gjort av budsjettmessig art, slik at enhver næringsdrift skal kunne bli lønnsom, gitt at man gjør dette på fornuftig vis. Det har vi signalisert helt klart til Ford fra dag én. Det har Ford innrettet seg etter, og etter mitt skjønn var det den eneste mulige farbare vei for at man muligens kunne komme frem til en løsning.

Nå er det slik at jeg har hatt et møte med Ford i dag kl. 09.00. Og før representantene spiser sin middag, hvis de gjør det til alminnelig middagstid, tror jeg nyhetene vil ha meldt at det har kommet en løsning for Ford. Jeg har opplevd Ford i den prosessen vi nå har vært gjennom, som en seriøs industriell partner som har vært genuint opptatt av å videreføre produksjonen av Think Nordic. Jeg oppfatter dem som romslige i alle de konsultasjoner de har hatt med aktuelle investorer, men de har vært opptatt av to ting som etter mitt skjønn er helt avgjørende, nemlig at man har kompetente eiere og eiere som har kapital. Det er all mulig grunn til å tro at Ford har funnet det, og at de vil kunne si litt mer om det senere på dagen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 12.

(Votering, se side 1491)

S a k n r . 1 3

Innstilling frå justiskomiteen om samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 93/2002 av 25. juni 2002 om endring av vedlegg XXII (selskapsrett) til EØS-avtala (Innst. S. nr. 84 (2002-2003), jf. St.prp. nr. 35 (2002-2003))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1491)

S a k n r . 1 4

Innstilling frå finanskomiteen om Kredittmeldinga 2001 (Innst. S. nr. 88 (2002-2003), jf. St.meld. nr. 8 (2002-2003))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver gruppe og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til tre replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Dette anses vedtatt.

Ingebrigt S. Sørfohn (KrF) (ordfører for saka):

Kredittmeldinga 2001 gjev ei vurdering av kredittmarknaden og kreditt- og finansinstitusjonane si verksemd her i landet. Frå og med førre kredittmeldinga har ein også gjeve plass til ein rapport om arbeidet i IMF. Også verksemda til Norges Bank, Kredittilsynet, Statens Banksikringsfond, Statens Bankinvesteringsfond og Folketrygdfondet er omtala i meldinga.

Ikkje utan grunn vert noko av hovudfokuseringa i denne kredittmeldinga lagd på dei utfordringane me står overfor etter finansskandalane i USA. Oslo Børs peikar på at den norske næringsstrukturen er ein dempar for at slike saker skal få same omfanget her i landet. Likevel har me også i vårt land sett eksempel på liknande saker. Derfor må denne utingen takast på alvor. Tillit er nok det viktigaste stikkordet i denne samanhengen. Skal marknaden fungera godt, må informasjonen vera truverdig og uhilda. Dersom ikkje desse kvalitetane pregar informasjonen som vert gjeven om selskapa si finansielle stilling, kan dette på sikt m.a. føra til at viktig kapitaltilgang vert hindra.

Eg registrerer at det internasjonale arbeidet på dette området har vorte forsterka som følge av finansskandalane. Vår regjering er aktiv i dette arbeidet, m.a. gjennom deltaking i komitear under EU-kommisjonen og i nordisk samarbeid. Her prøver Regjeringa å medverka til reglar og føresegner som kan fylla dei behova som har dukka opp gjennom finansskandalane i USA.

Eit interessant aspekt er at det no i større grad vert lagt vekt på etiske refleksjonar. Innføring av revisjonskomitear er eit døme på det. Det er kanskje ein litt ny, men etter

mitt skjøn viktig måte å tenkja på i slike spørsmål. For uansett kor detaljerte slike reglar og standardar er, vil det alltid koma situasjonar der det til sjuande og sist må gjerast etiske og moralske vurderingar.

Ein hovudkonklusjon er at finansskandalane i USA har ført med seg at det no er ei klår forståing av at det er naudsynt å ha rammer som i størst mogleg grad kan sikra god og etterretteleg rekneskapsinformasjon. Det trengst klare standardar, gode kontrollmekanismar og strenge reaksjonar i tilfelle der rekneskapar vert manipulerte. I Kredittmeldinga 2001 uttrykkjer Regjeringa at den er bestemt innstilt på å medverka til dette, særleg gjennom effektive tiltak for å hindra at uetisk praksis skal få utvikla seg, slik me har sett det i USA.

Den 29. november møtte finansministeren til høyring om IMF i finanskomiteen. Synet på IMF si rolle er delt, men det synest likevel å vera rimeleg semje om at den seinare tidas utvikling for IMF, både som institusjon og som aktør, har vore positiv.

IMF har m.a. lagt til rette for større innsyn i vurderingar, vedtak og organisasjonsmessige forhold. Dette medverkar til å redusera mistydingar og til å skapa større tillit. Det gjer òg at IMF sine åtgjerder i større grad kan etterprøvast og drøftast. Vidare er det viktig å sjå det arbeidet som IMF gjer, i samheng med Verdsbankens funksjon. Samarbeidet mellom desse institusjonane har blitt betre og er under stadig utvikling, ikkje minst er dette arbeidet viktig i kampen mot fattigdom. Gjeldsletteinitiativet som kom i 1996, er eit døme på dette. Redusert gjeld fører til at større ressursar kan gå til m.a. helse og utdanning. Det er vidare viktig å huska på at både IMF og Verdsbanken har skrive under på FNs tusenårserklæring. Der har dei forplikta seg til å innretta sin politikk for å nå måla i denne erklæringa.

Ei anna viktig oppgåve for IMF er å hindra at økonomiske kriser i eitt land eller éin region spreier seg og blir eit trugsmål mot andre land og regionar. At ikkje krisa i Argentina og Brasil har spreidd seg i noko vidare omfang, syner, etter mange si oppfatning, at IMF har spelt ei viktig rolle.

Det bør også nemnast at i den seinare tida har IMF forsterka overvakinga av institusjonelle forhold, med vekt på styresettet i landa og på kampen mot kvitvasking av pengar og finansiering av terrorisme.

IMF har stor påverknadskraft, og det er difor viktig at det som blir gjort, til kvar tid kjem fram og kan vera til diskusjon. IMF er inne i ei viktig og spennande utvikling. Difor er kredittmeldinga sin rapport om IMF viktig, både som informasjon og som grunnlag for debatt om IMF si rolle og utvikling.

Per Erik Monsen (FrP): Det er visse trekk i dagens økonomiske situasjon som vi som husker slutten av 1980-årene, nikker gjenkjennende til. Jeg tenker da på den høye gjeldsveksten i husholdningene, en betydelig økning i misligholdte lån og økende arbeidsledighet. Summen av disse forholdene er tegn som burde mane banker og kredittinstitusjoner til en viss forsiktighet på utlånsiden.

Det at gjeldsbelastningen særleg viser en økning for husholdningene med lave inntekter, og det at det er langt flere husholdninger som har høy gjeldsbelastning i dag enn det var på slutten av 1980-tallet, er noe bekymringsfullt. Lån til husholdningene er stort sett gitt med pant i fast eiendom. Når det også er en økning i lån som er gitt med en belåningsgrad ut over 100 pst. av eiendomsverdien, viser det at kredittrisikoen er stor for en del av utlånene.

Vi har hatt en kraftig økning i boligprisene de siste årene. Et fall i boligprisene på linje med det vi så på slutten av 1980-tallet, vil kunne påføre bankene store tap. Selv om det ser ut til at bankene er i stand til å tåle betydelige tap før de kommer ned på det lovbestemte minstekravet til kjernekapital, mener Fremskrittspartiet at det er grunn til bekymring, om den kraftige økningen i gjeldsveksten fortsetter over lang tid. Svært mange husholdninger vil da bli sårbare for kraftige renteøkninger, fall i boligprisene og økt arbeidsledighet.

Det er neppe grunn til å slå alarm nå, men det er grunn til å følge utviklingen nøye fremover.

Audun Bjørlo Lysbakken (SV): I likhet med Fremskrittspartiet har SV i innstillingen uttrykt bekymring over tegnene til en for høy utlånsvekst i Norge. I Norges Banks siste inflasjonsrapport går det fram at husholdningene med de laveste inntektene i samfunnet vårt har hatt en sterk økning av den gjennomsnittlige gjeldsbelastningen. Dette er særleg alvorlig om mange husholdninger får et høyt låneopptak i en tid der arbeidsledigheten øker, der antallet konkurser er stigende, og der det er tegn til stagnasjon i boligmarkedet.

Vi synes det er grunn til å advare mot denne utviklingen og til å kreve varsomhet fra bankenes side. Bankene har et stort ansvar for at det ikke utvikler seg en ny gjeldskrise. Dessverre har vi den siste tiden sett mange eksempler på aggressiv markedsføring av forbrukslån, som kombinert med dårlige undersøkelser av mottakerens privatøkonomi skaper grunnlag for nye gjeldsofre.

En sentral del av kredittmeldingen er den som omhandler finansskandalen i USA. I løpet av høsten har vi også fått Finance Credit-saken her hjemme, som viser at ulovligheter og manipulasjon i toppen av store selskaper ikke er noe amerikansk fenomen alene. Skandalen i USA har avdekket at selskapenes ledelser og revisorer har begått klare lovbrudd, men det er også blitt avdekket at lovverket ikke i tilstrekkelig grad gir beskyttelse mot grådige ledere som ønsker å presse aksjekursene oppover.

Med dette i bakhodet er det all grunn til å sette spørsmålsteget ved de modeller for avlønning av toppledelsen, med f.eks. bonussystemer bygd på aksjeopsjoner, som de siste årene har blitt svært populære, men som på mange måter gir motivasjon for denne type manipulering.

Mange har framstilt finansskandalene som en moralsk krise, et slags nederlag for næringslivets moralske standard. I virkeligheten er det en systemkrise som har blitt avdekket. I den moderne kapitalismen har man flyttet fokus vekk fra verdiskaping, vekk fra arbeidsplasser og bidrag til samfunnet over til aksjekurser og spillet på bør-

sene. Topplederens innsats måles oftere og oftere ikke i den reelle verdi av det arbeid de og selskapene utfører, men etter hvor mye de greier å blåse opp aksjekursene. Det er et symptom på en økonomi der det spekulative elementet har blitt større og større.

I dag er den dominerende del av internasjonale finanstransaksjoner børs- og valutahandel, mens bare en mindre del er handel med varer og tjenester. Dette er et system som fører til spekulasjon, til ustabilitet og ikke overraskende også til en annen innstilling fra enkelte av lederne i de selskapene som skal operere i et sånt klima.

Det er imidlertid mye som kunne vært gjort også på kort sikt. Vi har i våre merknader nevnt en rekke mulige tiltak som ville gjort økonomisk kriminalitet vanskeligere – innstramminger i regnskapsreglene, regler som virker rolleblanding i styrer og administrasjon i selskapene, tiltak som kan sikre at selgere av analysetjenester ikke har økonomiske interesser i selskapene som analyseres. Vi må nok si oss litt skuffet over at flertallet ikke er offensive nok på disse spørsmålene til å støtte forslaget fra SV, Arbeiderpartiet og Senterpartiet om å legge fram en egen sak for Stortinget om egnede tiltak for å motvirke økonomisk kriminalitet.

Forrige uke ble IMF's årlige vurdering av norsk økonomi lagt fram. Rapporten inneholdt råd som viser tydelig hvilken type økonomisk politikk IMF anbefaler. Rådene til Norge inneholdt bl.a. forslag om betydelig privatisering og innstramming i offentlige budsjetter, tiltak som samlet sett høyst tvilsomt noen gang vil samle noe politisk flertall i Norge. Dette er en god illustrasjon på hvor problematisk det er at man har krav om kondisjonalitet som pålegger land som får støtte fra IMF, å gjennomføre denne type reformer, uavhengig av hva slags politikk det i utgangspunktet ville vært flertall for i disse landene. Heldigvis er Norge et rikt land som ikke må følge IMF's råd, men mange andre steder i verden er IMF's politikk en trussel mot fattige lands rett til selvbestemmelse og utvikling.

Pengefondet har blitt møtt med sterkt økende kritikk de siste årene, både fra befolkningen i land som har blitt rammet av kriser, og fra sosiale bevegelser i u-landene, men også fra flere og flere vestlige økonomer som mener IMF's råd er dyre og dårlige. IMF er en institusjon som vi har sett fremmer internasjonal markedsliberalisme, og som har fått utviklingen mot seg, idet flere av IMF's beste elever er de som har blitt rammet hardest av ustabilitet og kriser de siste årene. Den gjennomførte deregulering og liberalisering og den kontraktive finanspolitikken som IMF har anbefalt, har fratatt flere av disse landene styringsredskaper som kunne hjulpet mot krisene.

Det er forunderlig at det i kredittmeldingen ikke finnes noen omtale av denne massive kritikken som IMF har blitt møtt med, og at det fortsatt bare er SV og Senterpartiet som har noe som helst kritisk å anmerke når IMF omtales i Stortinget.

Sakene som omhandles i kredittmeldingen, handler alle om hvordan man skal oppnå økonomisk stabilitet og vern mot kriser og legge til rette for utvikling. Noen mener at markedskreftenes frie spill er egnet til dette. SV

mener at de siste års utvikling og det som omtales i meldingen med all ønskelig tydelighet viser at det vi i stedet trenger mer av for å oppnå dette, er økonomisk styring og rettferdig fordeling, både nasjonalt og internasjonalt.

Jeg vil ta opp forslaget som SV sammen med andre har fremmet i innstillingen.

Presidenten: Audun Bjørlo Lysbakken har tatt opp det forslaget han refererte til.

Morten Lund (Sp): Når det denne gangen ikke er en langt fylldigere innstilling til kredittmeldingen, skyldes det at behandlingen i komiteen har vært parallell med en hektisk budsjettbehandling. Temaene er viktige og burde ha vært viet større oppmerksomhet, spesielt i år.

Finance Credit-omtalen har vist manglende kontroll og sammenblanding av roller som kan koste mange uskyldige bedrifter dyrt – bedrifter som ikke har antatt det fantes en risiko for svindel i det systemet. Sider ved den såkalte Tønne-saken handler også om sammenblanding av roller og ressurskrevende dekkoperasjoner som brukes for å kamuflere kameraderi og det som kan være langt alvorligere. Det står store verdier på spill om ikke de nødvendige grensedragninger blir foretatt, og de verdene dreier seg om langt mer enn penger.

Forslaget som fremmes av SV, Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Kystpartiet, har ikke flertall i komiteen. Dersom det ikke får flertall i salen, og dersom det ikke gis noen signaler fra Regjeringen om at det blir en oppfølging, slik som forslaget ber om, ser jeg ikke bort fra at det blir behov for å fremme private forslag for å få en drøfting i Stortinget om egnede tiltak for å motvirke økonomisk kriminalitet. Storting og regjering kan ikke være passive når det avdekkes slike forhold som vi har sett nå.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 14.

(Votering, se side 1491)

S a k n r . 1 5

Innstilling fra finanskomiteen om ny saldering av statsbudsjettet medregnet folketrygden 2002 (Innst. S. nr. 90 (2002-2003), jf. St.prp. nr. 40 (2002-2003))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver gruppe og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til tre replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Siv Jensen (FrP) (komiteens leder og ordfører for saken): Nysalderingen for 2002 inneholder ikke veldig mange overraskelser og er slik sett en relativt kurant sak

for finanskomiteen å behandle. Men jeg har lyst til å peke på et par forhold likevel.

For det første ser man veldig klart at det desperate behovet man tilsynelatende har for å finsikte budsjettene når de i sin tid blir vedtatt, blir noe søkt når man ved årets slutt ser hva som faktisk har skjedd i løpet av året. Det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet, som synes å være svært viktig for den sittende regjering, har økt med 3,2 milliarder kr siden budsjettet ble vedtatt. Jeg mener å huske mange ord som falt for om lag et år siden, om betydningen av at stramheten skulle holdes. Nå ser vi jo hvor stramt det egentlig ble. I tillegg har det oljekorrigerte underskuddet for budsjettet samlet sett økt med 16,5 milliarder kr. Det betyr at den såkalte handlingsregelen overhodet ikke er til hinder for å gjøre betydelige endringer i budsjettet i løpet av året, hvis man bare gjør det litt teknisk finurlig, slik at man kan skjule pengebruken. Det som er et faktum, er at denne pengebruken har samme virkning på den såkalte sparingen til fremtidige pensjonsutbetalinger – som har begynt å bli et mantra hver gang man diskuterer om man skal bruke noe mer av overskuddet eller ikke. Pengene er uansett brukt, hvorvidt de fremkommer som en del av handlingsregelen, eller som en del av det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet, eller ei.

Så har jeg lyst til å peke på at særlig en del avgifter har relativt betydelige avvik. Et eksempel er alkohol- og tobakksavgiftene, hvor man har fått betydelig lavere inntekter enn forutsatt. Det kan vel ha en viss sammenheng med den økende grensehandelen, og er kanskje nok en grunn til at Regjeringen nå raskere må se på alternative måter å beregne provenyet på disse avgiftene på. Det samme gjelder statens inntekter av engangsavgift på kjøp av biler. Det var noen av oss som sa for et år siden at det kom til å bli et fall i disse avgiftene som følge av skjerpelsene i firmabilbeskatningen. Og kanskje ser man nå at disse tingene har en sammenheng, og kanskje man også burde ha sett på alternative beregningsmetoder for dette.

Til slutt: Flertallet i komiteen har foretatt en om-disponering slik at man nå bevilger 135 mill. kr til driftstilskudd til både private og kommunale barnehager som en følge av lønnsoppgjøret i 2002. Dette er intet annet enn en oppfølging av det de samme partiene sa senest i juni måned. I juni måned, som en konsekvens av budsjettavtalen, uttrykte de fire partiene i en felles merknad i innstillingen til revidert at man var bekymret for lønnsoppgjøret, og at man ville komme tilbake til dette, og at man bad Regjeringen eksplisitt om å følge dette opp. Det gjorde ikke Regjeringen. Så uttrykte det samme flertallet i forbindelse med statsbudsjettet for 2003 nøyaktig den samme bekymringen og bad Regjeringen nok en gang om å komme tilbake til dette i forbindelse med nysalderingen. Det gjorde heller ikke Regjeringen. Men det dette viser, er jo at de fire partiene mente alvor da de inngikk denne avtalen, og har til hensikt å følge opp til punkt og prikke hvert eneste punkt den avtalen inneholder, enten Regjeringen liker det eller ikke. Det har vært mye støy knyttet til dette. Og da har jeg som en bisetning lyst å nevne at statsråd Erna Solberg fra talerstolen i forbindel-

se med behandlingen av sak nr. 1 i dag nevnte at det kom visst til å bli en overskridelse på ytterligere 44 mill. kr i forbindelse med de statlige asylmottakene. Ja, riktignok er det en fullmaktspost. Men se det i sammenheng med den jamringen som har vært uttrykt fra regjeringspartiene knyttet til en om-disponering på 135 mill. kr, og se det i sammenheng med at Regjeringen foreslår å bevilge 8,9 milliarder kr til Norges Bank! Da blir dette småpenger – til tross for at det betyr svært mye for dem det gjelder.

Med det vil jeg anbefale finanskomiteens innstilling.

J ø r g e n K o s m o hadde her overtatt president-plassen.

Tore Nordtun (A): Det vi nå skal behandle, er de siste forslagene til endringer i statsbudsjettet for 2002. Siden finanskomiteen behandlet revidert nasjonalbudsjett i juni 2002, har det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet økt med knapt 4,4 milliarder kr. Dette brukes av enkelte som et argument for at man ikke lenger trenger å være så nøye med budsjettbalansen. Påstanden er at vi kan bruke mer oljepenger enn det Regjeringen foreslår, fordi det endelige regnskapet likevel ikke blir som det vedtatte budsjettet.

Logikken i denne argumentasjonen er det vanskelig å følge. Vil statsbudsjettet sprekke mindre hvis det i utgangspunktet er budsjettet med en større bruk av oljepenger? Nei, dette er bare nok et forsøk på å skaffe seg et argument for å bruke mer penger til gode formål, uten å ta belastningen med konsekvensene dette vil ha for bl.a. konkurranseutsatt industri. For høy bruk av oljepenger må betales på en eller annen måte. For Arbeiderpartiet er det viktig at det ikke er arbeidstakerne som må betale, i form av høy rente og økt arbeidsledighet. Vi er derfor opptatt av å bruke statsbudsjettet som et aktivt virkemiddel i den økonomiske politikken, så godt det lar seg gjøre.

Det har vært uenighet om kun ett punkt i nysalderingen, nemlig barnehagene. Flertallet er opptatt av å sikre at barnehagene får en økonomisk situasjon som de kan leve med. Derfor er Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, SV og Senterpartiet enige om å utbetale 135 mill. kr i ekstraordinære driftstilskudd til barnehagene i 2002. Disse pengene er allerede bevilget på barnehagekapitlet. Det er et anslått mindreforbruk på om lag 180 mill. kr på barnehagekapitlet for 2002.

Finansdepartementet vil bruke disse pengene til å dekke merforbruket på 217 mill. kr på kontantstøttekapitlet. Flertallet er ikke enig i dette.

Det vedtaket som fattes i dag, er en klar instruks til Regjeringen om å utbetale 135 mill. kr til barnehagene for nyttår. Vi er klar over at det er knapp tid. Flertallet ville egentlig gjøre denne bevilgningen overførbart, slik at pengene kunne utbetales i januar hvis departementet ikke rakk det før nyttår. Men finansministeren skriver i et brev til Høyre:

«Det er ikke meningsfylt å gjøre en overslagsbevilgning overførbart.»

Det står videre:

«Dette vil undergrave selve grunntanken i bevilgningsreglementet for en overslagsbevilgning, og sterkt svekke kontrollen med utgiftene i budsjettet.»

Det er litt pussig at Finansdepartementet skriver dette, siden det samme departementet foreslo følgende vedtak V i St.prp. nr. 30 for 1998-99:

«Stortinget samtykker i at bevilgningen på statsbudsjettet for 1998 under kap 947 Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, post 70 Tilskudd, overslagsbevilgning, gjøres overførbart med tilføyelse av stikkordet «kan overføres».»

Det kan virke som om departementet mener det er greit å gjøre en overslagsbevilgning overførbart, så lenge forslaget kommer fra departementet selv.

Jeg tror Regjeringen gjør lurt i å innse at stortingsflertallet akter å sikre gjennomføringen av barnehagereformen, med eller uten Regjeringen som medspiller. Vi har gang på gang oppfordret Regjeringen til å bli en del av barnehagealliansen. Spørsmålet er: Ønsker ikke regjeringspartiene flere og billigere barnehager?

Jeg finner det nødvendig å minne om Kristelig Folkepartis valgkamplofter fra 6. august 2001, hvor de skriver:

«En barnehageplass bør koste under 1 500 kroner i måneden. KrFs mål er at det innen 2003 skal være barnehageplass til alle som ønsker det.»

Videre vil jeg vise til Sem-erklæringen, hvor det står:

«Samarbeidsregjeringen vil:
– arbeide for full barnehagedekning innen 2003.»

Regjeringspartiene burde egentlig juble og ikke surmule over at opposisjonen hjelper dem med å innfri deres egne barnehageløfter.

Jan Tore Sanner (H): Nysalderingen preges i all hovedsak av bred enighet. Noen anslag er endret gjennom året, og det er grundig forklart i nysalderingen. Jeg viser for øvrig til den første, utmerkede halvdel av Tore Nordtuns innlegg når det gjelder spørsmålet om bruk av oljeinntekter og måten vi driver budsjettbehandling på.

Det som derimot har vakt debatt, er forslaget fra et flertall om at vi skal bruke 135 mill. kr mer i de siste dagene i desember for å kompensere barnehagene for et dyrt lønnsoppgjør. La meg innledningsvis understreke at dette ikke dreier seg om vilje til å satse på barnehager. Det er bred enighet i Stortinget om behovet for å sikre full barnehagedekning, og det er bred enighet om målet om å få foreldrebetalingen ned. Derfor ble det bevilget gjennom budsjettforliket mellom Fremskrittspartiet og regjeringspartiene nesten 2 milliarder kr mer til barnehagene neste år.

Det som er kjernen i det som bør diskuteres i dag, er måten man bevilger 135 mill. kr mer til barnehager i år på. La meg minne om at det er knapt en uke siden vi behandlet barnehagebudsjettet. Dersom man skulle forhindre en økning i barnehagetakstene til neste år, kunne man ha bevilget pengene da. Men isteden velger man nysalderingen og bevilger pengene fra en pott hvor det ikke er mer penger. Og det er jo, med all respekt, ganske underlig at representanten Tore Nordtun virker overrasket over at kapitlet om barnehager ses i sammenheng

med kontantstøttekapitlet. Det ligger som en premiss i budsjettet for i år, som det har gjort tidligere. Jeg er også overrasket over at man fra Arbeiderpartiets side gjør et poeng av at man ikke er blitt informert om at det antakeligvis er et merforbruk på kontantstøtte. Hvis man blar i den store bunken av brev man har sendt til departementet, og ikke minst i svar man har fått tilbake, vil man se at så tidlig som i slutten av mai ble Arbeiderpartiets stortingsgruppe informert om at det antakeligvis var et merforbruk på kontantstøtte. Dette har ligget som en premiss hele tiden.

Når vi tar denne saken opp, er det jo fordi det ikke er første gang at et flertall bryter bevilgningsreglementet og er på kant med Stortingets egen forretningsorden. Bare i løpet av de siste ukene har vi sett det ved tre eksempler. Vi så det da et flertall endret loven for beskatning av arbeidsgiverbetalt barnehageplass, uten å dekke dette inn, vi så det da man vedtok at man skulle etterregulere pensjonen, hvor Stortingets konstitusjonelle kontor slo fast at Stortinget hadde opptrådt i strid med Stortingets forretningsorden, og vi ser det igjen når man bevilger penger fra en pott det ikke er penger i.

Som sagt: Dette er ikke et spørsmål om vilje til å satse på barnehager, for vi kunne også vært med i en diskusjon om dette. Det er jo ikke riktig som Tore Nordtun sier, at gang på gang har man invitert regjeringspartiene til en diskusjon. Det har man ikke gjort i det hele tatt, og i hvert fall ikke i denne runden. Hadde man ønsket en dialog, og ønsket å finne løsninger, ville det også vært mulig.

Ellers legger jeg til grunn at presidenten vil orientere Stortinget om hvordan man vil håndtere denne saken i forhold til Stortingets eget reglement. La meg bare minne om at ved tidligere anledninger har man eksplisitt fraveket bevilgningsreglementet under votering for å markere at man foretar et vedtak som er i strid med reglementet.

Oystein Djupedal (SV): La meg kommentere to ting i dagens innstilling. Det første går på det oljekorrigerte underskuddet, som har økt med 16,5 milliarder kr i løpet av året, av forklarlige og også forståelige grunner – la meg ikke gå inn på det.

Det som er det viktigste i dette, er jo den lærdommen man kan trekke hver gang man diskuterer saldert budsjett. Det er at man har en overfokusering av at dette skal være en slags vitenskap, at det finnes en eksakt sum som man kan bruke innenfor det som er ansvarlig. Alt over dette defineres som uansvarlig. I så måte er vel dette dokumentet et eklatant eksempel på at så ikke er tilfellet.

Sett fra SVs ståsted er det ikke noe mål at vi skal bruke mye penger. Det er et mål å bruke pengene riktig. Vi har i vårt alternative budsjett heller ikke brukt mer penger enn det Regjeringen har anbefalt Stortinget å gjøre. Og det er klokt. Det betyr at man skal prioritere. Politikk er å prioritere det man mener er viktigst. Men hvis man ser dette dokumentet opp mot det som er den alminnelige politiske retorikk, og ikke minst opp mot det departement og regjering bruker mye tid på å innprente Stortinget og det norske folk, er jo dette åpenbart ikke riktig. Handlingsrommet i økonomien er heldigvis langt større enn

det enkelte later som. La det være helt klinkende klart fra SVs side at vi mener det er klokt å være tilbakeholdne med bruk av penger, og at de penger man bruker, skal brukes riktig. Men allikevel er det et eller annet i dette resonnementet som åpenbart er hult. Det er mer retorikk enn vitenskap, og det kan det jo være riktig å opplyse Stortinget om.

La meg da kommentere en annen side av dette, og det er dette som går på barnehager. Jeg tror Regjeringen gjør klokt i at man nå innser at stortingsflertallet enda en gang viser at vi mener alvor. Første gang det som i dag debatteres, kom opp, var i revidert budsjett, der vi allerede da sa fra om at vi ønsket en omtale av dette i statsbudsjettet, fordi vi visste at lønnskostnadene i barnehagesektoren hadde blitt veldig høye. Vi fryktet at dette kunne slå beina vekk under det som ifølge hr. Sanner er Stortingets brede vilje til å satse på flere og billigere barnehager.

Dette kom av en eller annen merkelig grunn ikke i statsbudsjettet. Derfor følte flertallspartiene på dette punkt behov for å gjenta det. Vi bad eksplisitt om at departementet skulle komme med en omtale av dette i nysaldert budsjett. Det står ikke et *eneste* ord om dette, på tross av at dette vedtaket skjedde for bare få uker siden. Derfor må det ikke komme overraskende på regjeringspartiene at disse fire partier faktisk hadde som hensikt, og mente alvor med, når lønnsoppjøret var så kostbart, at man måtte prøve å finne en fornuftig løsning i Stortinget.

Denne fornuftige løsningen har Stortinget funnet, simpelthen ved at det viser seg at det er et mindre forbruk. Det kan godt tenkes at en del av det mindre forbruket skal gå til kontantstøtte, men det er jo ikke slik at alle barn som har muligheten til å gå i barnehage, automatisk får kontantstøtte. Og hvordan denne økningen på kontantstøttekapitlet kan være større enn reduksjonen på barnehagekapitlet, er for meg helt uforståelig. Men det er i tillegg slik at selv om departementet nå opplyser i brev til SVs stortingsgruppe at det bare blir bygd 7 000 barnehageplasser, og ikke 10 000, som Stortinget har budsjettet med, så står vi kanskje overfor en situasjon der også tallet 7 000 er for optimistisk. I hvert fall rapporteres det til oss fra dem som bygger barnehager i Norge, kommunene og Private Barnehagers Landsforbund, at man kanskje ikke engang når 5 000. Det vil i så fall bety at på tross av departementets fiktive regnestykke opererer vi kanskje med så mange som 2 000 plasser i tillegg som dessverre ikke blir bygd. Det betyr at det grepet Stortinget gjør, og den instruksjonen Regjeringen nå får, er alvorlig ment fra SVs side og fra stortingsflertallets side.

Jeg har også sett i avisene at det spekuleres fra departementets side på om dette er et vedtak som kommer så sent på året at det ikke lar seg effektivere i 2002. La meg bare si veldig klart at vi mener at dette skal effektiviseres i 2002. Hvis det av praktiske eller tekniske årsaker er vanskelig å få dette effektivisert før nyttårsaften, er det selvfølgelig ingenting i veien for at man bruker noe tid ut i det nye året. Dette er et syn som jeg vet at flertallspartiene deler – bare slik at dette signalet er gitt – så departementet ikke prøver å gjemme seg bak en eller annen tek-

nisk reglementsregel som sier at det ikke står eksplisitt at bevilgningen gjøres overførbart. Men hvis det er tekniske eller praktiske årsaker til dette, må selvfølgelig departementet gis anledning til å bruke også de første ukene av det nye året for å få dette vedtaket på plass.

Jeg tror at den lærdommen man kan trekke av dette, og det er en lærdom som Regjeringen skal ta innover seg, og som er understreket av representantene Siv Jensen og Tore Nordtun, og nå også fra min side, er at den barnehageavtalen stortingsflertallet har konfirmert en rekke ganger, vil bli gjennomført – det være seg med eller uten departementets og Regjeringens vilje. Jeg tror nok at vi er der nå, og at departementet gjør klokt i å slutte å trenere og lage usikkerhet rundt dette, for det er mange hundretusen barn og foreldre ute i det norske samfunn som har godt av dette. Dette er et fantastisk flott vedtak for mange. Det betyr at nå er tiden kommet for at man legger ned våpnene. Vær med og ikke mot!

Morten Lund (Sp): Det er vel ikke overraskende at denne innstillingen om oppsummeringen av statsbudsjettet for 2002 blir så lite omtalt. Regjeringen og flertallet ønsker ikke noe særlig oppmerksomhet om at budsjettbalansen ikke var så viktig likevel. Her konstateres det at overføringen fra oljefondet økes med 16 milliarder kr, uten å dvele ved virkningen av en slik økt og ikke-bevilget oljepengebruk. Jeg synes den konstateringen er avslørende i forhold til måneders hovedfokus på det handlingsregelbestemte, eneste forsvarlige balansepunkt.

Her orienteres det med bitte små, nesten usynlige bokstaver om at 20 nye statlige milliarder utenom oljefondet skal investeres i aksjer i utlandet. Det oppfatter jeg som et trassig svar på den smule kritikk mot de enorme tap oljefondet har måttet bokføre i 2002. Så vidt jeg husker, er det 120 milliarder kr siden mai måned i år. Nå opplyses det at Norges Bank også har tapt mye av innholdet i valuta-reservene på samme vis. Nesten 10 milliarder kr må tilføres som kompensasjon.

Dagens Næringsliv har regnet ut at tapene på valuta-reservenes aksjeplassering har vært 30 pst. i år, mens plassering i rentebærende papirer hadde en positivt avkastning på 8,6 pst. At det i denne situasjonen er gitt klarsignal fra departementet om at aksjeandelen skal kunne økes fra 20 til 40 pst. i valuta-reservenes langsiktige investeringsportefølje, er merkelig. Ytterligere 20 milliarder kr plassert i aksjer ville ha betydd et tap på 6 milliarder kr dette året.

Senterpartiet er uenig i en slik strategi som er valgt for oljefondet. Senterpartiet mener den senere tids erfaringer tilsier motsatt handling, nemlig å vektlegge lavere risiko mer enn maksimal gevinstmulighet. Og 8,6 pst. positiv gevinst er bra.

Salderingsproposisjonen, og spørsmål som er stilt, avslører mer om de handlingsregelmotiverte omveier som brukes i vårt budsjettarbeid. Her fylles det på med 800 mill. oljekroner til egenkapitalen i NSB og Posten, som skal gjøre det lettere for disse å betale 2,2 milliarder vanlige kroner til Pensjonskassen i 2003, for at budsjette- ne til Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og regjerings-

partiene skal gå i hop med den eneste forsvarlige budsjettbalansen. Uttalelser, både skriftlige og muntlige, fra selskapene forteller tydelig hvor lite forsvarlig slike budsjettgrep er. Fra NSB er det endog stilt spørsmål ved om eieren har anledning til å pålegge en slik innbetaling av ekstra pensjonspenger.

Et annet kunstgrep er mindre, men enda tydeligere. Skatteetatens IT-prosjekter får 35 mill. kr ekstra i år, for overføring til 2003. Disse skal erstatte de 40 millionene som samme budsjettpost ble kuttet med i budsjettavtalen.

Diskusjonen om hva som er ærlig og reell budsjettering, vil nok fortsette. Handlingsregelen er en skadelig tvingstrøye som Arbeiderpartiet og Regjeringen prøver å vri seg ut av. Senterpartiet åpner for at vi kan bruke noe mer oljepenger når slikt merforbruk kan gi lavere press i økonomien ved at arbeidskraft blir frigjort, ved at ledig kapasitet blir utnyttet i enkelte sektorer, og ved at de offentlige utgiftene på sikt blir redusert.

Pensjonsvedtaket er nevnt som ett av de vedtakene som er fattet på kanten av handlingsregelens bestemmelser. Stortinget har vedtatt at 500 mill. kr skal utbetales i 2003 uten at det er budsjettet. Et solid flertall er enig om at bevilgningen skulle ha vært med, men da ville det blitt en annen budsjettbalanse.

Et solid flertall har lovet at det skal komme mer penger til skole og eldreomsorg – dessverre først etter at mange skoler er nedlagt og mange lærere oppsagt. Men pengene vil nok komme. Det samme gjelder helseforetakene. Stortinget har i praksis bestemt et aktivitetsnivå som koster mange milliarder utover det som er budsjettet. Å betale regningene over en statsgarantert driftskreditt gir ifølge departementet mindre press i økonomien enn om pengene var bevilget. Forstå det den som kan! Senterpartiet mener at urealistisk budsjettering medfører at ressurser sløses bort, f.eks. ved at det velges kortsiktige løsninger, at forebygging forsømmes, og at nøkkelpersoner bruker tiden på nedskjæringsmøter. Budsjettet vil nok sprekke med mindre det budsjetteres realistisk. – Det siste var en vennlig kommentar til Tore Nordtun.

Barnehagebevilgningen i denne innstillingen er et resultat av manglende oppfølging fra Regjeringen. Flertallet bak barnehageforliket har lenge bedt om en oversikt over lønnsoppgjørets konsekvenser. Departementet foretrekker å vente til dette kan angis på nærmeste krone. Det har vært unødvendig. Samtidig har det vært enighet – trolig enstemmighet – om at det er uheldig at foreldrebetalingen må økes eller barnehager bli nedlagt i en tid da alle er lovet billigere barnehager og plass til flere. Vedtaket om å øke barnehagetilskuddet for 2002 med 135 mill. kr blir nå fattet. Senterpartiet ønsker at pengene skal betales ut nå. Men kommer de to dager over nyttår, er ikke det noe stort problem.

Eirin Faldet hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Per-Kristian Foss: Siden det er jul, kanskje jeg skal starte med å si kjære president.

I nysalderingsproposisjonen anslås nå det strukturelle og oljekorrigerede underskuddet i inneværende år til å bli en del høyere enn anslått i revidert nasjonalbudsjett 2002, som altså var siste gang vi rapporterte til Stortinget. Det er noe høyere enn anslått også i nasjonalbudsjettet i høst. Dette skyldes i hovedsak at skatte- og avgiftsinntektene og netto renteinntekter nå anslås lavere, og at utbetaling av dagpenger anslås høyere. Den reelle underliggende veksten i statsbudsjettets utgifter holdes imidlertid uendret, på 2,5 pst., fra revidert nasjonalbudsjett.

I sitt forslag til ny saldering av statsbudsjettet har Regjeringen lagt vekt på å unngå å svekke budsjettbalansen utover det som følger av nye anslag, og jeg understreker at det på det nåværende tidspunkt er anslag.

Jeg har merket meg at de partier som er imot handlingsregelen, eller som hele tiden har vært det, i finanskomiteens innstilling bruker usikkerheten knyttet til anslagene på statsbudsjettet som argument for å kunne svekke budsjettbalansen når Stortinget vedtar neste års budsjett om høsten. I sin ytterste konsekvens innebærer denne argumentasjonen at det ikke har betydning å fastsette rammer for budsjettet fordi anslagene for mange budsjettposter uansett er usikre. Dette er selvsagt galt, og jeg må ta sterk avstand fra en slik holdning til statsbudsjettet som styringsverktøy i økonomien. Både staten, kommuner, bedrifter og husholdninger må leve med usikkerhet, men man kan ikke av den grunn unnlate å budsjettere og sette rammer for sin virksomhet. Eksistensen av usikkerhet kan heller ikke i seg selv begrunne en svekkelse av budsjettbalansen når Stortinget vedtar budsjettet om høsten. Statens inntekter og utgifter har reell effekt i økonomien uansett graden av usikkerhet knyttet til anslagene.

Jeg konstaterer at de fire partiene i Stortinget bak den såkalte barnehageavtalen i finanskomiteens innstilling foreslår ytterligere bevilgninger til barnehagene i inneværende år uten inndekning på andre områder. Forslaget vil øke statsbudsjettets utgifter og svekke budsjettbalansen med 135 mill. kr.

Budsjettmessig skal bevilgningene til kontantstøtte og barnehagetilskudd behandles under ett. Dette har vært regelen under denne regjering, som under de foregående regjeringer. Man har derfor gjensidig tilføyet stikkordet «kan nyttes under» for de to postene. Finansdepartementet har i svar på spørsmål gitt en detaljert redegjørelse for budsjettanslagene for kontantstøtte og barnehagetilskudd i inneværende år. Det går i denne redegjørelsen klart frem at samlet sett ligger det ikke an til noe mindre forbruk på disse to postene. Til tross for dette forutsetter de fire partiene bak forslaget at det finnes ledige midler. Det ligger derfor an til at Stortinget kan fatte et vedtak på sviktende grunnlag.

Ifølge flertallets forslag skal det ekstraordinære tilskuddet utbetales i 2002. I brevet til finanskomiteen har jeg opplyst at det ikke er praktisk mulig å utbetale midlene i inneværende år. Jeg tar imidlertid til etterretning at Stortingets flertall ønsker et slikt ekstraordinært tilskudd, og vil legge til rette for at utbetaling kan skje så snart det er praktisk mulig i 2003. Jeg fikk i formiddag opplyst av

Barne- og familiedepartementet at de regner med at det kan skje i løpet av januar – at det kan være kontoført i de aktuelle barnehager i løpet av januar.

Jeg vil understreke at et slikt ekstraordinært tilskudd vil svekke budsjettbalansen neste år med 135 mill. kr. Regjeringen vil da måtte komme tilbake med forslag om justert bevilgning til driftstilskudd samt forslag om inndekning av merutgiften i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2003.

La meg bare avslutningsvis – siden temaet indirekte har vært berørt av så mange talere – få ta med meg til administrasjonsministeren den brede støtte det er for mer moderate lønnsoppgjør i offentlig sektor neste år.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ranveig Frøiland (A): Arbeidarpartiet er oppteke av at vi skal vera ryddige i budsjettsamheng, og det er vi så sant det ligg til rette for at vi kan vera det.

Når statsråden seier at fleirtalet kjem til å gjera vedtak på sviktande grunnlag, må eg seia at eg stiller meg undrande til det, ut frå dei spørsmåla som er stilte – og eg tenkjer på barnehagesituasjonen og talet på dei som skal få kontantstøtte, som er oppgjeve i Barne- og familiedepartementet sitt budsjett, og som no er kome fram i svara til komiteen og til Arbeidarpartiet. Eg må seia at med så store endringar som det er her, med over 7 000, er det fleire enn Stortinget som gjer ting på litt sviktande grunnlag. Eg viser til at det her er ein skrivefeil. Det synest eg òg er spesielt, når Stortinget har handsama dette budsjettet som vart lagt fram, med dei tala som stod i budsjettet frå Barne- og familiedepartementet.

Det er eit stort fleirtal som vil gjera det som er nødvendig for at dei private og dei kommunale barnehagane ikkje skal auka prisane sine altfor mykje. Det har vi sagt klart frå om i lengre tid, og det har Stortinget og Regjeringa vore veldig klar over, og Regjeringa har vore tvilande til det.

Eg er glad for at statsråden i innlegget sitt i dag tok den tonen som han gjorde, i forhold til at han tek det vedtaket som vert gjort, til etterretning, og ikkje legg seg på dette høge stemmeleiet eller på noko anna, som Jan Tore Sanner gjer. Det er underleg at Regjeringa sjølv (presidenten klubbar), slik som Tore Nordtun viste til, i statsbudsjettet for 1998 la til grunn at overslagsløyvingar kan gjerast overførbare, men når stortingsfleirtalet no går inn for det, er det i strid med alle reglement (presidenten klubbar igjen). Men eg er glad for at statsråden legg seg flat.

Presidenten: Det var synd at gleden ble uttrykt på overtid, men dog allikevel.

Statsråd Per-Kristian Foss: Det er så mange gleder i livet.

Jeg kan ikke si mer om de anslag vi har for forbruket på disse to postene, enn det jeg har sagt i mitt innlegg. Dess lenger ut i et år man kommer, dess sikrere blir prognosene for forbruket. Og dette er best tilgjengelig kun-

skap i dag. Det er det en statsråd kan svare Stortinget når han blir spurt.

Jeg registrerer at et flertall stadig har sagt fra, men jeg tror nok jeg må holde på at det riktige i forhold til Stortingets eget bevilgningsreglement hadde vært å øke rammene på Barne- og familiedepartementets budsjett i 2003 med det beløp man ønsket. Da finner man jo inndekning for det etter eget skjønn. Jeg konstaterer at det skjedde ikke. Vi har nå lagt til rette for en måte å gjøre dette på som jeg mener også er i tråd med Stortingets budsjettreglement, hvor det står at budsjettet for året skal inneholde et best mulig anslag over de utgifter som påregnes.

Nå registrerer jeg at et flertall ønsker et høyere forbruk, spesifisert til 135 mill. kr, fordelt etter det som står i innstillingen. Det vil jeg følge opp. Da mener jeg også at det er i tråd med Stortingets eget reglement, hvilket må sies å være en fordel.

Siv Jensen (FrP): Jeg registrerer med tilfredshet at statsråden vil legge til rette for at utbetalingen av de 135 mill. kr vil skje så raskt det lar seg gjøre, i så fall i løpet av januar måned. Det er bra.

Men det jeg reagerte på, var uttalelsene fra statsråden om at dette skulle bli en del av 2003-budsjettet, og at Regjeringen ville komme tilbake til dette i forbindelse med revidert budsjett for 2003. Det forstår jeg lite av, fordi dette er nysalderingen av 2002-budsjettet. På en rekke andre overslagsbevilgninger i budsjettet har det ligget an til merforbruk, eksempelvis på kontantstøtte. Det vet man ikke før året er omme. Her får det som konsekvens at man salderer 2002-budsjettet, basert på virkeligheten som følge av det budsjettet man i sin tid vedtok. Hvorfor er det da slik at man skal gjøre et spesielt nummer av disse 135 mill. kr? Det kunne jeg godt tenke meg å få statsråden til å utdype nærmere.

Og så har jeg lyst til bare å minne Per-Kristian Foss om at han som stortingsrepresentant for noen få år siden var sammen med Fremskrittspartiet og andre partier i et flertall og bevilget 1 milliard kr til behandling av pasienter i utlandet. Det skjedde på nøyaktig samme tid av året som nå. Da hadde daværende stortingsrepresentant Per-Kristian Foss svært mange og svært gode forklaringer på hvorfor man kunne gjøre det.

Statsråd Per-Kristian Foss: Det gode svaret på det er at da gjorde Stortinget et eksplisitt unntak fra sitt eget bevilgningsreglement og gjorde det. Jeg viser ellers til representant Sanners innlegg. Forbruket på den posten, som gjaldt utenlandsbehandling under de regionale sykehusene, ble kontoført det året de ble brukt.

Svaret på spørsmålet om hvilket budsjett det hører hjemme på, er så enkelt som at det hører i grunnen hjemme på det budsjettet der det blir brukt. Og jeg leser innstillingen slik at flertallet ønsker at dette skal ha virkning på realøkonomien i 2003. Derfor hører det etter Stortingets bevilgningsreglement hjemme på budsjettet for 2003.

Øystein Djupedal (SV): La meg få opplyse statsråden om at han har misforstått.

Dette er penger som av praktiske årsaker kanskje blir utbetalt i 2003, men det er penger som er brukt i 2002, og de hører da hjemme på 2002-budsjettet, som det klart framgår av den merknaden som står i innstillingen, og der det selvfølgelig også klart framgår at dette er snakk om en nysaldering for budsjettåret 2002. I den grad statsråden har misforstått hva stortingsflertallet ønsker, er det derfor riktig av meg å presisere at stortingsflertallet overhodet ikke ser dette som en 2003-bevilgning. I så måte hadde det vært riktig, som statsråden antydte i sitt innlegg, å gjøre dette til en del av Barne- og familiedepartementets budsjett for neste år. Det er ikke det, av den enkelte årsak at dette dreier seg om et merforbruk i 2002 for barnehagene, som selvfølgelig dekkes innenfor 2002-budsjettet. Det betyr at når regnskapet skal gjøres opp, når Stortinget får seg forelagt statens bruk i 2002, vil det klart framgå hvordan utviklingen har vært både på kontantstøttekapitlet og på barnehagekapitlet. På den måten regner jeg med at departementet finner en praktisk løsning på dette. Det betyr at jeg synes det er naturlig at statsråden i den sak som Stortinget eksplisitt har bedt om å få seg forelagt medio mars 2003, også omtaler dette punktet. Men det betyr ikke at dette skal dekkes inn i revidert budsjett for 2003. I så fall vil det være i strid med stortingsflertallets ønske.

La meg også si at jeg synes den tilnærming statsråden nå hadde i sitt innlegg, generelt sett er bedre enn han har hatt på en stund. Det setter jeg pris på. Det kan tyde på at han nå har innsett at dette faktisk er en realitet, vil bli en realitet, og at man ikke lenger kan prøve å overse Stortingets vilje. Det tror jeg statsråden gjør klokt i å gjøre også i forlengelsen av dette. Det betyr at samarbeidet om dette kan bli mindre konfliktfylt, ikke til glede for stortingsopposisjonen eller flertallet i denne sak, men til glede for de mange hundretusen som er avhengige av de vedtak vi gjør. Det er først og fremst derfor vi har gjort det vi gjør.

Presidenten: Da er replikkordskiftet omme. – Nei, det er det ikke. Statsråd Per-Kristian Foss må få lov til å svare.

Statsråd Per-Kristian Foss: Det er vel høflig å svare på replikantens utfordringer.

Jeg kan bare si det slik at disse utgiftene vil regnskapsføres etter statens regler det året de forbrukes. Noe annet ville være i strid med de regler Stortinget har fastsatt, både for budsjettering og for regnskap. Jeg kan love at de vil fremgå på 2003-regnskapet, fordi de skal utbetales i 2003. Jeg har forstått det slik at de skal gi virkning når det gjelder foreldrebetaling i 2003, ganske selvfølgelig.

Når det gjelder å møte barnehageutfordringer fra Stortinget, har Regjeringen etter beste evne gjort det, bl.a. i budsjettet for neste år ved å legge inn et rekordhøyt beløp på barnehagesatsingen. Men det er med barnehagesatsing som det er med andre avtaler. Jeg husker fra forrige periode når det gjaldt f.eks. avtalen med Fremskrittspartiet, Høyre og de daværende regjeringspartier om kontantstøtte. Det var en ambisiøs avtale og plan, og den ble dekket

inn krone for krone – smertefullt, men dog – i alle budsjetter i perioden. Slik er det også med barnehageutgifter.

Presidenten: Nå er replikkordskiftet omme.

De som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Carl I. Hagen (FrP): Finansminister Per-Kristian Foss sa nettopp at endringer i anslag har ingen betydning i økonomien, men han la til – og det er helt riktig – at reelle utgiftsøkninger eller andre endringer i budsjettet har «reell effekt» i økonomien.

Det som da forunder meg, er at når vi er vitne til endringer utenfor dette hus – at det har regnet mindre enn noen beregnet – så fører det til en dramatisk, reell endring i økonomien i form av økte strømpriser. Det er nøyaktig den samme virkning som en økning i skattene. Det er inndragning av kjøpekraft til alt mulig annet enn strøm. Når Regjeringen presenterer sitt nasjonalbudsjett, er det selvsagt med beregninger om hva økonomien tåler når det gjelder etterspørsel. Det er nettopp etterspørselen som styrer hele budsjettpolitikken til den sittende regjering. Når vi faktisk har muligheter i Stortinget til å prøve å holde de forutsetninger som ligger til grunn i nasjonalbudsjettet, er det forunderlig at de øvrige partier ikke vil være med på det.

Jeg vil få ta opp mine forslag i denne saken, forslag nr. 1 og forslag nr. 2. De går ut på å gi Regjeringen fullmakt til enten å redusere eller helt fjerne elavgiften fra 1. desember i år til 1. juni neste år, og å redusere eller å fjerne merverdiavgift på strøm i samme periode, slik at man kanskje kunne greie å oppnå det som var forutsetningen i nasjonalbudsjettet. Vi hører fra Regjeringen, og også fra Norges Bank fra tid til annen, at det er veldig viktig å holde disse etterspørselsforutsetningene og ikke bruke mer penger nå enn det som ligger i budsjettet, for det vil indirekte øke etterspørselen. Når det skjer en økning i strømprisen som muligens vil øke utgiftene for husholdningene dramatisk, på samme måte som økt skatt eller økt merverdiavgift, hvorfor skal en ikke da kunne kompensere for det når vi har et betydelig finansielt overskudd i staten? Det er for meg – og jeg tror for store deler av det norske folk – komplett ubegripelig! Det skulle vært interessant om finansministeren kunne redegjøre for hvorfor det er så galt å prøve å holde de forutsetninger for folks kjøpekraft som Regjeringen selv har planlagt den skulle være i 2003. Når værgudene sørger for at kjøpekraften blir mindre, hvorfor kan ikke vi da kompensere for værgudene ved nettopp å redusere, eventuelt fjerne, elavgiften og merverdiavgiften på strøm i tidsrommet frem til våren?

Presidenten: Carl I. Hagen har tatt opp de forslagene han refererte til.

Morten Lund (Sp): I fjorårets debatt med samme overskrift var det også småpenger vi snakket om. Da var det kirke-, utdannings- og forskningskomiteen som hadde gjort vedtak om at det var politisk vilje til at stipend-

andelen skulle økes, og de bevilget også noe mer til studentboliger. Regjeringen og finansministeren var uenig med hensyn til om det gikk an å gjøre det på den måten som det ble korrigert til i denne saken. I dag har det vært barnehagebevilgningen hvor problemstillingen har vært den samme, debatten har dreid seg om.

Jeg ønsker meg tilbake til de litt store tallene, som handler om aksjeplasseringer innenfor det Norges Bank har av valutaeserver. Dagens Næringsliv har regnet ut at det er 20 milliarder kr ekstra som nå skal ut på aksjemarkedet. Journalistene har lagt fram tall som viser at hvis de 20 milliarder kr hadde stått i aksjemarkedet fra den tiden det ble sendt brev fra Norges Bank, til i dag, ville tapet på de 20 milliarder kr vært på 6 milliarder kr i forhold til om de nå i samme tidsrom hadde stått inne og «tjent» 1,6 milliarder kr. Altså: Forskjellen på dette er 7,6 milliarder på de månedene i år, hvis en skal tro de tallene som er lagt fram her.

Spørsmålet er om vi har lært noe av det som nå har skjedd, om vi mener at våre framtidige pensjonspenger, som dette er en del av, bør plasseres med høyeste risiko, eller om de bør plasseres med litt lavere risiko. Orienteringen om dette til Stortinget er i nasjonalbudsjettet lagt fram under avsnittet om regional plassering av oljefondet. Det står to–tre linjer om det, og så kommer det fram litt tydeligere i nysalderingen. Der står det at dette dreier seg om ca. 10 milliarder kr som Norges Bank må tilføres ekstra, fordi en faktisk har hatt slike tap på aksjemarkedet. Da ble det jo lagt litt merke til, men det er altså ikke nevnt av flere talere i dag.

Jeg skulle gjerne ønske at statsråden ville kommentere om det ikke er verdt å foreta en risikovurdering i departementet, som står skriftlig og tydelig i nasjonalbudsjettet i forbindelse med at en gir en slik fullmakt til Norges Bank.

Statsråd Per-Kristian Foss: På det siste spørsmålet må jeg bare svare at den grunnleggende filosofien bak investeringsstrategien som er valgt for petroleumsfondet, med bred tilslutning fra Stortinget, er at man ikke skal forsøke å endre strategiske valg, som f.eks. aksjeandelen kan være et eksempel på, fra det ene tidspunkt til det andre fordi man mener tidspunktet for slike beslutninger kan være spesielt gunstig. Forsøket på å prøve å treffe topper og bunner i markedet har vist seg svært vanskelig og risikofylt. Det er Regjeringens syn at å forsøke å redusere aksjeandelen nå, etter store fall i aksjemarkedene, ville kunne påvirke forventet avkastning fra petroleumsfondet negativt.

Representanten Hagen gjenga meg slik: endrede anslag har ingen virkninger i økonomien. Det var ikke det jeg sa i mitt innlegg. Selvfølgelig har endrede anslag virkninger i økonomien, men de opphever ikke det faktum at dersom utgiftsveksten i det vedtatte budsjett for 2002 f.eks. hadde vært 10 milliarder kr høyere, hadde det kommet på toppen av de anslagsendringer som nå går i negativ retning. Virkningen i økonomien vil være der uansett, men det hindrer ikke at man må ha visse rammer for det man gjør i budsjetter. Dette praktiserer også be-

drifter, selv om deres prognoser for salgsinntekter f.eks. kan variere fra år til år, og virkelig også gjør det.

Først har jeg lyst til å si at energimarkedet i Norge er et fritt marked etter hvert, det har et bredt flertall i Stortinget stilt seg bak og uttalt seg meget positivt om. Det inkluderer heldigvis også Fremskrittspartiet. Det representanten Hagen nå tar til orde for, er en form for prisregulering knyttet til at Regjeringen skal få fullmakt til å endre Stortingets moms- og elavgiftsvedtak på det tidspunkt vi måtte ønske å gjøre det. Det er en relativt, for å si det meget forsiktig, drastisk avgivelse av Stortingets rett til å vedta skatter og avgifter. Det må jeg si er meget vidtrekkende, men jeg skal ikke uttale meg sterkere om det. Utover det tror jeg også det ville være uheldig for markedet å tenke seg at avgifter skulle benyttes til å hindre at forbrukere merker utslag av markedets reaksjoner når priser går opp, eller når priser går ned. I allfall har jeg lest en del markedsøkonomi som viser at dette ville være en relativt spesiell tanke, for å si det slik, også når det gjelder et elmarked.

J ø r g e n K o s m o hadde her overtatt presidentplassen.

Carl I. Hagen (FrP): I motsetning til finansministeren er vi altså langt mer opptatt av virkningen for folk flest. Man kan godt diskutere markeder, og markeder virker. Det er vi fullt klar over. Men på toppen av strømprisene kommer altså avgiftene, og det er noe som nå smerter for folk flest. Det er fordi det får den samme virkning som om man hadde økt merverdiavgiften, eller om man hadde økt en avgift som stort sett omfatter samtlige i dette landet.

Vi vet at det ligger forutsetninger i nasjonalbudsjettet. Da hadde jeg trodd at Regjeringen hadde en interesse av å prøve å holde på disse grunnleggende forutsetningene for folks kjøpekraft, som jo er det som også styrer skatter og avgifter.

Ja, det er slik at vi er villige til å gi avkall på en del makt og overføre den til Regjeringen for et begrenset tidsrom på et halvt år, men den fullmakten gjelder bare å redusere eller å fjerne avgifter, den går ikke til å øke dem. Jeg går ut fra at finansministeren er klar over at det er en vesensforskjell mellom de to tingene. Det å holde de fastsatte rammene for etterspørselen har vært grunnleggende for hele den økonomiske debatt i høst. Den høye strømprisen kan nå få en virkning som kan utgjøre flere tusen kroner for husholdningene, en langt sterkere virkning enn av de mange skatter og avgifter det har vært kranling om i dette hus.

Jeg bare konstaterer at vi er uenige. Man vil ikke bruke av vår gode statsøkonomi for å hjelpe befolkningen til å få redusert sine strømuttergifter. Jeg får bare konstatere at slik er det.

Men jeg har en annen observasjon, som kanskje finansministeren også kunne si noe om: Før det siste rentemøtet i Norges Bank, gikk finansministeren og statsministeren voldsomt ut i mange debatter og sa: Vi må føre en politikk som bidrar til at vi får en redusert rente og

derved en svekket kronekurs. Nesten hver gang statsministeren var i TV-debatter, koblet han det at hvis vi bare fikk ned renten, så fikk vi også en svekkelse av kronekursen, som skulle styrke bedriftenes konkurransevne. Kan finansministeren forklare hvorfor kronen har styrket seg ytterligere etter at vi fikk en rentenedsettelse – særlig mot dollar, men generelt sett styrket seg? Vi har ikke fått den svekkelse som finansministeren og statsministeren lovet det norske folk i julegave dersom Norges Bank valgte å sette ned renten. Norges Bank har satt ned renten. Men hva med den andre delen som man var veldig høyt på banen med? Jeg var selv med i mange debatter i TV-ruten, og hver gang var det det å få en annen kronekurs for å hjelpe norsk industri, som også var en begrunnelse. Hvor blir det av svekkelsen av kronen som er lovet som en direkte innvirkning av det å sette ned renten? Jeg vil bare minne om at Fremskrittspartiet gang på gang har sagt at der er det ikke noen særlig direkte forbindelse i det hele tatt – her kaster man blå i øynene på folk.

Statsråd Per-Kristian Foss: Representanten Hagen spør meg om prognoser for kronekurs. Det er i overkant av hva et finansdepartement kan gi i en situasjon hvor vi har en åpen, internasjonal og global økonomi, og hvor vi fører en pengepolitikk fastsatt, som Stortinget har gjort, med bred tilslutning også fra Fremskrittspartiet.

Jeg kan ikke vise til alt som er sagt i TV-ruten. Det kan være i overkant, men jeg viser til at jeg i mitt innlegg i finansdebatten faktisk problematiserte litt om forholdet mellom renter og kronekurs. Jeg hadde det resonnement som Hagen veldig kort avsluttet med å si, at sammenhengen er der, men det er ingen absolutt sammenheng i et marked som vi vet også tar hensyn til andre faktorer, bl.a. det samlede press i norsk økonomi. Det kan være andre faktorer i det internasjonale marked som påvirker kronekursen. Derfor har jeg også ved enhver anledning brukt uttrykket: budsjettet bidrar til et redusert press mot rente og kronekurs. Det står jeg fast ved.

I den avsluttende debatten om strømpris har jeg bare lyst til å si følgende: Regjeringen utsteder ikke prognoser for varer eller tjenester som omsettes i et fritt marked, et eksempel på det er strømprisen. Det er mulig at slikt ble gjort i gamle dager i østeuropeiske land, og vi snakker helst ikke for mye om den tiden nå. I nyere tid har det ikke vært laget slike prognoser i noe vestlig land for priser som avgjøres i markedet.

Siv Jensen (FrP): Det er når statsråden kommer med den type uttalelser fra talerstolen, at han ber oss forlenge denne debatten. Det er altså ingen her som har tatt til orde for at vi skal tilbake til de tider som statsråden nettopp henviste til. Men konsekvensen av økningen i strømprisen er en betydelig økning i statens inntekter, både av moms og av avgift på energi. Det er konsekvensen! Og her har man altså operert med helt klare anslag for hvor mye man regner med å bringe inn i statskassen i løpet av neste år på disse avgiftsområdene. Det er jo det det dreier seg om. Det er det forslaget dreier seg om. Det er det representanten Hagen har problematisert. Og det hadde

vært en fordel for debatten og saklighetsnivået om statsråden hadde klart å holde seg til det, i stedet for å skli langt ut på viddene i forhold til hva det dreier seg om.

Statsråd Per-Kristian Foss: I svar til komiteen har Finansdepartementet sagt at det er ingen grunn til å anta at økte strømpriser og derav følgende økte elavgiftsinntekter og momsinnntekter øker de samlede avgiftsinntekter. Det har vist seg tidligere at når folk bruker mer av én vare og betaler moms for den, så bruker man gjerne litt mindre av andre varer som man også betaler moms for. På inntektene fra kraftselskapene er det jo slik at noen betaler høyere skatter som følge av endrede strømpriser, mens andre betaler lavere skatter. Det hadde jo vært hyggelig om man kunne ha varslet at det lå 10 milliarder kr ekstra klar til revidert, eller noe i den retningen, men dessverre tyder erfaringen med prognoser og anslag av den type ikke på at man kan regne med det.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak 15.
(Votering, se side 1492)

S a k n r . 1 6

Forslag fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 30):

«Stortinget ber Regjeringen endre forskrift om kringkasting slik at det åpnes for kortere reklameavbrudd i spillefilmer, samtidig som dagens ordning med reklame i avbrudd som varer minst 20 minutter, opprettholdes.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1496)

S a k n r . 1 7

Forslag fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 30):

«Stortinget ber Regjeringen endre forskrift om kringkasting slik at det tillates reklameavbrudd i religiøse program/livssynskanaler.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1496)

S a k n r . 1 8

Forslag fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 30):

«Stortinget ber Regjeringen oppheve kringkastingforskriftens § 3-3, slik at det åpnes for reklameinnslag på langfredag, 1. påskedag, 1. pinsedag og 1. juledag.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1496)

S a k n r . 1 9

Forslag fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 30):

«Stortinget ber Regjeringen legge til rette for en prøveordning med politisk reklame i lokal-TV ved kommune- og fylkestingsvalget 2003.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1497)

S a k n r . 2 0

Forslag fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 30):

«Stortinget ber Regjeringen endre kringkastingsforskriftens § 4-9 slik at filmer med normal seksuell aktivitet kan vises uten sladd i norske kabelnett.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1497)

S a k n r . 2 1

Forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Berge på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 30):

«Stortinget ber Regjeringen endre kringkastingsloven slik at formidlingsplikten også omfatter trådløs distribusjon.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1497)

S a k n r . 2 2

Forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Berge på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 30):

«Stortinget ber Regjeringen vurdere åpne regnskap i NRK, for at Stortinget som en aktiv eier skal ha bedre grunnlag for å sikre driften og sette kringkastingsavgiften på et riktig nivå.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1497)

S a k n r . 2 3

Forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Berge på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 30):

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en rapport om erfaringer med lov- og regel-

bruken for EPG-er i Storbritannia, og vurdere hensiktsmessigheten av tilsvarende lov- og regelverk i Norge.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1497)

S a k n r . 2 4

Forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Berge på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 30):

«Stortinget ber Regjeringen endre kringkastingsloven slik at det ikke blir tillatt å avbryte spillefilmer eller dokumentarprogrammer med reklame.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1497)

S a k n r . 2 5

Forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Berge på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 30):

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endringer i tele- og kringkastingsloven, med tanke på en renndyrking av ansvarsforhold slik at innhold og distribusjon blir holdt fra hverandre.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1497)

S a k n r . 2 6

Forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Berge på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002 (jf. Innst. O. nr. 30):

«Stortinget ber Regjeringen vurdere om konkurranseloven og andre lover som regulerer medieområdet, opprettholder og ivaretar den utviklingen Stortinget til enhver tid vedtar.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet
(Votering, se side 1498)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Vi går da til votering over sakene på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstillet:

I

I statsbudsjettet for 2002 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r			
502		Valgutgifter	
	60	Refusjon til kommuner, nedsettes med fra kr 5 400 000 til kr 1 000 000	4 400 000
520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 3520)	
	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak, forhøyes med fra kr 1 393 200 000 til kr 1 558 600 000	165 400 000
	22	Spesielle driftsutgifter, tolker og oversettelse, nedsettes med fra kr 98 859 000 til kr 71 059 000	27 800 000
521		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 3521)	
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 2 750 175 000 til kr 2 433 175 000	317 000 000
524		Utlendingsnemnda	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 84 431 000 til kr 76 931 000	7 500 000
	21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling, nedsettes med fra kr 9 300 000 til kr 4 600 000	4 700 000
540		Sametinget (jf. kap. 3540)	
	54	Avkastning av Samefolkets fond, nedsettes med fra kr 7 400 000 til kr 7 119 000	281 000
552		Nasjonale programmer og tiltak for regional utvikling:	
	21	Kunnskapsutvikling, informasjon, mv., <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 7 780 000 til kr 10 780 000	3 000 000
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner (jf. kap. 3572):	
	60	Innbyggertilskudd, forhøyes med fra kr 12 527 410 000 til kr 12 529 160 000	1 750 000
573		Kompensasjon til fylkeskommuner ved statens overtakelse av ansvaret for spesialhelsetjenesten:	
	60	Tilskudd til sletting av gjeld mv., forhøyes med fra kr 17 777 600 000 til kr 18 271 500 000	493 900 000
580		Bostøtte	
	70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 1 757 000 000 til kr 1 792 000 000	35 000 000
581		Bolig- og bomiljøtiltak:	
	79	Tilskudd til radonforebyggende tiltak i boliger, <i>kan overføres</i> , nedsettes med . fra kr 10 050 000 til kr 50 000	10 000 000
2412		Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 5312 og 5615)	
	72	Rentestøtte, nedsettes med fra kr 67 000 000 til kr 54 300 000	12 700 000
	90	Lån til Husbanken, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 11 267 000 000 til kr 13 000 000 000	1 733 000 000
I n n t e k t e r			
3540		Sametinget	
	51	Avkastning av Samefolkets fond, nedsettes med fra kr 7 400 000 til kr 7 119 000	281 000
5312		Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 2412)	
	90	Avdrag, nedsettes med fra kr 6 375 000 000 til kr 6 075 000 000	300 000 000
5327		Statens nærings- og distriktsutviklingsfond og fylkeskommunene mv.:	
	50	Tilbakeføring av tilskudd, forhøyes med fra kr 70 000 000 til kr 150 000 000	80 000 000
5615		Renter fra Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 2412)	
	80	Renter, nedsettes med fra kr 6 629 000 000 til kr 5 910 000 000	719 000 000

Andre fullmakter

II

Tilføyelse av stikkord

Stortinget samtykker i at bevilgningen under:

1. Kap. 552 Nasjonale programmer og tiltak for regional utvikling post 21 Kunnskapsutvikling, informasjon, mv., tilføyes stikkordet «kan overføres».
2. Kap. 582 Skoleanlegg post 60 Rentekompensasjon, tilføyes stikkordet «kan overføres».

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstillet:

I

I statsbudsjettet for 2002 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r :			
1590		Aetat	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 1 581 360 000 til kr 1 612 360 000	31 000 000
1592		Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede	
	70	Arbidsmarkedstiltak, drift, nedsettes med fra kr 2 645 769 000 til kr 2 614 769 000	31 000 000
	74	Lønns subsidium for reaktivisering, nedsettes med fra kr 36 000 000 til kr 6 000 000	30 000 000
1595		Ventelønn mv.	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 275 978 000 til kr 376 910 000	100 932 000
2445		Statsbygg	
	30	Igangsetting av byggeprosjekter, nedsettes med fra kr 35 065 000 til kr 25 065 000	10 000 000
2541		Dagpenger	
	70	Dagpenger, økes med fra kr 7 011 000 000 til kr 7 900 000 000	889 000 000
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv. økes med fra kr 350 000 000 til kr 600 000 000	250 000 000
2543		Ytelser til yrkesrettet attføring	
	70	Attføringspenger, nedsettes med fra kr 6 121 000 000 til kr 6 075 000 000	46 000 000
	71	Attføringsstønad, nedsettes med	347 000 000
I n n t e k t e r :			
4590		Aetat	
	80	Innfordret misbruk av dagpenger, økes med fra kr 30 000 0000 til kr 33 000 000	3 000 000
	81	Innfordret feilutbetalte attføringsytelser, nedsettes med fra kr 14 000 000 til kr 12 000 000	2 000 000
4591		Arbidsmarkedstiltak	
	2	Opplæringstjenester, nedsettes med fra kr 1 710 000 til kr 110 000	1 600 000
4593		Aetats salg av arbeidsmarkedstjenester	
	1	Driftsinntekter, nedsettes med fra kr 30 000 000 til kr 19 000 000	11 000 000
4595		Ventelønn	
		Refusjon av statlig virksomhet mv., økes med fra kr 21 522 000 til kr 24 000 000	2 478 000
5607		Renter av boliglånsordningen til statsansatte	
	80	Renter, nedsettes med fra kr 775 090 000 til kr 770 930 000	4 160 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
5704	2	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs Dividende, økes med	30 000 000
		fra kr 50 000 000 til kr 80 000 000	
5705	1	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs, dagpenger Refusjon dagpenger, økes med	14 000 000
		fra kr 18 000 000 til kr 32 000 000	
		fra kr 2 067 000 000 til kr 1 720 000 000	

II

Votering i sak nr. 3

Stortinget samtykker i at Arbeids- og administrasjonsdepartementet kan ettergi rente- og avdragsfrie lån gitt over tilskuddsposter i perioden 1955-1992 til arbeidsmarkedsbedrifter, arbeidssamvirker, spesielle attførings tiltak og arbeidsforberedende trening i tilfeller der formålet med slike lån var å dekke utgifter til etablering av enkelte arbeidsmarkedstiltak og større investeringer.

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Ola T. Heggem på vegne av Senterpartiet over sendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002:

«Stortinget ber Regjeringen om en vurdering av en framtidig organisering for Statskog SF, SIVA SF, Statnett SF og ENOVA SF som gjør at disse selskapene fortsatt kan arbeide under forutsetning av at innholdet i statsforetaksloven § 4 og §§ 51 og 53 gjøres gjeldende.»

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet ble mot 7 stemmer ikke bifalt.

Votering i sak nr. 4

Komiteen hadde innstillet:

I

I statsbudsjettet for 2002 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r :			
1400		Miljøverndepartementet (jf. kap. 4400)	
	77	Oppfyllelse av garantiansvar for miljøvernlån, bevilges med	14 004 000
	78	Miljøtiltak til nikkerverkene på Kola, <i>kan overføres</i> , reduseres med	83 000 000
		fra kr 83 000 000 til kr 0	
1425		Vilt- og fisketiltak (jf. kap. 4425)	
	1	Driftsutgifter, reduseres med	1 000 000
		fra kr 31 500 000 til kr 30 500 000	
1426		Statens naturoppsyn (jf. kap. 4426)	
	30	Tiltak i nasjonalparkene, <i>kan overføres</i> , reduseres med	1 420 000
		fra kr 4 791 000 til kr 3 371 000	
1427		Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 4427)	
	77	Tilskudd til naturinformasjonssentra, <i>kan overføres</i> , økes med	1 420 000
		fra kr 6 400 000 til kr 7 820 000	
1441		Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 4441)	
	75	Utbetaling av pant for bilvrak, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	20 000 000
		fra kr 151 252 000 til kr 171 252 000	
	76	Refusjonsordninger, reduseres med	8 000 000
		fra kr 50 000 000 til kr 42 000 000	
2422		Statens miljøfond	
	90	Statens miljøfond, lån, <i>kan overføres</i> , reduseres med	15 000 000
		fra kr 45 000 000 til kr 30 000 000	
I n n t e k t e r :			
4425		Refusjoner fra Viltfondet og Statens fiskefond (jf. kap. 1425)	
	52	Statens fiskefond, reduseres med	1 000 000
		fra kr 16 200 000 til kr 15 200 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
4441	1	Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 1441) Refusjon av kontrollutgifter, reduseres med fra kr 6 533 000 til kr 5 733 000	800 000
5322	91	Statens miljøfond, avdrag Innbetaling av avdrag, reduseres med fra kr 10 000 000 til kr 6 500 000	3 500 000

II

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at rammen for tilsagn utover bevilgning for 2002 blir økt med 83,0 mill. kroner fra 142,4 mill. kroner til 225, 4 mill. kroner under kap. 1400 i Miljøverndepartementet post 78 Miljøtiltak til nikkelverkene på Kola, *kan overføres*.

Stortinget samtykker i at rammen for tilsagn utover bevilgning for 2002 blir økt med 1,0 mill. kroner fra 6,5 mill. kroner til 7,5 mill. kroner under kap. 1429 i Riksantikvaren post 72 Vern og sikring av fredede og bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljøer, *kan overføres, kan nyttes under kap. 1429 post 21*.

Stortinget samtykker i at rammen for tilsagn utover bevilgning for 2002 blir økt med 15,0 mill. kroner fra

29,5 mill. kroner til 44,5 mill. kroner under kap. 2422 Statens miljøfond post 90 Statens miljøfond, lån, *kan overføres*.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 5

Komiteen hadde innstillet:

I

I statsbudsjettet for 2002 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
U t g i f t e r :			
1801	21 (ny)	Omstrukturering av statens petroleumsengasjement Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , blir løyvd med	13 000 000
1810	21	Oljedirektoratet (jf. kap. 4810) Spesielle driftsutgifter, blir auka med frå kr 66 800 000 til kr 83 100 000	16 300 000
1820	21	Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 4820 og 4829) Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , blir redusert med	2 400 000
	22	Forbygningsarbeider og oppryddingstiltak, <i>kan overføres</i> , blir auka med frå kr 59 350 000 til kr 65 350 000	6 000 000
	75	Tilskudd til sikringstiltak, <i>kan overføres</i> , blir redusert med	1 000 000
2440	22	Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 5440) Fjerningsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , blir auka med	10 000 000
	25 (ny)	Pro et contra-oppgjør, blir løyvd med	1 850 000 000
	30	Investeringer, blir redusert med	600 000 000
	50	Overføringer til Statens petroleumsforsikringsfond, blir auka med frå kr 700 000 000 til kr 905 000 000	205 000 000
2442	70	Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , blir auka med	60 000 000
2490	24	NVE Anlegg (jf. kap. 5490) Driftsresultat, blir auka med	4 000 000
		Spesifikasjon:	
		- Driftsinntekter	-44 000 000
		- Driftsutgifter	38 000 000
		- Avskrivninger	4 000 000

Kap.	Post	Formål:	Kroner
		- Renter	1 300 000
		Sum	-700 000
	45	Større utstyranskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , blir auka med frå kr 6 000 000 til kr 8 000 000	2 000 000
		Inntekter:	
4810		Oljedirektoratet (jf. kap. 1810)	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet, blir auka med	17 500 000
		frå kr 32 000 000 til kr 49 500 000	
	4	Salg av undersøkelsesmateriale, blir redusert med	5 000 000
		frå kr 5 000 000 til kr 0	
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 1820)	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet, blir redusert med	3 400 000
		frå kr 43 500 000 til kr 40 100 000	
	40	Forbygningsvirksomhet, blir auka med	2 000 000
		frå kr 16 000 000 til kr 18 000 000	
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 2440)	
	1 (ny)	Pro et contra-oppgjør, blir løyvd med	160 000 000
	24	Driftsresultat, blir redusert med	11 300 000 000
		frå kr 68 500 000 000 til kr 57 200 000 000	
		Spesifikasjon:	
		- Driftsinntekter	102 200 000 000
		- Driftsutgifter	-19 100 000 000
		- Lete- og feltutviklingsutgifter	-1 300 000 000
		- Avskrivninger	-18 400 000 000
		- Renter	-6 200 000 000
		Sum	57 200 000 000
	30	Avskrivninger, blir auka med	3 700 000 000
		frå kr 14 700 000 000 til kr 18 400 000 000	
	31 (ny)	Salg av SDØE-andeler, blir løyvd med	8 456 000 000
	50 (ny)	Overføring fra Statens petroleumsforsikringsfond, blir løyvd med	600 000 000
	80	Renter, blir redusert med	300 000 000
		frå kr 6 500 000 000 til kr 6 200 000 000	
	81 (ny)	Renter, salg av SDØE-andeler, blir løyvd med	244 000 000
5608		Renter av lån til statsforetak under Olje- og energidepartementet	
	80	Renter, Statnett SF, blir auka med	7 000 000
		frå kr 79 000 000 til kr 86 000 000	

II

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet kan godkjenne overføring av eksisterende SDØE-eigardelar i gasstransportssystemet til det nye interessentskapet Gassled, i tråd med forutsetningane i denne proposisjonen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 6

Presidenten: Under debatten har Hallgeir H. Lange-land satt fram et forslag på vegne av Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen trekke tilbake tildelingen av de 40 oppdrettskonsesjonene.»

Det vil bli votert alternativt mellom dette forslaget og komiteens innstilling.

Komiteen hadde innstillet:

St.prp. nr. 23 (2002-2003) – pkt. 2 Nasjonale laksefjorder og nye oppdrettskonsesjoner – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Sosialistisk Venstreparti bifaltes innstillingen med 90 mot 14 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 14.09.11)

Votering i sak nr. 7

Presidenten: Under debatten er det satt fram tre forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Grethe Fossli på vegne av Arbeiderpartiet
- forslag nr. 2, fra Øystein Hedstrøm på vegne av Fremskrittspartiet
- forslag nr. 3, fra Marit Arnstad på vegne av Senterpartiet

Forslag nr. 3, fra Senterpartiet, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen omgjøre vedtaket om lokalisering av Mattilsynets regionale ledd slik at:

1. Regionkontor for Finnmark plasseres i Kautokeino.
2. Regionkontoret for Troms plasseres i Harstad.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet ble mot 6 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Forslag nr. 2, fra Fremskrittspartiet, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen omgjøre vedtaket om lokalisering av Mattilsynets regionale ledd slik at:

1. Regionkontoret for Troms og Finnmark plasseres i Harstad.
2. Regionkontoret for Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal plasseres i Trondheim.
3. Regionkontoret for Telemark, Vestfold og Buskerud plasseres i Drammen.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 86 mot 17 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.10.05)

Presidenten: Forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«Regionkontoret for Troms og Finnmark plasseres i Harstad.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble med 60 mot 44 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.10.22)

Presidenten: Det skal nå votes over innstillingen. I og III er omgjort til oversendelsesforslag. I lyder i endret form:

«I

Det henstilles til Regjeringen å sørge for at ansatte i laboratorier som blir berørt av etablering av det nye Mattilsynet, kommer inn under reglene for virksomhetsoverdragelse etter arbeidsmiljølovens § 73.»

III lyder i endret form:

«III

Det henstilles til Regjeringen å sikre beredskapshensyn på en best mulig måte ved å sørge for at antall lokale kontor i det nye Mattilsynet blir liggende i et intervall på mellom 70-90 enheter.»

Presidenten foreslår at forslagene oversendes Regjeringen uten realitetsvotering. – Det anses vedtatt.

Det vil så bli votert over II.

Komiteen hadde innstillet:

II

Stortinget ber Regjeringen om å utrede muligheten for at den eksisterende laboratorievirksomheten integreres i det nye Mattilsynet.

Presidenten: Presidenten antar at Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble med 56 mot 48 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.11.16)

Videre var innstillet:

IV

Stortinget ber Regjeringen omgjøre vedtaket om plassering av Fiskeridirektoratets regionale ledd slik at:

1. Regionkontoret for Fiskeridirektoratet i Trondheim videreføres.
2. Regionkontoret for Fiskeridirektoratet i Vadsø videreføres.

Presidenten: Presidenten regner med at Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker å stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 65 mot 39 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 14.11.41)

Votering i sak nr. 8

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:14 (2002-2003) – om forslag fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen om at ingen endringsforslag i dagens fiskerilover realitetsbehandles før Stortinget har fått seg forelagt en evalueringsmelding om virkningene av de betydelige lovendringer som ble gjennomført i forrige stortingsperiode – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes mot 1 stemme.

Votering i sak nr. 9

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:142 (2001-2002) – forslag fra stortingsrepresentantene Åsa Elvik og Marit Arnstad om at Norges Kystfiskarlag blir representert i Reguleringsrådet, den Norsk-Russiske Fiskerikommisjonen og andre relevante råd og komiteer innenfor fiskeriforvaltningen – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 10

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Marit Arnstad på vegne av Arbeiderpartiet og Senterpartiet oversendt fra Odelstingets møte 9. desember 2002. Forslaget lyder:

«1) Stortinget ber Regjeringen om å gjennomføre en konsekvensanalyse av et strukturfond for kystflåten i forhold til geografisk fordelingsseffekt og konsekvens for landingsmønsteret.

2) Stortinget ber Regjeringen om snarest å utrede muligheten av en utvidet samlekvoteordning for kystflåten.»

Sosialistisk Venstreparti har varslet at de vil støtte forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet ble med 55 mot 49 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 14.13.20)

Votering i sak nr. 11

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentanten Øystein Hedstrøm på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 9. desember 2002:

«Stortinget ber Regjeringen om å fremlegge for Stortinget en utredning om innføring av omsettelige fiskekvoter i forbindelse med den varslede strukturmeldingen for fiskeflåten.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 86 mot 17 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 14.13.42)

Votering i sak nr. 12

Presidenten: Under debatten har Olaf Gjedrem satt fram et forslag på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Dokument nr. 8:11 (2002-2003) – forslag fra stortingsrepresentantene Olav Akselsen, Grethe Fossli, Sylvia Brustad, Marit Arnstad, Åslaug Haga, Inger S. Enger, Siri Hall Arnøy, Heidi Sørensen og Inge Ryan om tiltak for å legge til rette for økt bruk av 0-utslippsbiler i Norge – vedlegges protokollen.»

Det blir først votert over I i innstillingen og deretter blir det votert alternativt mellom II i innstillingen og forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti.

Komiteen hadde innstillet:

I

Stortinget ber Regjeringen om å foreta en rask utredning av merverdiavgiftsfritak for utleie og leasing av 0-utslippsbiler.

II

Stortinget ber Regjeringen så raskt som mulig fremme forslag om tiltak som vil legge til rette for økt bruk av 0-utslippsbiler.

V o t e r i n g :

1. Komiteens innstilling til I bifaltes enstemmig.
2. Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling til II og forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti bifaltes forslaget med 55 mot 49 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 14.14.29)

Votering i sak nr. 13

Komiteen hadde innstillet:

Stortinget gjev samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 93/2002 av 25. juni 2002 om endring av vedlegg XXII (selskapsrett) til EØS-avtala.

Presidenten: Senterpartiet har varslet at de ønsker å stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes mot 7 stemmer.

Votering i sak nr. 14

Presidenten: Under debatten har Audun Bjørlo Lysbakken satt fram et forslag på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge fram en egen sak om egnede tiltak for å motvirke økonomisk kriminalitet, i tilknytning til Kredittmeldingen 2002. Saken baseres blant annet på omtalen i St.meld. nr. 8 (2002-2003) Kredittmeldinga 2001 og behandlingen av denne.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet ble med 55 mot 49 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.15.44)

Komiteen hadde innstillet:

St.meld. nr. 8 (2002-2003) – Kredittmeldinga 2001 – vert å leggje ved protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 15

Presidenten: Under debatten har Carl I. Hagen satt fram to forslag på vegne av Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget samtykker i at Regjeringen får fullmakt til å redusere eller fjerne elavgiften i tidsrommet 1. desember 2002 til 1. juni 2003 for å bidra til en strømpris i samsvar med Regjeringens egne forutsetninger i Nasjonalbudsjettet for 2003.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget samtykker i at Regjeringen får fullmakt til å redusere eller fjerne merverdiavgift på elektrisitet i tidsrommet 1. desember 2002 til 1. juni 2003 for å bidra til en strømpris i samsvar med Regjeringens egne forutsetninger i Nasjonalbudsjettet for 2003.»

Ranveig Frøiland – til stemmeforklaring.

Ranveig Frøiland (A): På bakgrunn av den budsjettdebatten som vi nettopp har hatt, er dette underlege forslag. Arbeidarpartiet har lagt fram sine forslag, som skal handsamast på nyåret saman med dei andre ulike forslaga når det gjeld straum.

Eg vil difor rå Arbeidarpartiet si gruppe til å stemma mot desse to forslaga.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til stemmeforklaring.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Carl I. Hagen ble med 85 mot 18 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.17.09)

Komiteen hadde innstillet:

I

I statsbudsjettet for 2002 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
U t g i f t e r			
167		Flyktningetiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA):	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med	144 100 000
		fra kr 859 200 000 til kr 1 003 300 000	
305		Lotteritilsynet (jf. kap. 3305):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	4 000 000
		fra kr 53 037 000 til kr 49 037 000	
1610		Toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 4610):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	2 000 000
		fra kr 860 000 000 til kr 858 000 000	
	70 (NY)	Tilbakebetaling av avgifter som er avviklet, bevilges med	4 400 000
1618		Skatteetaten (jf. kap. 4618):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	45 000 000
		fra kr 3 154 000 000 til kr 3 199 000 000	
	22	Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	35 000 000
		fra kr 376 400 000 til kr 411 400 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	20 000 000
		fra kr 124 100 000 til kr 104 100 000	
1632		Merverdiavgiftskompensasjon for kommuner, fylkeskommuner og frivillige organisasjoner:	
	70	Momskompensasjon til frivillige organisasjoner, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	65 000 000
		fra kr 195 000 000 til kr 130 000 000	
1650		Statsgjeld, renter m.m. (jf. kap. 5606):	
	88	Renter og provisjon m.m. på utenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	50 000 000
		fra kr 355 000 000 til kr 305 000 000	
	89	Renter og provisjon m.m. på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med	73 700 000
		fra kr 16 893 000 000 til kr 16 966 700 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner
1651		Statsgjeld, avdrag og innløsning:	
	92	Avdrag på utenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	210 900 000
		fra kr 1 561 000 000 til kr 1 350 100 000	
2309		Tilfeldige utgifter:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	7 933 497 000
		fra kr 7 983 412 000 til kr 49 915 000	
2315		Lønnsregulering for arbeidstakere i det statlige tariffområdet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	148 512 000
		fra kr -148 512 000 til kr 0	
2800		Statens petroleumsfond (jf. kap. 5800):	
	50	Overføring til fondet, nedsettes med	16 470 000 000
		fra kr 186 770 000 000 til kr 170 300 000 000	
I n n t e k t e r			
3254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 254):	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, forhøyes med	64 700 000
		fra kr 20 074 000 til kr 84 774 000	
3305		Inntekter fra spill og lotterier (jf. kap. 305):	
	2	Gebyr, nedsettes med	20 000 000
		fra kr 58 962 000 til kr 38 962 000	
3520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 520):	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, forhøyes med	79 400 000
		fra kr 680 766 000 til kr 760 166 000	
3961		Statsforetak under NHD:	
	70	Garantiprovisjon, Statkraft SF, forhøyes med	12 000 000
		fra kr 100 000 000 til kr 112 000 000	
4610		Toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 1610):	
	4	Gebyr for registrering av småbåter, nedsettes med	5 000 000
		fra kr 13 900 000 til kr 8 900 000	
4618		Skatteetaten (jf. kap. 1618):	
	1	Pante- og tinglysingsgebyr (Namsmannen), nedsettes med	6 700 000
		fra kr 24 200 000 til kr 17 500 000	
5309		Tilfeldige inntekter:	
	29	Ymse, nedsettes med	118 213 000
		fra kr 700 253 000 til kr 582 040 000	
5341		Avdrag på utestående fordringer:	
	91	Alminnelige fordringer, nedsettes med	12 423 000
		fra kr 19 517 000 til kr 7 094 000	
5350		Tilbakeføring av midler fra Statens Banksikringsfond:	
	50 (NY)	Overføringer, bevilges med	81 879 000
5351		Overføring fra Norges Bank:	
	70	Overføring, nedsettes med	8 857 301 000
		fra kr 8 857 301 000 til kr 0	
5491		Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift (jf. kap. 2445-2481):	
	30	Avskrivninger, nedsettes med	500 000
		fra kr 656 264 000 til kr 655 764 000	
5501		Skatter på formue og inntekt:	
	70	Toppskatt mv., forhøyes med	822 000 000
		fra kr 19 978 000 000 til kr 20 800 000 000	
	72	Fellesskatt, forhøyes med	2 972 000 000
		fra kr 105 928 000 000 til kr 108 900 000 000	
5506		Avgift av arv og gaver:	
	70	Avgift, nedsettes med	129 000 000
		fra kr 1 425 000 000 til kr 1 296 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum:	
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt, nedsettes med fra kr 38 300 000 000 til kr 33 000 000 000	5 300 000 000
	72	Særskatt på oljeinntekter, nedsettes med fra kr 63 900 000 000 til kr 53 100 000 000	10 800 000 000
	73	Produksjonsavgift, forhøyes med fra kr 1 300 000 000 til kr 1 400 000 000	100 000 000
5508		Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen:	
	70	Avgift, nedsettes med fra kr 3 300 000 000 til kr 3 000 000 000	300 000 000
5511		Tollinntekter:	
	70	Toll, nedsettes med fra kr 1 670 000 000 til kr 1 650 000 000	20 000 000
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter, nedsettes med fra kr 19 000 000 til kr 11 000 000	8 000 000
5521		Merverdiavgift og avgift på investeringer mv.:	
	70	Avgift, nedsettes med fra kr 132 700 000 000 til kr 131 700 000 000	1 000 000 000
5526		Avgift på alkohol:	
	71	Produktavgift på brennevin, vin m.m., nedsettes med fra kr 4 780 000 000 til kr 4 600 000 000	180 000 000
	72	Produktavgift på øl, forhøyes med fra kr 3 571 000 000 til kr 3 650 000 000	79 000 000
5531		Avgift på tobakkvarer:	
	70	Avgift, nedsettes med fra kr 7 501 000 000 til kr 6 970 000 000	531 000 000
5536		Avgift på motorvogner m.m.:	
	71	Engangsavgift på motorvogner m.m., nedsettes med fra kr 12 855 000 000 til kr 12 300 000 000	555 000 000
	72	Årsavgift, forhøyes med fra kr 5 356 000 000 til kr 5 575 000 000	219 000 000
	73	Vektårsavgift, nedsettes med fra kr 347 000 000 til kr 320 000 000	27 000 000
	75	Omregistreringsavgift, forhøyes med fra kr 1 574 000 000 til kr 1 600 000 000	26 000 000
	76	Avgift på bensin, nedsettes med fra kr 8 772 000 000 til kr 8 440 000 000	332 000 000
	77	Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift), nedsettes med fra kr 3 930 000 000 til kr 3 800 000 000	130 000 000
5541		Avgift på elektrisk kraft:	
	70	Forbruksavgift, forhøyes med fra kr 6 206 000 000 til kr 6 450 000 000	244 000 000
5542		Avgift på mineralolje mv.:	
	70	Avgift på mineralolje, nedsettes med fra kr 890 000 000 til kr 420 000 000	470 000 000
	71	Avgift på smøreolje, nedsettes med fra kr 97 000 000 til kr 80 000 000	17 000 000
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.:	
	70	CO ₂ -avgift, nedsettes med fra kr 3 618 000 000 til kr 3 465 000 000	153 000 000
	71	Svovलगift, nedsettes med fra kr 98 000 000 til kr 82 000 000	16 000 000
5546		Avgift på sluttbehandling av avfall:	
	70	Avgift på sluttbehandling av avfall, forhøyes med fra kr 470 000 000 til kr 500 000 000	30 000 000

Kap.	Post	Formål:	Kroner
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier:	
	70	Trikløreten (TRI), nedsettes med fra kr 24 000 000 til kr 4 000 000	20 000 000
	71	Tetrakløreten (PER), nedsettes med fra kr 16 000 000 til kr 2 000 000	14 000 000
5555		Sjokolade- og sukkervareavgift:	
	70	Avgift, forhøyes med fra kr 835 000 000 til kr 860 000 000	25 000 000
5556		Avgift på alkoholfrie drikkevarer m.m.:	
	70	Avgift på alkoholfrie kullsyreholdige drikkevarer, forhøyes med fra kr 835 000 000 til kr 935 000 000	100 000 000
5557		Avgift på sukker:	
	70	Avgift, nedsettes med fra kr 209 000 000 til kr 200 000 000	9 000 000
5558		Avgift på kullsyrefrie alkoholfrie drikkevarer m.m.:	
	70	Produktavgift, forhøyes med fra kr 35 000 000 til kr 50 000 000	15 000 000
5559		Avgift på drikkevareemballasje:	
	70	Grunnavgift på engangsemballasje, forhøyes med fra kr 363 000 000 til kr 450 000 000	87 000 000
	71	Miljøavgift på kartong, forhøyes med fra kr 14 000 000 til kr 16 000 000	2 000 000
	72	Miljøavgift på plast, forhøyes med fra kr 17 000 000 til kr 35 000 000	18 000 000
	73	Miljøavgift på metall, nedsettes med fra kr 106 000 000 til kr 88 000 000	18 000 000
	74	Miljøavgift på glass, nedsettes med fra kr 51 000 000 til kr 42 000 000	9 000 000
5565		Dokumentavgift:	
	70	Avgift, forhøyes med fra kr 2 800 000 000 til kr 3 100 000 000	300 000 000
5580		Avgift på flyging av passasjerer:	
	72	Avgift, nedsettes med fra kr 555 000 000 til kr 488 000 000	67 000 000
5603		Renter av statens kapital i statens forretningsdrift (jf. kap. 2445-2481):	
	80	Renter av statens faste kapital, nedsettes med fra kr 65 547 000 til kr 65 047 000	500 000
5605		Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer:	
	81	Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta, nedsettes med fra kr 5 000 000 til kr 1 000 000	4 000 000
	82	Av innenlandske verdipapirer, nedsettes med fra kr 100 000 til kr 50 000	50 000
	86	Av statskassens foliokonto i Norges Bank, nedsettes med fra kr 4 865 000 000 til kr 2 800 000 000	2 065 000 000
5609		Renter av lån til statsforetak under NHD:	
	81	Renter, Statkraft SF, forhøyes med fra kr 138 000 000 til kr 154 500 000	16 500 000
5700		Folketrygdens inntekter:	
	71	Trygdeavgift, forhøyes med fra kr 57 522 000 000 til kr 58 100 000 000	578 000 000
	72	Arbeidsgiveravgift, forhøyes med fra kr 79 110 000 000 til kr 79 700 000 000	590 000 000
5800		Statens petroleumsfond (jf. kap. 2800):	
	50	Overføring fra fondet, forhøyes med fra kr 36 900 000 000 til kr 53 406 000 000	16 506 000 000

Kap.	Post	Formål:	Kroner
5999		Statslånemidler:	
	90	Lån, forhøyes med	20 398 800 000
		fra kr 58 821 200 000 til kr 79 220 000 000	

II

Folketrygdens finansiering

Stortinget samtykker i at folketrygdens finansieringsbehov for 2002 dekkes ved statstilskudd.

III

Oppretting av feilpostering i det sentrale statsregnskapet

Stortinget samtykker i at Barne- og familiedepartementet i 2002 kan debitere statskassens mellomværende med Forbrukerrådet og kreditere konto for forskyvninger i balansen med 1 570 331,65 kroner.

IV

Forlengelse av avtalen om Norges deltakelse i den nye låneordningen (NAB) for Det internasjonale valutafondet (IMF)

Stortinget samtykker i at Norge fortsatt slutter seg til avtalen om en ny låneordning (NAB) for Det internasjonale valutafondet (IMF).

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

V

Kompensasjon til barnehagesektoren

Stortinget ber Regjeringen kompensere barnehagesektoren for økte utgifter i 2002, gjennom ekstraordinære driftstilskudd per barnehageplass tilsvarende 100 mill. kroner til private barnehager og 35 mill. kroner til kommunale barnehager over kap. 856 post 60 for 2002. De 135 mill. kroner skal utbetales i 2002. Et eventuelt mindreforbruk i 2002 på kap. 856 post 61 kan nyttes under kap. 856 post 60.

Kap. 856 post 61 tilføyes stikkordet «*kan nyttes under kap. 856 post 60*».

Presidenten: Jan Tore Sanner har bedt om at presidenten gir en forklaring hvis det skal voteres over dette forslaget. Forklaringen gjelder om forslaget er i strid med forretningsordenens § 19 og bevilgningsreglementet.

Etter presidentens oppfatning er det gode grunner til å mene både det ene og det andre, og etter at det foreligger en innstilling med et flertall og det er avvirket en forholdsvis omfattende debatt, er det helt umulig for presidenten å skjelne i dette spørsmålet. Presidenten er derfor av den oppfatning at det ikke vil være i strid verken med § 19 eller med bevilgningsreglementet om vi voterer over dette forslaget her og nå.

Presidenten regner med at Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker å stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 65 mot 39 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 14.18.37)

Votering i sak nr. 16

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002:

«Stortinget ber Regjeringen endre forskrift om kringkasting slik at det åpnes for kortere reklameavbrudd i spillefilmer, samtidig som dagens ordning med reklame i avbrudd som varer minst 20 minutter, opprettholdes.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 81 mot 20 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.19.04)

Votering i sak nr. 17

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002:

«Stortinget ber Regjeringen endre forskrift om kringkasting slik at det tillates reklameavbrudd i religiøse program/livssynskanaler.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 87 mot 17 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.19.25)

Votering i sak nr. 18

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002:

«Stortinget ber Regjeringen oppheve kringkastingsforskriftens § 3-3, slik at det åpnes for reklameinnslag på langfredag, 1. påskedag, 1. pinsedag og 1. juledag.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 85 mot 17 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.19.41)

Votering i sak nr. 19

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002:

«Stortinget ber Regjeringen legge til rette for en prøveordning med politisk reklame i lokal-TV ved kommune- og fylkestingsvalget 2003.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 85 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.19.59)

Votering i sak nr. 20

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Ulf Erik Knudsen på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002:

«Stortinget ber Regjeringen endre kringkastingsforskriftens § 4-9 slik at filmer med normal seksuell aktivitet kan vises uten sladd i norske kabelnett.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 87 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.20.17)

Votering i sak nr. 21

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002:

«Stortinget ber Regjeringen endre kringkastingsloven slik at formidlingsplikten også omfatter trådløs distribusjon.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 86 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.20.37)

Votering i sak nr. 22

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere åpne regnskap i NRK, for at Stortinget som en aktiv eier skal ha bedre grunnlag for å sikre driften og sette kringkastingsavgiften på et riktig nivå.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 86 mot 17 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.20.55)

Votering i sak nr. 23

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en rapport om erfaringer med lov- og regelbruken for EPG-er i Storbritannia, og vurdere hensiktsmessigheten av tilsvarende lov- og regelverk i Norge.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 90 mot 14 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.21.17)

Votering i sak nr. 24

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002:

«Stortinget ber Regjeringen endre kringkastingsloven slik at det ikke blir tillatt å avbryte spillefilmer eller dokumentarprogrammer med reklame.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 88 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.21.39)

Votering i sak nr. 25

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endringer i tele- og kringkastingsloven, med tanke på en rendyrking av ansvarsforhold slik at innhold og distribusjon blir holdt fra hverandre.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 90 mot 14 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.21.57)

Votering i sak nr. 26

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Berge på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 16. desember 2002:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere om konkurranse-loven og andre lover som regulerer medieområdet, opprettholder og ivaretar den utviklingen Stortinget til enhver tid vedtar.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 88 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.22.21)

*S a k n r . 2 7**Referat*

1. (117) Forslag fra stortingsrepresentantene May Hansen og Sigbjørn Molvik om tiltak som stimulerer norske kommuner til å etablere egen kontaktperson/talsperson for barn og unge (Dokument nr. 8:39 (2002-2003))
Enst.: Sendes familie-, kultur og administrasjonskomiteen.
2. (118) Forslag fra stortingsrepresentantene Jens Stoltenberg og Sylvia Brustad om en statlig låne- eller garantiordning for de som får vansker med å betale ekstraordinære høye utgifter til strøm, om å øke satsene til lys og varme i bostøtten til å bli mer i samsvar med de reelle utgiftene og om å vurdere endringer eller dispensasjon fra NVEs forskrifter om fakturering (Dokument nr. 8:34 (2002-2003))
3. (119) Forslag fra stortingsrepresentantene Kristin Halvorsen, Øystein Djupedal og Hallgeir H. Langeland om ny vurdering av alle sider ved Snøhvit-utbyggingen (Dokument nr. 8:35 (2002-2003))
Enst.: Nr. 2 og 3 sendes energi- og miljøkomiteen.
4. (120) Forslag fra stortingsrepresentantene Inger S. Enger, Odd Roger Enoksen, Ingvild Vaggen Malvik og Inge Ryan om innføring av to-prissystem på strøm gjennom differensiert elavgift (Dokument nr. 8:40 (2002-2003))

Enst.: Sendes energi- og miljøkomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for finanskomiteen til uttalelse før innstilling avgis.

5. (121) Forslag fra stortingsrepresentantene Jan Arild Ellingsen og André Kvakkestad om endringer i straffeprosessloven for å gi utvidet adgang til bruk av DNA-bevis i straffesaker (Dokument nr. 8:41 (2002-2003))
6. (122) Forslag fra stortingsrepresentantene Jan Arild Ellingsen og André Kvakkestad om å innføre forenklet forelegg som straffereaksjon på ordensforstyrrelser og andre forseelser med enkelt hendelsesforløp (Dokument nr. 8:42 (2002-2003))
Enst.: Nr. 5 og 6 sendes justiskomiteen.
7. (123) Forslag fra stortingsrepresentantene Øystein Djupedal og Karin Andersen om å gå igjennom og etablere beredskapsnivåer for brannvesenet som er høyere enn i dag og som differensierer mellom områder utfra hvor risikoen for tap av menneskeliv og kulturminner er høy (Dokument nr. 8:38 (2002-2003))
Enst.: Sendes kommunalkomiteen.
8. (124) Forslag fra stortingsrepresentantene Olav Gunnar Ballo, Karin Andersen og Sigbjørn Molvik om akuttmedisinske kommunikasjonsentralers (AMK) framtidige struktur (Dokument nr. 8:36 (2002-2003))
Enst.: Sendes sosialkomiteen.
9. (125) Forslag fra stortingsrepresentantene Magnhild Meltveit Kleppa, Ola D. Gløtvold, Jorunn Ringstad og Rune J. Skjælaaen om å utsetje endring av praksis ved utskrivning av ferdigbehandla pasientar (Dokument nr. 8:37 (2002-2003))
Enst.: Sendes sosialkomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for kommunalkomiteen til uttalelse før innstilling avgis.
10. (126) Forelegg for Stortinget av overenskomster inngått med fremmede makter i 2001
Enst.: Sendes utenrikskomiteen.

Presidenten: Før møtet avsluttes vil presidenten på vegne av Presidentskapet få lov til å ønske alle sammen en riktig god og fredelig jul, og håper alle vil slappe av og komme uthvilt tilbake!

Møtet hevet kl. 14.25.
